Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Åh Dagmar, åh Dagmar

Tre dusin skillingsviser om København, kærlighed og kriminalitet

Kolporteret af
Thomas Thomsen

Bragt til tryk af det piperske etablissement Forlaget Hovedland

Thomas Thomsen

Åh Dagmar, åh Dagmar

Tre dusin skillingsviser
om
København, kærlighed og kriminalitet.

Forlaget Hovedland

Åh Dagmar, åh Dagmar
Tre dusin skillingsviser om København, kærlighed og kriminalitet.
© 2004 Thomas Thomsen og Forlaget Hovedland

Omslag og tilrettelæggelse: Lene Kruse Kessler
Noder og becifringer: Keld Nørgaard
Bogen er sat med Garmond Book
Trykt hos Nørhaven, Viborg, 2004

ISBN 87 7739 711 8

En stor tak til dem, der har medvirket til at gøre denne bogudgivelse mulig:

BG-Bank
TeSe (Teknik- og Serviceskolen)

Forlaget Hovedland
mail@hovedland.dk
www.hovedland.dk

Indholdsfortegnelse

Forord 9

Indledning 11

Skillingsviser 20
Visernes førstelinjer er anført efter titlerne.

1. **Det aarsgamle Barn Tivoli's vidunderlige Fremskridt**
Saa pænt Guvenøren haver. 20

2. **Tardinis femte og sidste Luftreise og Død**
O hører dog, hvordan det gik. 25

3. **Optøierne i Kjøbenhavn, Aaret 1860**
Der var et farligt Mudder. 29

4. **Den tredobbelte "Barnemorderske"**
Der var en Tid da hun var end uskyldig. 34

5. **For Morskab blot! eller: Livet i Kjøbenhavn**
Paa Træk alle Folk i Staden jo gaaer. 38

6. **Den vilde Menneskeæder**
For nylig de svenske Studenter har vaaret. 41

7. **Matrosens Eventyr i Gothersgade**
Kom, Gutter, en Opsang jeg for Jer vil synge. 45

8. **Hvad Skomagerdrengen saae paa Sporvognen**
Nu har vi Sporvogn faaet. 49

9. **Ole Nilen, som reiste til Kjøbenhavn**
Da her er mange Karle, som vil til Kjøbenhavn. 54

10. **Prindsesse Dagmars Afsked fra Danmark**
Snart lettes Ankret, Snekken iler. 57

11. **Ex-Bryderkongen Heygster**
Jeg vil synge Jer en Vise. 61

12. **Petroleum, Petroleum! eller Socialisternes Marsch**
Vort Feltraab er som saa. 65

13. **Skomager Spannjer er død!**
Se nu er Spannjer væk, væk, væk. 70

14. **Farvel til Voldene**
Snart synker Volden nu i Graven ned. 75

15. **Nu er du fri, Moppe**
Se, nu er Moppe ganske fri. 79

16. **Det mærkelige Misfoster, de to sammenvoxede Søstre**
Pigebørn smaa gjør jeg meget a'. 85

17. **Jordemoderen, Restauratøren og de mange Tiltalte**
Man kan have tidt Medliden. 90

18. **Frk. Hudes Dom**
Ak, Anna Hude har faa't sin Dom! 94

19. **Den fattige Skomagersvend der vandt 25000 Kr.**
Jørgensen er Skomm'ersvend. 98

20. **Den fattige Dreng på Nørrebro**
Jeg har kendt til bedre Dage. 102

21. **Bagerdrengens Mishandling**
En stakkels Dreng, forladt og arm. 106

22. **En dansk Casper Hauser**
Her i denne skønne Verden. 111

23. **Ak, Du lieber Augustin!**
Ak, Du lieber Augustin! 116

24. **Christiansborg Slot er brændt!**
Hvor Øresundets sølvblaa Vover trille. 120

25. **Skandalen paa Nørrebro**
Hvor Ægtestanden dog er rar, det hør man No'ne siger. 124

26. **Mordattentatet paa Konseilspræsident Estrup**
Har De hørt det Ny? 128

27. **En sørgelig Sang om en Arbejdsmand**
Kjære Venner, lytter til min simple Sang. 131

28. Carl er fuld!
I den muntre Aftenstjerne. 135

29. Det glade Kjøbenhavns Udstillingsvise
Velkommen, velkommen her til Kjøbenhavn. 139

30. Sprang ud fra Rundetaarn
I Vaarens lyse skjønne Tid. 143

31. Meyers Lig i Kalktønden
Meyers Lig er end'lig kommen 147

32. De to Elskendes Død for egen Haand
De levede i Kærlighed. 150

33. Det er opdaget
Der sendes tidt fra fremmed Land. 154

34. Storken den sad paa Bondens Tag
Storken den sad paa Bondens Tag. 158

35. Aa Dagmar, aa Dagmar!
Da jeg var lille – saa stor som saa. 162

36. Vi maatte skilles!
Vi leved saa lykkelig sammen, vi To. 166

Kommentarer 170

Forord

"Åh Dagmar, åh Dagmar" er 6. og sidste bind i en serie, hvor hvert bind fremstår selvstændigt, med udgivelser fra danske byer. Tidligere er udkommet "Skandalerne i Århus" (1999), "Barnemordet i Herning" (2001), "Min Amanda var fra Kerteminde" (2003), "De slemme drenge i Silkeborg" (2003) samt "Vi sejled op ad åen. To dusin skillingsviser om Odense og omegn" (2004).

Materialet om København er meget stort. På de danske arkiver og biblioteker findes mere end 20.000 skillingstryk, hvor en stor del tager sit afsæt udgivelses- og indholdsmæssigt i hovedstaden. I alt tre dusin, eller 36 viser, fra 1800-tallet er medtaget i denne samling om København, kærlighed og kriminalitet.

Nogle af emnerne er kendte i forvejen – f.eks. "en Nye Vise" om Tivoli, prinsesse Dagmars afrejse fra Danmark for at blive forlovet med den kommende russiske zar, "Socialisternes Marsch" eller attentatet på Estrup i den ophedede politiske kamp under provisorierne – men næsten alle viser har været hengemt siden deres oprindelige udgivelse og ser nu atter dagens lys.

Denne bogs titelvise "Åh Dagmar, åh Dagmar" var oprindelig en revyvise og blev herefter meget typisk udgivet som skillingsvise. Det er formodentlig den eneste medtagne skillingsvise, vi i dag nikker genkendende til.

En tak skal lyde til medarbejderne på bl.a. Det kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket og Dansk Folkemindesamling for stor hjælpsomhed. Endvidere på melodisiden dels til Rita Pedersen, Projekt Visecenter (Syddansk Universitet) og Keld Nørgaard, der har stået for noder og becifringer.

Skillingsviserne er gengivet, som de blev udgivet i samtiden, bl.a. med fotografisk gengivelse af de indbydende og salgsfremmende forsider. Herefter er de indplaceret i en historisk

ramme og melodimæssigt gjort klar til nutidig brug.

Som visekolportør eller budbringer er det mit håb og min overbevisning, at skillingsviserne kan nå nutidens publikum igennem den gode historie, der er et gennemgående træk i viseudvalget.

Fornøjelse, morskab og i enkelttilfælde eftertænksomhed må gerne blive resultatet af bogen!

Thomas Thomsen
Visekolportør

Indledning

Skillingsviserne har været kendt gennem århundreder som middel til at berette om kærlighed samt alskens nyheder. Storhedsperioden for genren må fastsættes til 1800-tallet, hvor specielt Julius Strandberg var dominerende i tidsrummet 1861-1903.

I denne bogs viseudvalg omhandler den ældste vise "det aarsgamle Tivoli's vidunderlige Fremskridt paa Forlystelsernes Bane", mens den yngste er fra jernbaneulykken ved Gentofte 1897.

33 ud af de medtagne 36 viser er *udgivet* i Strandbergs storhedstid enten som en rigtig Strandbergvise, hvilket var et slags kvalitetsstempel i sig selv, eller af en af hans mange konkurrenter.

Julius Strandberg har efterladt sig sine dagbøger, og herigennem kan vi få hjælp til både præcise dateringer på mange viser og et nærmere indblik i et viseværksteds fremgangsmåde og formåen.

Efteråret 1883 fortæller skillingsviserne således om "Manden i Pakkassen i Aagade paa Nørrebro, hvor man fandt et 25aarigt Mandfolk som i en Række af Aar har levet i en Pakkasse paa Loftet, og som nu hverken kan tale eller se, var omtrent nøgen og som Ingen kan give Oplysning om".

Strandberg har i sine dagbøger noteret flg.:

31. oktober 1883: "Skrev en ny Vise: Manden i Pakkassen, en mystisk Historie."

1. november: "Fik den nye Vise ud, og solgte adskillige."

2. november: "Den nye Vise gaar ret godt, dog ikke efter Forventning." Og sluttelig

3. november: "2det Oplag af Manden i Pakkassen."

Vise om

Manden i Pakkasse

i Aagade paa Nørrebro,

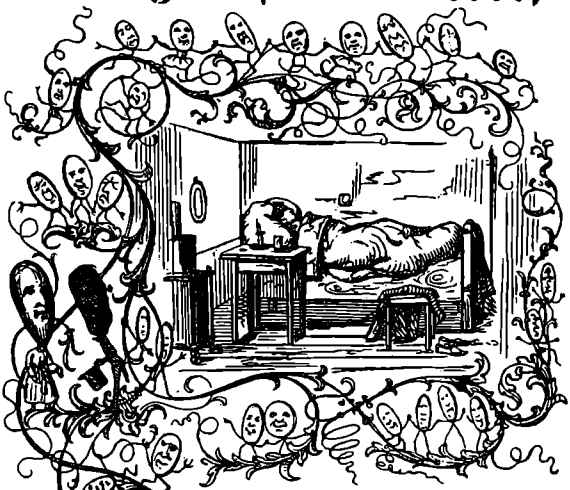

hvor man fandt et 25aarigt Mandfolk, som i en Række af Aar har levet i en Pakkasse paa Loftet, og som nu hverken kan tale eller se, var omtrent nøgen og som Ingen kan give Oplysning om.

Med fuldstændig Beretning.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Bernh. Wennstrøm, Brogade 14.

Der var ingen af Strandbergs konkurrenter som skillingsviseforlæggere, der alvorligt var en trussel til dennes dominans på markedet.

Men ustandselig var der dog udgivere, der forsøgte sig på det store marked for viseudgivelser, hvor Strandberg de bedste år nåede op på en omsætning i nærheden af 500.000 solgte viser. Disse salgstal er i sandhed imponerende, når man tager befolkningens størrelse på 2,4 mio. i år 1900 i betragtning, og endvidere at de solgte viser ikke var så flygtigt et medie som aviser, men tværtimod blev flittigt genbrugt dels ved at gå fra hånd til hånd, dels ved sang og mundtlig overlevering.

Ofte er det ikke direkte angivet på skillingstrykket, hvem *forfatteren* reelt var.

I enkelttilfælde er der benyttet en salgsfremmende og aktualiserende metode, hvor det foregives, at visen er forfattet af en person, der har været part i hændelsen, som f.eks. "Vi maatte skilles! Sang fra Rædselsnatten i Gentofte. Af en Hustru, som mistede sin Mand den Aften." Eller på samme vis, dog på mere ironisk, tydeligt fingeret facon: "Nu er du fri, Moppe. Glade Betragtninger over Hundenes Frihedsdag den 28de August, efterat de have siddet i henved 3 Maaneder. Sammensat af Bruder *Eibeskjøtt,* Flæskehandler og Næsekunstner."

Via Strandbergs dagbøger ved vi, at de to nævnte viser rent faktisk er skrevet af Julius selv – et forfatterskab, der i øvrigt kan påvises ved ca. 15 ud af de medtagne 20 Strandberg-viser.

Kvalitet og ikke mindst *tempo* var helt afgørende for salget af viserne, der jo bl.a. konkurrerede med aviserne om at være først på pletten og om publikum.

Der findes mange eksempler på viseproducenternes forbløffende effektivitet, bl.a. flg. hentet i Strandbergs dagbog 1888 vedr. "Vise om det unge 17-aarige Menneske som den 16. juli Kl. 3 1/2 sprang ud fra Rundetaarn":
16. juli: "Kl. 3 3/4 sprang En ud fra Rundetaarn, Kl. 4 1/4 var Visen i Trykken, Kl. 7 var den ude. Der solgtes 2000."
Og *17. juli:* "Vi solgte igjen i Dag adskillige af Visen om Rundetaarn."

Ny Vise og Beretning
om
Julius Rasmussen i Fængslet.
Betragtninger efter Attentatet.

Vemodig han sidder bag Fængslets Rude,
Stirrer mod Stjernen som glimter histude;
For den han tolker sin Længsel, sit Savn,
Haaber der findes en frelsende Havn.

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Tryk.
Faas i Holmensgade 33 ved Løvegade.

Gennem 20 år, 1879-1898, var Rud. Foltmar skillingsviseproducent. Her en af hans viser om attentatet på Estrup, "Julius Rasmussen i Fængslet".

Dernæst skulle viserne naturligvis nå *deres publikum* – ad de veje og metoder, der kunne bruges og havde vist sig som effektive salgskanaler. Der blev i København solgt via Strandbergs eget butikslokale, gennem et helt net af kolportører, visedrenge og visekællinger på stræde og vej samt i det hele taget hvor folk mødtes, f.eks. på markeder, i sangerlokaler og lign.

"Visekjærlingen" – tegning af P. Klæstrup i "Det forsvundne Kjøbenhavn" (Kbh. 1877).

Viſe om

Sangerinden

og

Studenten,

der af Kjærlighed til hende ſkød ſig udenfor Sanger-lokalet paa Østerbro.

Med Beretning.

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

Et eksempel på skillingsvisesang – i "Vise om Sangerinden og Studenten, der af Kjærlighed til hende skød sig udenfor Sangerlokalet paa Østerbro."

Indholdsmæssigt er der i viseudvalget, da emnet jo er byen København, naturligt nok fokuseret på nyhedsviser frem for på en anden markant gruppe, kærlighedsviser med lykkelig eller ulykkelig udgang.

Over tid er der et enkelt viseeksempel fra 1840'erne og et fra 1850'erne, mens de efterfølgende fire årtiers udvalgte viser groft kan beskrives således:

– *1860'erne* med flere viser af grinagtig, gemytlig art, der hver især beretter om lidt af hvert i byen.

Eksempler herpå er "Ny Vise om Optøierne i Kjøbenhavn, Aaret 1860, da visse Personer vilde have Løier med den trekantede Hat"; endvidere "For Morskab blot! Eller: Livet i Kjøbenhavn. Nogle Træk fra Østergade, seet ved Magistratens Gasbelysning" samt "Vise om *Ole Nilen,* som reiste til Kjøbenhavn for at tjene, men desværre faldt paa Hovedet i en Balle kogte Kartofler, drak siden søde Snapse og kom i Slagsmaal, og endte sine Meriter *i den offentlige Ret,* saa at han var glad over at slippe hjem til sine Køer og Sviin. Beskrevet af ham selv til Advarsel for Alle, der kløe efter at komme til Kjøbenhavn. Af *W. C.* "

– *1870'erne* med nyheder, fortrinsvis rettet mod byens helt egne forhold, som f.eks. "Et rørende Farvel til Voldene", "Nu er du fri Moppe" samt beretningen om en af byens originaler "Skomager Spannjer er død! Vise om Sølvtøiets Opbevarer, Sparsommelighedens Apostel, Huseierguden og Tarvelighedens Prædikant, der tilsidst blev opsparet i Dødens Sparebøsse efter at en skammelig Sporvogn havde givet ham sit Knæk, saa at Petri Kirke nu arver ham og siger: Denne Vei med Sølvtøiet."

– *1880'erne* med flere udtryk for den svære økonomiske virkelighed for menigmand i byen. Her tænkes på "Vise om den fattige Skomagersvend der vandt 25000 Kr., og kom hjem og slog de gamle Møbler i Stykker, samt ellers lidt Pilleri, som man kan læse sig til her", "Den fattige Dreng paa Nørrebro" samt ikke mindst producent Rud. Foltmars "En sørgelig Sang om en Arbeidsmand, som under sit Arbejde paa Østre Gasværk, fik en kronisk Underlivssygdom, og som efter lang Henliggen paa Hospitalet, er gjort udygtig til alt svært Arbejde, og nu med sin Familie ser en sørgelig Fremtid i Møde".

– *1890'erne,* hvor revuerne ses som forlæg for flere skillingsviser; det være sig "Storken den sad paa Bondens Tag. Den nyeste Revuevise om Storkereden paa Amagertorv. Fri Bear-

Det har hængt for længe!

Nyeste Slag- og Revnevise

for alle glade Københavnere og deres søde Pigebørn.

Af **Thora Gissebasse,**
Sangerinde.

Og: **Der er dejligt i København.**

København.

Forlagsboghandelen, Vingaardstræde Nr. 18.

Trykt hos Bernh. Wennstrøm.

Skillingstryk, hvor en vise foredrages: "Det har hængt for længe! Nyeste Slag- og Revuevise for alle glade Københavnere og deres søde Pigebørn. Af Thora Gissebasse, Sangerinde."

bejdelse" og denne bogs titelvise, lanceret således af Strandberg "Aa Dagmar, aa Dagmar! Du maa blive min! Nyeste Varietevise til den bekendte Melodi, som synges af Frk. Dagmar Hansen."

Gennem hele perioden berettes om forbrydelse og mord ("Den tredobbelte Barnemorderske" og "Meyers Lig i Kalktønden" m.fl.), ulykke og katastrofe (f.eks. "Bagerdrengens Mishandling" og "Christiansborg Slot er brændt!"), store som små nyheder ("Mordattentatet paa Konseilspræsident Estrup" og "En i dag udkommen skrækkelig Vise om den vilde Menneskeæder, som forevises her i Byen, men som har "revet sig løs" og har slugt og fortæret 12 Børn i Kirsebærgangen, saaledes at de stakkels Forældre ikke har reddet andet end Støvlerne; endvidere suget Blodet af en Vartovskone").

Vi præsenteres for kongeligt stof ("Prindsesse Dagmars Afsked fra Danmark"), nye politiske bevægelser ("Petroleum, Petroleum! eller Socialisternes Marsch, naar de ere komne saavidt, at Brix sidder paa en Petroleumstønde istedetfor Trone, og alle Folk maa møde og lægge Mønten for hans Fødder, samt naar Fruentimmerne faae Uniform, og meget mere af samme Skuffe"), kærlighedens genvordigheder ("De to Elskendes Død for egen Haand i Hotel "Rosen" i København" eller en vise af et helt andet tilsnit "Matrosens Eventyr i Gothersgade, hvor han ved Vagtparaden praiede en Seiler med god Reisning og lagde sig paa Siden af hende ud til Kattegade i Nyboder, hvor han entrede Briggen Marie"), resultatet af en munter aften i byen ("Carl er fuld! Den evig glade Klinkevals fra Danseøvelserne i Aftenstjernen, Fuglen og Valkyrien") – *kort sagt, alt hvad der taltes om i samtiden.*

Og i grunden er dette ikke særlig forskelligt fra, hvad der optager os i dag – i København og udenfor Valby Bakke - mere end 100 år senere!

Litteratur:

Thomas Thomsen: Farvel til Danmark. De danske skillingsvisers syn på Amerika og på udvandringen dertil 1830-1914 (Århus 1980), s. 1-34.

Iørn Piø: Visemageren. 1800-tallets skillingsvisekonge Julius Strandberg (Kbh. 1994).

En

Nye Viſe

om

det aarsgamle Barn Tivoli's vidunderlige Fremſkridt paa Forlyſtelſernes Bane.

Vedføiet et gammelt Billede, ſom ſkal fremſtille det elſkelige Barns aandelige Retning.

Erſte Oplag (Tydſk og Danſk bør have lige Ret).

Denne Viſe koſter 2 Skilling.

Kbhvn. — Forfattet og forlagt af, ſamt trykt hos J. Behrend.

1. Det aarsgamle Barn Tivoli's vidunderlige Fremskridt paa Forlystelsernes Bane

Melodi: Og dersom Du morer Dig daarlig.

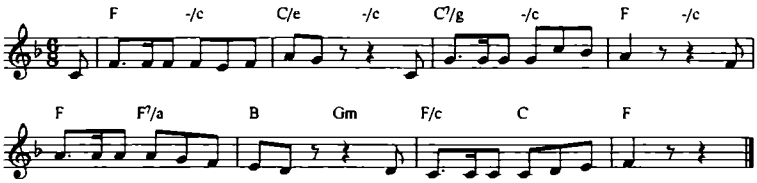

1.
Saa pænt Guvenøren haver
Lad't paa Statsgrav P'tonbro slaae
Af de allerhonnetteste Slaver,
At Publicum sorgløs kan gaae.

2.
Som Sproget ved Tydsken – den vippes,
Den vaklende yder kun Vei,
Men naar ned i Statsgrav man slippes,
Saa overkjøres man ei.

3.
Og hvorhen drager vel Skaren
Over Bro med Kæmpeskridt;
Til T i v a a l i, det yndige Baren,
Der lokkende vinker os blidt.

4.
Naar Guvenøren ei vilde
Beskjærme os Lemmerne mild,
Maaske da fra Glædernes Kilde
Man hjem gik saa død som en Sild.

5.
Er barestens vi dog derinde,
Har passeret den store Port,
Forbavset vi straxens da finde
Hvad Entreprenøren har gjort.

6.
Han har gjort, ja 3de Plantaser,
Et Taarn, hvori er et Uhr,
Og Poppedrenge, som fjaser,
Uagtet de holdes i Buur.

7.
Og hele Basaren adsplitter
"F o r H e r r e r," – "F o r D a m e r" – nu her,
At ingen af dem, som der sitter,
Kan komme hinanden nær.

8.
Imellem "For Damer" – "For Herrer"
C a p o z z i Plads valgte saa viis,
Der herligt han restaurerer
Til den allerbilligste Priis.

9.
Imellem dem faaer man Cigarer,
Konkillier og daglige Brød,
Der potrætteres selv Narer,
Der trykkes i Frihedens Skjød.

10.
Der F i r m e n i c h herlig beværter,
Der Øl og Porter man faaer,

Saa man kan paa k u n danske Tærter
Sig tage en engelandsk Taar.

11.
F r i s e n e t t i os Blomsterne byder,
De næredes k u n paa dansk Grund;
Om de holsteenske Duft mere fryder,
Derom man holder sin Mund.

12.
Og hele Industrimagazinet
Os byder k u n dansk Produkt,
Havde Schlesvig-Holstein forfinet
Det, var det kanskee meer smukt.

13.
Toskanske Pavilloner man seer,
Flagstænger med fremmede Flag
Og tyrkiske, skjønne Ideer,
Som bringe os Oplysnings Dag.

14.
Der Abekatte og Fugle
Os hilse paa deres Maneer,
Mens T i v a a l i 's Viisdommens Ugle
Satirisk ned paa os seer.

15.
Der forebygger man Trængsel
Ved Broen, som fører til Øen,
Og griber en Skilling med Længsel,
Mens Pigen maaske glemmer Møen.

16.
Der spilles Billard og Kegler,
Der kjøres i Damp-Caroussel,
Der Damerne rutsches og seiler,
Befinde sig glade og vel.

17.
Herr R a p p o sin G e f i o n styrer
Paa Næsen med kløgt som en Helt,
Og naar man til Fører ham hyrer,
Fik Læk Skib i Sund ei og Belt.

18.
L a r d e l l i bufetter i Lunden
Og det gjør Herr K e h l et med;
For Pungen og Lysten og Munden
T i v a a l i er herligste Sted.

19.
I chinesiske Telte, Divaner
Med tyrkiske Halvmaaner paa,
Der spise og drikke de Daner,
Som hos O d i n skal Mjød og Flæsk faae.

20.
Om Aftnen oplyses med Lygter,
Krambilabre og anden Ild,
Saa at ingen Ægtemand frygter
Nu meer, at hans Viv farer vild.

21.
Og de, som om L u m b y e sig flokke,
Af Harmoni røres svært,
Gi'er Bifald tilkjende med Stokke,
Det dem Politiet har lært.

22.
Hvad ikke man seer, det erfares
At Avisen, udgi'et af H a n s S a c h s
Og, da derinde ei spares,
Saa kjøbes dens Aandløshed straks.

Udførlig Beretning

om

Tardinis femte og sidſte Luftreiſe og Død,

den 14de September 1851.

Denne Luftſeillads har været ſaa uheldig for den ſtakkels Luftſkipper, at han derved maatte tilſætte Livet. Da han Kl. 6 med en Dame og ſin Søn ſteeg op fra Ridebanen, var Vinden bleven temmelig veſtlig, og drev derfor ud over Kallebodſtrand.

2. Tardinis femte og sidste Luftreise og Død

Denne sidste Luftseilads har været saa uheldig for den stakkels Luftskipper, at han derved har maatte tilsætte Livet. Da han Kl. 6 med en Dame og sin Søn steeg op fra Ridebanen, var Vinden bleven temmelig vestlig, og drev derfor ud over Kallebodstrand.

Tardinis sidste ulykkelige Opstigning var vistnok tildeels foraarsaget ved, at Ballonen ikke var fyldt nok. Detailen om, hvorledes Ulykken skete, er fra en aldeles paalidelig Kilde angivet saaledes: Da han var kommen til "Grunden ved Holmene" paa Amager og indsaae, at Ballonen ikke godt længere kunde bære dem alle Tre, kastede han Ankeret i en Høide af 60 Fod; men, da det her var for høit, kunde Ankeret ikke naae Bunden; han steg da ud af Baaden og gled ad Touget ned til Ankeret for at forsøge at tynge Ballonen ned, men i samme Øieblik tog en Modvind fat i Ballonen og vilde føre den ad Sjælland til. Ved Damens og hans egne forenede Anstrængelser lykkedes det ham atter at komme op i Gondolen; men, da Tyngden nu blev for stor, saa at Ballonen allerede sank i Vandet, og der ingen Udsigt var til atter at hæve den, og Damen desuden var ængstelig, besluttede han sig til at opoffre sig for at frelse sine Kjære: Han klædte sig af, og idet han styrtede sig i Søen, sagde han: "Jeg vil opoffre mig for Dig og Barnet; bed til Gud for os Alle;" – og senere have de ikke seet ham. Efter at være slæbt noget hen ad Sjælland til, drev en ny Vind Ballonen til Amager; her blev Drengen ved et Vindstød kastet ud af Gondolen, og kom lykkeligviis til at staae paa en Steen, hvor Vandet kun naaede ham til Munden. Damen havde derimod faaet sine Klæder saa forviklede i Tougene, at hun ikke kunde klare sig; tilsidst lykkedes det hende dog, og da hun nu var kommen nærmere til Land, sprang hun ud paa lavt Vand; her var det, at Møller S. kom hende til Hjælp. Ballonen tog nu Cours allene.

Melodie: Ved Vintertid, naar Skoven staaer.

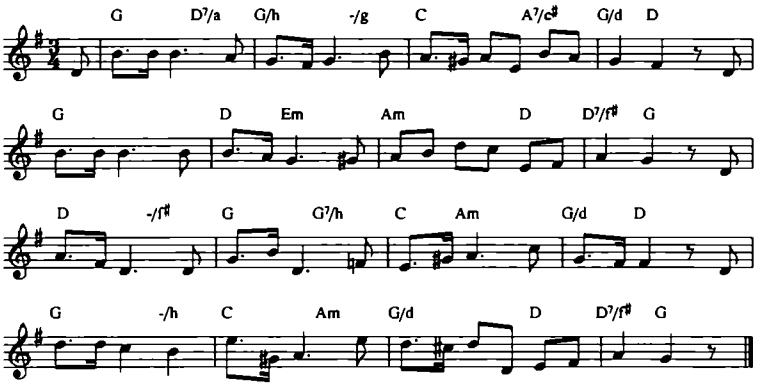

O hører dog, hvordan det gik,
Ballonens Fører, Hr. T a r d i n i!
Saa smukt et Syn vi af ham fik,
(Men sørgelig blev dog hans Ende);
Gondolen steeg med yndig Pragt,
Han stod, han var saa uforsagt,
Ja, Blomster bleve af ham bragt
Og kastet ned bland Folkets Mængde.

Nu nærmer sidste Klokkeslæt,
En Dame op i Baaden træder,
En lille Dreng saa smuk og net,
Er iført jordisk Amors Klæder.
Snart hilse de mens Klokken slaaer,
Giv Agt! – Ballonen herligt gaaer,
Hvor Luften krydser han forstaaer;
Hvor De har Alles Blikke lænket!

Dog Rædsel, Uheld venter nu
De Stakler, thi det mon sig hænde
Ballonen synker, men o Gru,
Den atter sig mod Sø mon vende:
"O, hjælp os Gud! vær naaderig!
Beed med, vi er ulykkelig,
For Eder jeg da offrer mig!"
Tardini raabte uforfærdet.

Og fra den samme Stund nedsprang,
Han og i Søens dybe Vande.
Et Vindstød Barnet tog og svang,
Hen mod Amagers salte Strande.
Men Damen kan ei redde sig,
Dog Gud han hjalp saa naaderig,
Nei Søen fik ei hendes Liig,
Hun faldt paa Strandens lave Vande.

Snart ydes Hjælp de Tvende her,
Mens at Ballonen atter stiger;
Men Herr Tardini sees ei meer - -
Hans Lære Verdner nu beriger;
Lad Luften kun tilhøre Gud,
Paa Jorden lyde vi hans Bud,
Han frelser da af Faren ud.
Man fandt Tardinis Liig i Vandet.

Luftseileren Tardinis Liig fandtes den 16de om Eftermiddagen i Kallebodstrand i Nærheden af Flaskekroen. Ballonen skal være dreven ind til Stevns, hvor den er i Behold.

Ny Viſe

om

Optøierne i Kjøbenhavn,

Aaret 1860,

da viſſe Perſoner vilde have Løier med den trekantede Hat.

Tilligemed en

fuldſtændig Beſkrivelſe

om hvad de ſa'e og hvad de gore.

Af

Jørgen Sennopsåvœrn.

23de Oplag.

Kjøbenhavn.

Trykt hos H. G. Brill.

☞ Faaes i F. Büchlers Commiſſionshandel, St. Regnegade Nr. 189 (tætved Gothersgade).

☞☞ Handlende erholde betydelig Rabat.

3. Optøierne i Kjøbenhavn, Aaret 1860

Melodi: Ægteskabscontoiret.

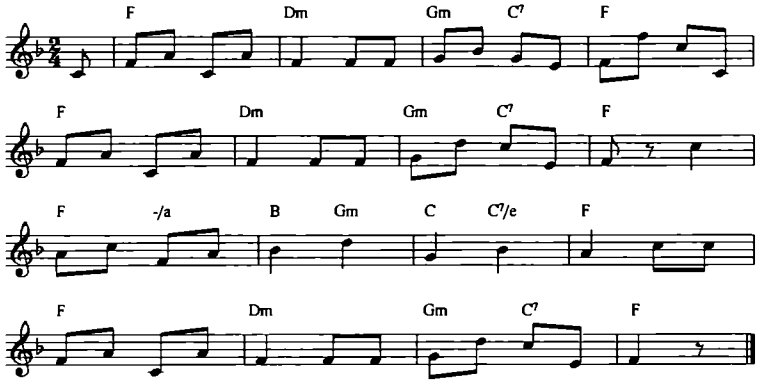

Der var et farligt Mudder
Forleden Nat i Byen her,
Man hør' saamegét Sludder,
Men Sandheden den er,
At Folk var bleven gnavne,
Gni-gna-gnavne,
Og endeel Natteravne
Gik om og gjorde Vrøvl.

De skraalte paa Grevinden,
Som man har i Casino seet,
Derfor kom de i Vinden
Og derfor blev de "Beet".
Thi da de kom til Slottet,
Sli-sla-Slottet,
Sig Politiet gotted',
Og gav dem Bankekjød.

Ja, der var slemt, min Sandten,
Og Garden maatte i Gevær,
De kom med Adjutanten
Og sa'e: "Træd ei for nær!"
Men Folk stak i at grine,
Gri-gra-grine,
Han tænkte: Død og Pine,
Nu seer det farligt ud.

Saa kom da Politiet,
Og alt gik i en farlig Snup,
Ja, jeg vil ei forti'et,
Der vankede sgu Skrup;
De hørte ingen Tale,
Ti-ta-Tale,
Men slog som de var gale,
Og saa stak Mængden af.

Og ham, der førte Troppen,
Trekantet Hat han havde paa,
Ham fik de sat i Toppen
Og vilde med ham gaae.
Men han var ei for Katten
Ki-ka-Katten,
Han stak sgu af fra Hatten,
Og den blev arresteert.

Endeel blev arresteerte,
Og Fleres Ryg var bleven blaa,
Folk er saa int'resseerte,
De vil slet ikke gaae.
Naar Politiet byder,
Bi-ba-byder,
Veed man hvad det betyder,
Hvis inte, faaer man Prygl.

Man kan ei Andet vente,
Og derfor raader jeg Enhver,
Naar Politibetjente

Til Nytaar praier Jer:
Luk i for deres Næser,
Ni-na-Næser,
Og siig: Paa Jer vi blæser,
Reis I ad Helved til!

Beretning om Optøierne.

Da nogle Folk Nytaarsnat i Grønnegade vare løbne sammen for at være Vidne til en Gadescene, traadte en Politibetjent til og bragte det ved sin irriterende, hensynsløse Optræden saa vidt, at Folk samlede sig og fordrev Betjenten, hvorefter de, da Anledningen var given, begave sig i en Hob, der stedse blev større ved de mange Mennesker, der denne Nat ere paa Benene, omkring i Byen og gjorde Optøier. Omtrent saaledes beretter "Dagbladet". Hvad vi selv vare Vidne til, er Følgende:

Da vi fra et Selskab begave os over Kongens Nytorv Kl. 12½, hørte vi fra Gothersgade Sang, Piben, Hurraraab og Hvinen. Vi ilede, tilligemed nogle Betjente derhen, og da vi ikke vidste, hvad der var iveien, fulgte vi med for at see, hvad Enden vilde blive. Da Massen under stort Spektakel ankom til Kongens Nytorv, traadte Vagten til Vaaben, men han ændsede ikke dette, og syngende Nationalsange, begav man sig ned ad Østergade, over Amagertorv til Slotspladsen! Der raabte enkelte Stemmer paa en Person, der i denne Tid har givet meget Stof til Omtale, og derefter trængte Skaren ind igjennem Slotsgaarden til Ridebanen, hvor den marscherede ind ad til Colonaden. Der styrtede en Flok Politibetjente som Rasende frem og slog med deres tykke Stokke løs paa Folk, uden at det var muligt med det Gode eller med Tiltale at standse deres Slag. Her var det da, at Folk bleve opirrede, da der dog ikke var given Grund til saaledes at slaae endogsaa uskyldige Tilskuere med Stokke i Ansigtet eller hvor Betjentene i deres vilde Rasen ramte, og her var det, at Flere sloge igjen, og tildeelte de værste Betjente en lille Lussing. Blandt Andet har man fortalt os, at en Arbeider i Skindtrøie blev

ynkelig mishandlet af en Betjent, hvorefter Manden, dreven til det Yderste, gav sin Plageaand en paa Theepotten, saa at Stokkehelten styrtede til Jorden. Garden traadte frem fra Colonnaden og begav sig udefter; man saae i den dunkle Belysning deres Bajonetter blinke, men de fornærmede Ingen. At der kunde være udrettet Mere med det Gode, beviser blandt Andet det, at en Betjent, paa den Fløi, hvor han stod, splittede Hoben blot ved godmodig Tiltale, som: "Gaa nu hjem Folk, her er jo Intet! Gaae hjem og lad Pøbelen blive tilbage, saa skal her nok blive Orden igjen, uden at vi behøve at arrestere Nogen, o.s.v.", medens Folk paa de andre Steder, drevne tilbage med Skjældsord og Slag, efter at være komme ud af Slotsgaarden, paany samlede sig og atter begave sig derind, hvorefter de hele Natten drev om i Byen, medens de ellers, efter al Rimelighed vare gaaede fra hinanden, da i Grunden Ingen vidste, hvad man skulde ved Slottet.

En Sørgeviſe

om

den tredobbelte

"Barnemorderſke",

ſom udenfor Ægteſkab havde født 4 Børn, af hvilke hun dræbte 3.

Samt Beretning om hendes ſidſte Timer og Henrettelſe.

Af et ſanddru Øievidne.

Priis: 2 Skilling.

Kjøbenhavn.

Faaes i F. Büchlers Commiſſionshandel, ſtore Regnegade Nr. 17 i Stuen.

Trykt hos H. G. Brill.

4. Den tredobbelte "Barnemorderske"

Melodi: Bertrands Afskedskvad.

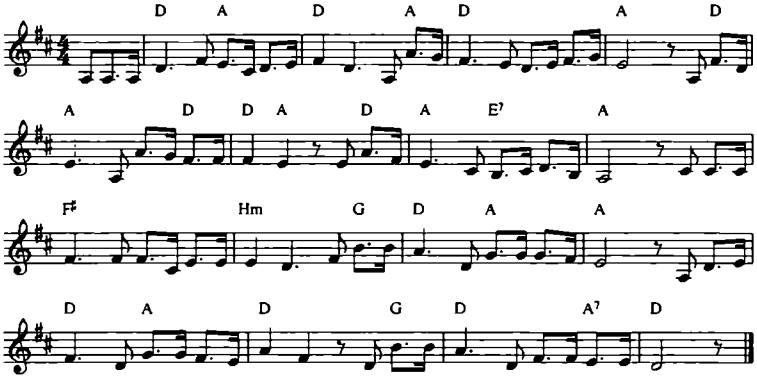

Der var en Tid da hun var end uskyldig,
Den Synderinde, som nys Livet lod,
Da hun endnu bad varmt og fromt og fyldig
Til Herren hist, som throner mild og god.
Da barnlig end hun leged hos sin Moder,
Og Himlens Engle skued hende fro,
Da skyldfri nød hun alle Livets Goder
Og Skriftens Ord i hendes Bryst mon bo.

Men snart kom ureen Attraaes fule Flamme,
Og i sit Hjerte gav hun Synden Rum,
For Dyden selv hun snart sig monne skamme,
Og blev tilsidst en Morderinde grum.
Tre Spæde fødte hun i Angst og Smerte,
Men saae med Kulde deres Øine blaae;
Ak aldrig saaes saa haardt et Qvindehjerte,
Saa frækt med dem til Døden flux at gaae.

Tre Gange øved hun en rædsom Brøde,
Og det endog mod eget Kjød og Blod,
Mon nogensinde Naadens Morgenrøde,
Springe vil for hendes haarde Bod.
Dog hisset finder hun en naadig Dommer,
Bodfærdig Synder altid Trøst han gav;
Ja, ogsaa hun til Naaden sikkert kommer,
Med Anger hviler hun nu i sin Grav.

Beretning.

Det hører til Sjældenhederne at der her i Landet bliver henrettet Fruentimmer, især for den Forbrydelse som hyppigt bliver begaaet af meer eller mindre letsindige Piger, nemlig: Barnemord. Den Løverdagen d. 21 Decbr. henrettede Ane Kathrine Andersdatter er imidlertid en Undtagelse fra denne Slags Forbrydelser, idet hun ikke 1 Gang, hvad muligt kunde undskyldes, men 3 Gange har begaaet denne gruelige Synd. Hun var ugift og tjente i flere Aar i Springgaden, hvor hun skal have født 2 af de ombragte Børn. Hendes Levnet har naturligvis været letfærdigt i høi Grad, da hun ellers ikke, som ugift, vilde kunne bragt 4 Børn til Verden (det ene lever endnu). Sine Mord begik hun med et grusomt Overlæg, idet hun dræbte de 2 af Børnene paa samme Sted, hvor ogsaa Sporene af de smaae Lig senere ere fundne. Hvergang hun paa denne Maade havde skilt sig fra Omsorgen for sine Børn, gik hun tilbage til sin Condition, og fortalte med et uskyldigt Anstrøg af Troværdighed, at hun havde sat Barnet i Pleie hos sin Moder.

Men endelig blev hendes Forbrydelser opdagede, idet man fattede Mistanke til hendes hyppige Udflugter, og efter en langvarig Proces blev hun dømt til at halshugges, hvilken Dom blev exeqveret den 21 December. – Uagtet 8 af de voterende Høiesteretsassessorer havde indstillet hende til Benaadning, fandt Hs. Majestæt Kongen dog ingen Anledning hertil.

Paa Veien til Skafottet teede hun sig meget rolig og angrede dybt sine Synder, ligesom hun ogsaa gjerne modtog Religionens Trøst. Hun havde ogsaa Kraft nok til selv at blotte sit Hoved for det dødbringende Hug. – Hun er nu hos Gud, for hvem hun, da hun døde angrende, sikkert vil finde Naade.

For Morskab blot!

eller:

Livet i Kjøbenhavn.

Nogle Træk fra Østergade, seet ved Magistratens Gasbelysning.

Kjøbenhavn.

Faaes i F. Büchlers Commissionshandel, St. Regnegade 17.

Trykt i Brills Bogtrykkeri ved E. Lund.

5. For Morskab blot! eller: Livet i Kjøbenhavn

Melodi: Jo, Jo, Gjøgleri er en nobel Kunst.

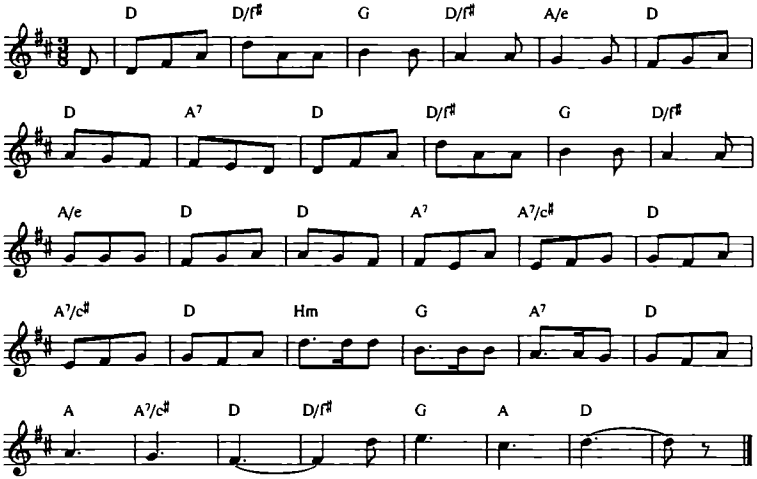

Paa Træk alle Folk i Staden jo gaaer,
Det er dog virkelig en Skandale,
Hvert Pigebarn, paa Gaden strax faaer,
Af Mandfolk sig en fortræffelig Hale,
De vil courtisere, og hjem med spadsere,
De hvidsker saa lønlig: "Det ei Dem blamere,"
"For Morskab blot."

Paa Østergade er mest Hurlumhei,
Ak, "Herrer" der vil Morskab udøve,
Ja, Tjenere med, hvert Herskabs Lakai
Skal her deres flotte Aandsevner prøve.
De første en Frøken, de andre en Pige,
Hvad vil vel Rangen blandt Qvinder sige.
"Til Morskab blot."

Naar Pigerne skal deres Ærinder gaae,
De stedse skal op ad Østergade,
Med al Slags Morskab de Tiden forslaa,
Og Fruen stikkes en troværdig Plade,
De glemmer min Sandten, at Hr. Aspiranten
Studenten, Copisten dem havde paa Kanten,
"For Morskab blot!"

Seer du end Studenten, i Slængkappe stor,
Han nys saa har lært, at kneise med Nakken,
Han Skolediscipel endnu var ifjor,
Men Manden skabes jo altid af Frakken.
Nu han converserer, med Lærdom sig blærer,
Og Damerne vil man bestandig lære:
"Lidt Morskab blot!"

Der kommer en net Reserve-Aspirant,
Han smaat ved en tilsløret Dame lirker,
Hun slaaer Sløret tilside og "Hr. Lieutenant!"
Et hæsligt Ansigt beskuer, det virker –
Han ei mere taler, men sig anbefaler
Og strax efter andre Fruentimmer haler.
"For Morskab blot!"

Boutikkerne lukkes naar Klokken er ti,
Hver Kræmmersvend skal ogsaa paa Gaden,
Med Alen og Vægten er det saa forbi.
Han Junker er i sin Gjøren og Laden;
Glemmer Lærred og Stouter, af Eventyr brouter
Om Kneiper, og Nymper, og Alt hvad flaut er
"For Morskab blot!"

Selv Prindser paa over Halvfjerds man seer,
Jeg mener naturligviis lille Nante!"
Saa venligt til alle Smaapiger han leer,
Og smidsker, og kurrer, de er saa scharmante,
Ja, Høie og Lave, og Gamle med Mave
De Allesammen vil Følgeskab have –
"For Morskab blot!"

En idag udkommen

ſkrækkelig Viſe

om den vilde Menneſkeæder, ſom foreviſes her i Byen; men ſom har „revet ſig løs" og har ſlugt og fortæret 12 Børn i Kirſebærgangen, ſaaledes at de ſtakkels Forældre ikke har reddet andet end Støvlerne; endvidere ſuget Blodet af en Vartovskone.

Skrevet til Skræk og Advarſel for Ammer og Barnepiger, der iſtedetfor at paſſe paa Børnene gaaer og ſladdre med deres Kjæreſter.

Til den yndede Melodi: Nu Marken er meiet og Høet er høſtet.

Med en Beretning.

Priis: 2 Skilling.

6. Den vilde Menneskeæder

Melodi: Marken er meiet og Høet er høstet.

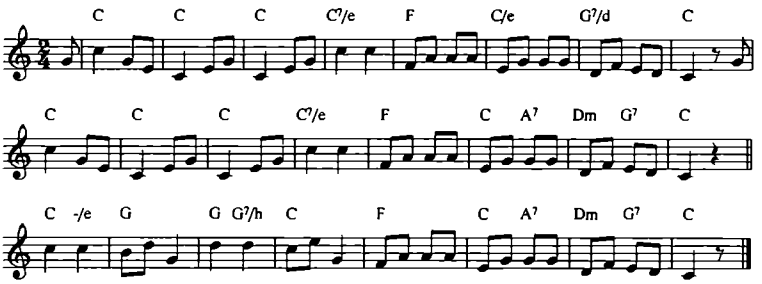

For nylig de svenske Studenter har vaaret
Her, og der var Glæde jo i Hytte og i Borg,
Paa Roser at dandse ei altidsens gaaer'et,
Ovenpaa den store Glæde har vi faaet Sorg;
  Glemt er Damerne,
  Som der kastede
Buxer og saa Blomster paa Minervas Sønner ned.

To kulsorte Kvindfolk der er og de la'er sig –
Vise frem i Selskab med et Mandfolk som er *sort*;
Hvordan det nu har, eller ikke det har sig,
Kort og godt som *Kätchen Renz* han er nok stukket bort.
  Gid de maa ham faae
  Fat, hvordan mon gaae,
Ellerssens de arme og uskyldige Smaae?

Han æder nok Menn'sker, det ledelige Skar'n
Og Gud hjælpe den, der møder hannem paa sin Vei,
Især skal han være saa slem mod hvert Bar'n,
"Barnekjød" han spiser, som vi Andre – Lammesteg,
No'ene de saagar,
Seet ham spise har;
"Rødder" han til denne Ret, nok som Gemyse taer'.

I Kirsebærgangen han monne sig skjule,
Der forleden Dag en Amme, ligesom hun gaaer,
Ham seer komme listendes op af sin Hule
Og saa hendes stakkels Barn han aad med Hud og Haar.
Ammen slap saa let,
Han var netop mæt,
Ellers han det arme Stakkel ogsaa havde ædt!

Til fornuftige Medborgere!

Man skulde ikke troe, at der i det oplyste Herrens Aar Anno 1862, kunde herske saa stor Vankundighed blandt Menneskene, der ikke alleneste ligger i Svøb; men ogsaa blandt dem, der have traadt deres Børnesko.

Saaledes cirkulerer der i disse Dage det Rygte i Byen, at en Zulo-Kaffer eller en Vild, der forevises udenfor Kjøbenhavn, skal have revet sig løs og at han har ædt flere Børn i Kirsebærgangen. I Kongens Have – hvor han ligeledes har sneget sig ind – fortæller nogle gamle Vartouskoner, der seet det med "egne Øine", at han har slugt en Amme; denne Begivenhed skal være constateret derved, at en meget fornem Herre inde mellem Buskene skal have fundet Ammens Been.

At hele denne Historie er opdigtet, er en Selvfølge og at det Hele er en elendig Løgn, fremgaaer deraf, at der ikke har staaet et Ord derom i Provindsaviserne.

Hele Fortællingen – der har givet alle Kjøbenhavns Sladderkællinger Stof til Samtale – indskrænker sig nok til at en lur-

veklædt Idiot, Zigeuner, Lazaron, "Garibaldi" kaldet , som gaaer med store Paafuglefjer i Hatten og Messingringe paa Fingrene har givet Anledning til Rygtet – netop fordi han seer ud som en Menneskeæder.

Muligen er det en eller anden skrap Madmoder, der veed, hvor tilbøielig de kjøbenhavnske Piger er til Sladder og Kjærester, istedetfor at passe paa Børnene, har sagt til sin Pige: Pas nu endelig godt paa Børnene – for der er sluppet en "Menneskeæder" ud, som æder baade Ammer og Børn!

Historien har som sagt givet Anledning til megen Omtale, og alle de Mennesker som *troer* paa Historien, seer omtrent saaledes ud:

Matroſens Eventyr i Gothersgade,

hvor han ved Vagtparaden praiede en Seiler med god Reisning og lagde ſig paa Siden af hende ud til Kattegade i Nyboder, hvor han entrede Briggen Marie.

Af J. M.

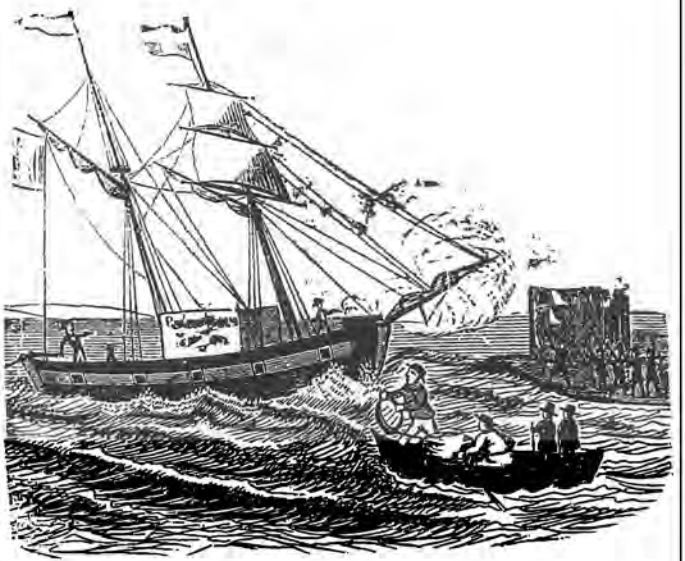

Og:

Nu ligger jeg paa Reiſen og ſkal fare.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Commiſſionshandelen i **Holmensgade 18**, i Stuen, (paa venſtre Side fra Vingaardſtræde).

Trykt hos H. G. Brill.

7. Matrosens Eventyr i Gothersgade

Melodi: See, Marken er meiet.

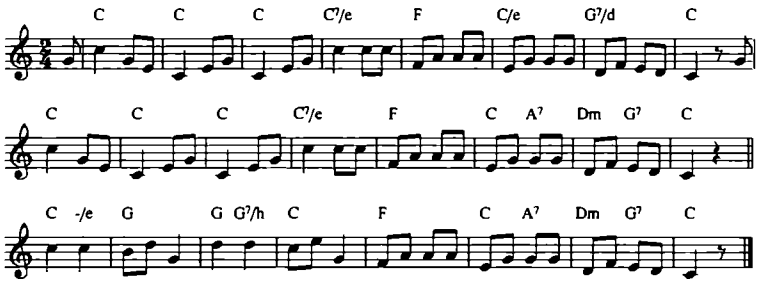

Kom, Gutter, en Opsang jeg for Jer vil synge,
Om, hvordan jeg paa Krydstogt var, da sidst jeg var i Land,
Naar Bølgen os bort fra vor Hjemstavn vil gynge,
Det trøster, naar man en gemytlig Opsang have kan.
Her vi veltilfreds
Sidde i en Kreds,
More os saa godt som vi vel kunde nogetsteds.

Naar Stormen i Seilet og Tougværket hviner,
Matrosen er saa glad, som han til Drikkegilde var,
Om Døden imod ham fra Bølgerne griner,
Han det for Intet agter, naar blot godt Humeur han har,
Han har Mod i Bryst,
Til at vove Dyst,
Stride imod Vind og Hav, det er hans bedste Lyst.

Og er han iland, har han glemt al sin Plage,
Selv uden Mynt i Lommen er han tillidsfuld og kjæk,
Da nyder han bare gemytlige Dage,
Humeuret er hans Rigdom – han er ingenlunde væk,
  Har han et Glas Grog,
  Og en Pigeflok,
Ønsker han ei Mere – nei, saa har han ogsaa Nok!

En Middag, da ei der var Mynt i min Lomme,
Jeg ned ad Gothersgade gik med Hovedvagts-Musik,
Da seer jeg et nysseligt Pigebarn komme,
Hun laante mig fra Siden nogle elskovssyge Blik,
  Men nu mødtes vi,
  Og vi lagde bi,
Skjøndt hun hørte ei til noget "Trækker"-Kompagni.

Hun sagde til mig: "Det mig ret skulde fryde,
Om De i denne Trængsel konvoierede mig lidt"
Jeg svared: "Maaske jeg min Arm turde byde,"
Hun takked' med et Smiil – og dette Smiil jeg husker tidt.
  Flux jeg Stakkel var
  En forelsket Nar,
Jeg mig fange lod af hendes skjelmske Øiepar.

Saa fulgtes vi ad, og Musikken vi hørte,
Saa sagde hun: "Kom hjem og spiis til Middag hos min Mo'er."
Jeg vandrede villigt, hvorhen hun mig førte,
Saa kom vi da til Kattegade ude i Nybo'er.
  Der min Haand hun tog,
  Og mig med sig drog,
Hjertet som en Hammer i min arme Skude slog!

Saa kom vi tilbords – og jeg kasted' da Anker
Ved Siden af Marie – dette hørte jeg, hun hed –
Jeg hende betroede nu mine Tanker.
At hun bortrøved' havde ganske vist mit Hjertes Fred.
  Den var saamænd rar!
  De vist gjættet har,
At vi da fra Bordet stod, forlovede vi var!

Kom, Gutter, en Skaal vi for Pigerne drikke,
I Nød og Sorg og Modgang er de altid til vor Trøst,
Og ud vi tilbunds vore Glas ville stikke,
Vor eneste og rette Havn er ved vor Piges Bryst.
Gid vi Alle maae
Atter Havnen naae,
Skuden som en Fugl vil flyve over Bølgen blaae.

Endnu vi et Vers til vor Opsang vil sætte,
Hiv Ankeret og syng saa i det gode danske Maal:
Nu skal vi afsted – vi er' klar til at lette,
Men dog vi Alle drikke ville først Matrosens Skaal.
Kom saa, lad os da
Veiret til os ta'e.
Vi for hver en Søgut ville raabe et Hurra!

Hvad Skomagerdrengen ſaae paa Sporvognen.

En ny og fornøielig Viſe med Monolog, til Melodien af Ægteſkabscontoiret: „Nu kan man blive giftet!"

Trykt i dette Aar.

I Commiſſion hos Jul. Strandberg, Holmensgade 18, i St.
Trykt i Lund & Jenſens Bogtrykkeri.

8. Hvad Skomagerdrengen saae paa Sporvognen

Melodi: Nu kan man blive giftet.

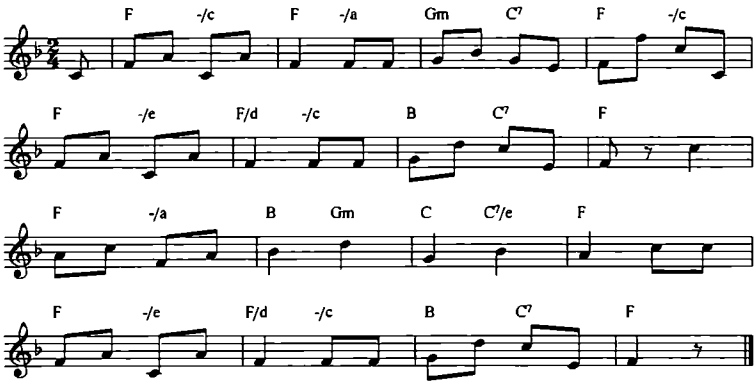

Nu har vi Sporvogn faaet,
Det er dog Skam illigevel,
De Vognmænd har nu gaaet
Og ærgret sig ihjel.
For fire Skillings Penge
Pi-Pa-Penge
Man kan paa Vognen hænge
Og kjøre et Par Miil.

Monolog. Ja, maa jeg nu ikke, som Mester siger, takke Gud for, at jeg kom i Skomagerlære, istedetfor at blive Droskekudskesvend, for ellersens havde jeg nu lagt i Druknehuset ved Siden af ti Droskekudske, der havde druknet sig af Ærgrelse

over Sporvognene.
Forleden Dag saa fik jeg
I Drikkepenge mig en Mark,
Til Sporevognen gik jeg –
Jo, det var Spændt og Spark.
Jeg vilde op at kjøre
Ki-ka-kjøre,
Nu skal I bare høre
Hvordan det spændte a'.

Monolog. Da jeg nu kom ned paa Garnisonspladsen stod der to Bisser. "Ka' Du sige mig Peter," sa'e den Ene "hvad Forskjel er der paa et Træ og paa en Sporvogn?" "Jo jeg kan", sa'e den Anden, "paa et Træ sidder Rødderne forneden; men paa Sporvognene sidder R ø d d e r n e ovenpaa!" Nu kan Du da ikke være bekjendt for hele Skomagerlauget at sidde ovenpaa, men maa gaae ind i underste Etage, tænkte jeg; men – Tak Skjæbne! Hele Kassen forneden var fuld; Damerne – ikke at tale om Herrerne – sloges om at komme ovenpaa.

En Dame med sin Kjær'ste
Jeg saae at entre ovenpaa.
Men det var nu det Værste
Man hendes Beentøi saae.
Hun havde Crinoline
Li-la-line,
Og Strømper – Død og Pine,
Hvor var der Huller paa.

Monolog. Naa, tænkte – skal det være de fine **Damer**... men nu kom Humlen, som P e e r B r a s k siger pludselig fik et Søm paa Trappestigen fat i hendes deilige tykke Lægge. "Ratsch!" sa'e det og der faldt en forloren Vat-Læg ned paa Conducteuren, der saae tilveirs og sagde: "Ha, hvad er desse! Kaster Jomfruen sit eget Kjød og Blod ned ad Trapperne!" Nu kan I tro der blev Mudder; Kjæresten blev jaloux og holdt sin Haand for Conducteurens Øine og sagde: "Fingrene a' Fadet, Conducteur! Inte kigge paa anden Mands Eiendom!"

Saa gik jeg da i Tøiet,
Til Conducteuren sa'e jeg: Stop!
Og entrede fornøiet
Ad Jernstigen op.
Jeg kan med Sandhed sige
Si-sa-sige
Skjøndt ædru paa en Stige
Jeg engang været har.

Monolog. Da jeg kom ovenpaa var Vaabenhvilen mellem Damen, der tabte sin Læg, og hendes Kjæreste forbi. "Naa, saa Du holder forlorne Lægge, min Pige", sa'e Herren, "det har Du aldrig fortalt mig, jeg troede at Alt hvad Du eiede og ha'de var ægte!" Nu skulde De kun have seet Sjov; hun tog sin Forlovelsesring af Fingeren og kastede ham den i Hovedet; nu blev han arrig og tog fat i hendes Nakkekrøller – han gjorde et godt Ryk og beholdt hele den forlorne Paryk i Haanden. "Vil Du komme med mine Krøller, Din Tyran, det er ikke mine egne, jeg har leiet dem for 8 Skilling Timen!" Conducteuren maatte nu kaste dem ned og saa rullede vi videre.

Vi gjennem Gader kjørte,
Gemytlig var det allenfal,
Vi meget saae og hørte
Hos Folk paa første Sal.
I Stuen ind man kigge
Ki-ka-kigge
Jo kan de Piger nikke
Til dem derovenpaa.

Monolog. Nei, sikken en Re'lighed man seer ovenpaa disse Sporvogne! Da vi kjørte gjennem en af Gaderne kunde jeg tydelig see Noget, som jeg nok skal vogte mig for at fortælle, da man ellers vilde om mig: "Uf, hvor han er ækel, man kan da godt høre, at det er af Rødderne fra Sporvognene!"

Dacapo Vers.
En munter Svend ad Stigen
Nu entred op, ja tænk dem kun,
Der blev et Griin, en Skrigen:
"Der er Hr. Kragelund!"
"Her er jeg mine Herrer!"
Hi-ha-Herrer
Saa sang de: "Den var værre!
Den er a' Kragelund!"

Monolog. "Naa Chrissian", sa'e jeg til mig selv, "er Du nu ikke en rigtig heldig Kantøffel, at Du idag har haft den Lykke at see den rigtige ægte K r a g e l u n d, hvis mægtige Toner saa ofte har begeistret dine Been, naar Du var i Aftenstjernen og fik Dig den yndige Klinkevals: "Den er a' Kragelund".

Viſe om

Ole Nilen,

ſom reiſte til Kjøbenhavn for at tjene, men desværre faldt paa Hovedet i en Balle kogte Kartofler, drak ſiden ſøde Snapſe og kom i Slagsmaal, og endte ſine Meriter i den offentlige Net, ſaa at han var glad over at ſlippe hjem til ſine Køer og Sviin.

Beſkrevet af ham ſelv til Advarſel for Alle, der kløe efter at komme til Kjøbenhavn.

af **W. C.**

Tag Jer vare for Kjøbenhavn!

Og:

Amanda og Hermann eller den forladte Pige.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18, Stuen.

Trykt hos Ernſt Lund.

9. Ole Nilen, som reiste til Kjøbenhavn

Melodi: O hør, I gode Venner, om I vil gi'e en Pægl.

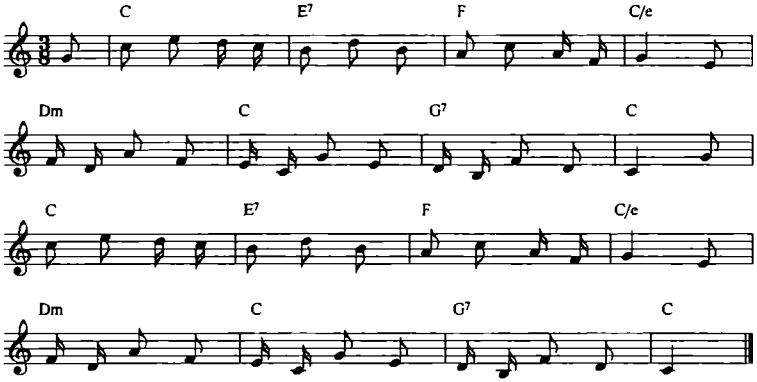

Da her er mange Karle, som vil til Kjøbenhavn,
Saa vil jeg Jer Udmale min Skjæbne Jer til Gavn.
For at I dog kan see den hele Redlighed
Men ei af mig Stakkel I maae formeget lee.

Jeg tjente hos Ole Søren, som I jo Alle veed,
Og leved blandt hans Børn i en deilig Enlighed,
Men saa fik En mig til at sætte Alt paa Spil,
Og det er nu derom jeg Jer fortælle vil.

Med Banen da jeg kjørte til Kongens Kjøbenhavn,
Men Skjæbnen til mig førte En, der stjal som en Ravn.
Da jeg til Byen kom og skulde see mig om,
Var Lommen med min Tegnebog bleven ganske tom.

Med tre Mark i Contante jeg ind til Byen gik,
Jeg rendte som en Fjante, før jeg omsider fik
Fat i en Fæstemand: Condition jeg skaffe kan,
Han sa'e, og see derfor nu Mark begjærte han.

Da længe jeg havde fastet, jeg trængte haardt til Mad,
Men nærved blev der braset, og jeg, jeg blev saa glad,
Udaf en Dør jeg saae en hvidlig Damp at staae,
Fra en Kartoffelkjælder, hvor Mad man kunde faae.

Mit Hoved var fortumlet, i Kjælderen jeg faldt,
Paa Ho'det i en Balle med Kartofler, det var galt;
Der sad jeg som i Buur: "Betal nu, Du Filur!"
Og da jeg ikke kunde, saa tog de mit Uhr.

Til Søvn jeg nu da trængte og Natten den faldt paa,
Saa ved mig selv jeg tænkte: "En Seng Du have maa",
I en Gade smal og lang, jeg hørte Bægerklang,
Gik ind, ja jeg troer vist, det var Peer Madsensgang.

Der fik jeg søde Snapse, til ei jeg kunde meer,
Saa sagde nogle Lapse: Vi om Betaling beer.
Saa gav jeg dem da Alt, – "nei, det er dog for galt,"
De sa'e, og tog min Frakke, see nu er det betalt.

Jeg bandte og domineerte, de mig paa Døren smed,
En Betjent mig arresteerte, da jeg blev ved dermed,
I Kasjotten blev jeg sat, uden Frakke men med Hat,
Saa aldrig jeg har haft den saa tung som den Nat.

I Ret jeg maatte møde, da jeg fik sovet ud,
"En Specie for den Brøde," saa lød den Dommers Bud;
Til Lykke da jeg saae blandt Tilskuerne staae
Jens Hansen herovre, der kjører med de Graa.

Han var netop derinde og saae sig lidt omkring,
Til Held han fik isinde at kigge i Retten ind,
Han klared strax for mig og tog mig hjem med sig,
Men Touren til Kjøbenhavn, nei den glemmer jeg sgu ei!

Prindſesſe Dagmars
Afſked fra Danmark.

Mel. Farvel, mit Fodeland, jeg byder.

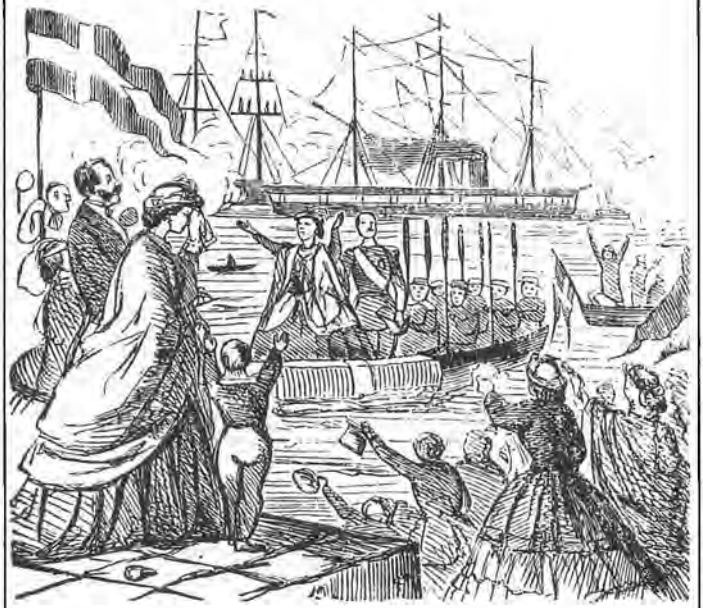

Og: **Farvel, du Huus, hvor min Fader boer.**

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18, Stuen.

10. Prindsesse Dagmars Afsked fra Danmark

Melodi: Farvel, mit Fødeland jeg byder.

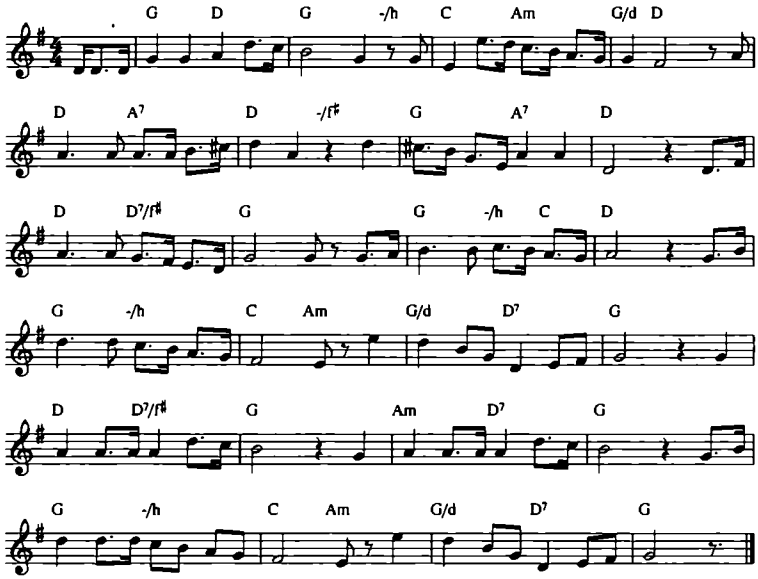

Snart lettes Ankret, Snekken iler
Til fremmed Kyst med Fyrstens Brud,
Veemodigt, gjennem Taarer, smiler
Hun ved det tunge Afskedsbud.
Farvel, Du Land, hvor jeg blev baaren,
Farvel, mit kjære, danske Hjem,
Hvor Barndomssmilet, Barndomstaaren
Uskyldigt som Blomster, skjød frem.
Compasset nu peger mod Øst,
Beklemt er det unge Bryst,
Min Glæde jo boede herhjemme –
Ak, boer den paa fremmede Kyst?

Vel staaer paa Stranden hist en Mage,
Som kjærligt glædes ved mit Blik,
Men ville de kommende Dage
Vel ligne dem, som her bortgik.
Vil Savnet knuge mit Hjerte,
Vil Taaren blegne min Kind,
Vil Hjemvee ei volde mig Smerte,
Og tynge det barnlige Sind?
Vil Kjærligheds mildnende Baand
Erstatte en moderlig Haand,
En Fader, som trofast har vaaget
Og fulgt mig som skjærmende Aand.

Ei altid Glands og Magt beskytte
Bort Hjertes Lykke, Sjælens Fred,
Tidt i den Armes ringe Hytte
Staaer frodigst Lykkens Blomsterbed.
Forældre, ja, I ville minde
Grant Eders Barn, den danske Mø,
Snart staaer hun hist som Storfyrstinde,
Men mindes dog Sjølundas Ø.
Naar Bølgen sig vugger fra Land,
Da staaer hun paa fjerne Strand,
Og sender veemodig en Hilsen
Fra sig og sin elskede Mand.

Kanoner tordne, Flage vaie,
Paa Stranden seer jeg Folket staae,
Her redtes mit første Leie,
Her seiled jeg paa Bølgen blaa.
Til Alle rørt Farvel jeg byder,
I tage min Hilsen paastand,
Kanonen til Afsked nu lyder,
Farvel paa den blomstrende Strand.
Saa sagte gaaer Skibet nu frem,
Bort glider det snart fra mit Hjem,
Fra alle de venlige Steder,
Jeg sender min Hilsen til dem.

Dog værer trøstede herhjemme,
Jeg skal bestandigt mindes Hver,
Og I vil heller ikke glemme
Den, som stod Eders Hjerte nær.
Jeg tørrer af Kinden min Taare,
Med Freidighed skuer jeg frem;
Vi sees jo vel atter adaare,
Farvel, Du mit Fædrenehjem!
Ei gik jeg for Gods eller Guld,
Jeg fulgte min Kjærlighed huld,
Farvel, Broder, Søstre, Forældre,
Og Alle, som Dagmar var kjær.

Jul. Strandberg.

En ſplinterny, lyſtig Viſe

om

Ex-Bryderkongen Heygſter

og den ſtærke

Heſtehandler Chriſtian Hanſen.

Med

Beretning.

Kjøbenhavn. — Udgivet og forlagt af Madam Jørgenſen,
Store Regnegade Nr. 12 i Stuen.
Trykt hos S. Trier.

11. Ex-Bryderkongen Heygster

Melodi: Jeg vil synge Jer en Vise.

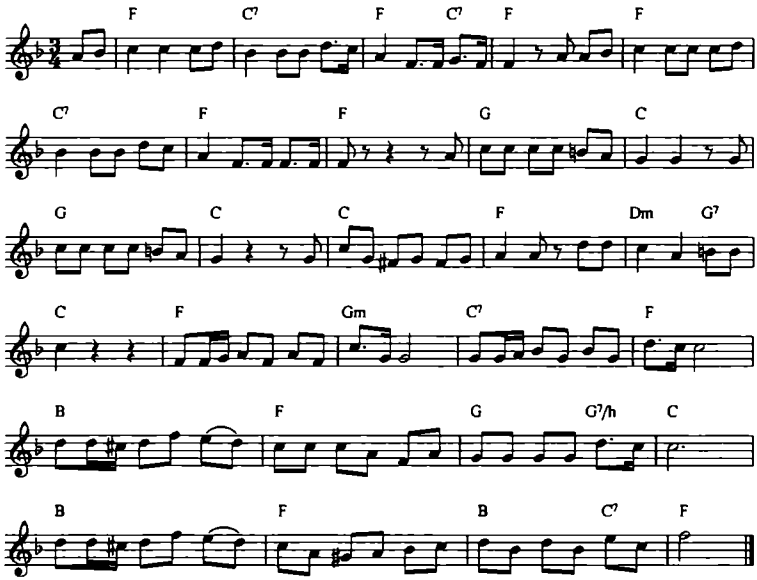

Jeg vil synge Jer en Vise
Om Bryderkongen, den stærke Mand,
Hans tykke Arme dem vil jeg prise,
Men her kom han til at drikke Vand,
Saa kjækt han hundred Daler loved
Til den, som kunde kaste ham,
Han troede ingen Dansker voved
At gaae paa og ta' hans Kram,
Ja, Kammerater, Heygster han var kjæk;
Men Bager Safft var heller ikke væk,
:,: Sikken en Kage,
Han kunde bage,
Bage Heygster, da han gav ham Smæk. :,:

Ja, Historien kjender Alle,
Proppeskjæreren tog først Tag,
Men desværre han maatte falde,
Heygster ham sku en Smøre gav,
To andre Danske gik det ikke
En Smule bedre, det er vist,
De pænt paa Ryggen maatte ligge,
Men Safft han kom saa allersidst,
Ja, Kammerater, det var anden Pindseda'
:,: Heygster han glo'de
Grulig og tro'de
At han nu skulde give Safft Dada. :,:

Safft, som ogsaa er Værtshuusholder,
Holdt med Tydskeren farligt Huus,
Gav ham Kaffe med danske Boller,
Dypped' ham i Tribunens Gruus,
Ja, Safft ham rigtig flot tractered'
Det saae jo mange Tusind paa,
Herr Heygsters Been de røg i Veiret
Og Heygster han i Snavset laae,
Ja, Kammerater, der blev rigt'nok Styr,
Safft skrev en Regning til den tydske Fyr,
:,: "Hundrede Daler
De mig betaler,"
Herr Heygster sa': "Den Caffe var sku dyr". :,:

Safft, Du reddede Danmarks Ære,
Da Du Tydskeren gav Dada,
Bryderkeiser Du nu skal være,
Du skal have et dansk Hurra,
Og da Du og er Værtshuusholder,
Saa skal vi søge til Dig ned,
Men Du maa ikke gi' os Boller,
Men kun kjønt la'e os i Fred,
Men brave Safft, naar nogen Tydsker tør
Optræde her, saa giv ham bare Smør,
:,: Og lad dem mærke,
Du er den Stærke
Og har taget mangt et Livtag før. :,:

Og i Søndags gik atter Dandsen,
Heygster traadte sku op igjen,
For at brydes med Christian Hansen.
Du kan tro det gik varmt, min Ven,
Fulde sex Gange Hansen voved
Sig mod Heygster, men denne stod
Sku saa listig, med bøiet Hoved,
Saa at Lykken var eens god.
Dog, Kammerater, sidst I skulde see
Hvordan Herr Heygster gik i Knæerne,
:,: Ja Christian Hansen
Gik sku med Glandsen
Ud af Kampen, det kunde Alle see. :,:

W.

Beretning.

Den Mand i Kjøbenhavn, som fortiden er meest i Vælten, er udentvivl den stærke Bager og Værtshuusholder Frederik Safft, der paa en saa glimrende Maade hævdede Danmarks Ære ved at overvinde den saakaldte Bryderkonge fra Tyskland, Mr. Heygster, der endnu ikke er bleven overvunden hverken i London, Paris, Wien eller Berlin, hvorimod han skal have overvundet 300 forskjellige Personer. Heygster var kun reist til Danmark for at vise sin Uovervindelighed, men maa nu reise bort med Bevidstheden om at være bleven overvunden og tillige lettet for 100 blanke Dalere. Safft er født i Egnen ved Storehedinge og er en kraftig Mand i sin bedste Alder; han har tidligere arbeidet som Bagersvend, men har for nogen Tid siden etableret en Beværtning i Hyskenstræde, hvor vi maa anbefale Publicum at søge ned og see den Mand, der har drevet Bryderkongen af Thronen.

Petroleum, Petroleum!

eller

Socialiſternes Marſch,

naar de ere komne ſaavidt, at Brix ſidder paa en Petroleumstønde iſtedetfor Krone, og alle Folk maa møde og lægge Mønten for hans Fødder, ſamt naar Fruentimmerne faae Uniform, og meget mere af ſamme Skuffe.

Denne Vei med Sølvtøiet!

Kjøbenhavn.
Jnl. Strandbergs Forlag.
Faaes i Boghandelen, Holmensbade Nr. 18.
Strandberg & Wennſtrøms Bogtrykkeri.

12. Petroleum, Petroleum! Socialisternes Marsch

Melodi: Mit Navn er Rasmus Taa.

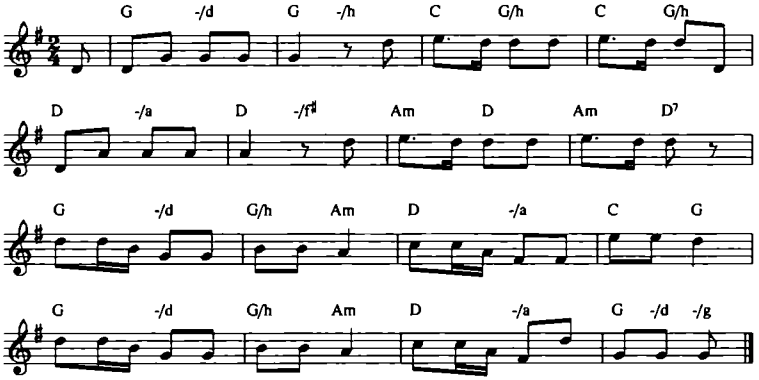

Vort Feltraab er som saa:
Petroleum, Petroleum,
Og alle Folk skal faa
Petroleum, Petroleum.
Bom bommelom, hver Mand, som har
Mønten skal sla'es ihjel, min Faer,
Sølvtøiet deler vi tilsidst,
Det er at være Sjoselist.

Al Eiendom skal væk,
Petroleum, Petroleum!
Hver Kirke faaer sit Knæk,
Petroleum, Petroleum!
Alt hvad vi seer i en Butik
Det er nu vores paa en Prik,
Arbeide vil vi ikke meer,
Det skal de Rige, jo jeg beer.

Og hvor vi drage frem,
Petroleum, Petroleum,
Forstyrres skal hvert Hjem,
Petroleum, Petroleum,
  Alt hvad vi ikke selv kan faa
  Hælder Petroleum vi paa,
  Pigerne skal i Uniform,
  De skal ta' Kjøbenhavn med Storm.

Og hvem der sa'e saagar:
Petroleum, Petroleum,
At Brix han var en Nar,
Petroleum, Petroleum,
  Fut, han skal ganske brændes op,
  Steges skal hans forvovne Krop,
  Alle hans Penge skal vi ha',
  Hvis han har nogen, ja Hurra.

Og see vi paa vor Vei
Petroleum, Petroleum,
En Pige-ha, huhei,
Petroleum, Petroleum,
  Strax er hun vores Kone, hi!
  Hvad skal det til med Gifteri,
  Præsterne skal jo sla'es ihjel,
  Hvem skulde saa da vie os vel.

Alt Øl og Brændevin,
Petroleum, Petroleum,
Er vort, ja det er Grin,
Petroleum, Petroleum,
  Fulde fra Morgen og til Kvæld
  Og saa ha' Lov at sla ihjel,
  Det er et Liv, som ei er trist,
  Det passer for en Schoselist.

Al Arv skal falde bort,
Petroleum, Petroleum,
Processen gjør vi kort,
Petroleum, Petroleum,

Kvinden skal lære som Soldat,
Børn vil vi ikke ha', Godnat,
Alle skal dele halvt med os,
Saa kan sgu vi om Resten slaaes.

Ja, hver Socialist,
Petroleum, Petroleum
Blier Konge, det er vist
Petroleum, Petroleum,
Og faaer vi Lyst til en Cigar,
Strax vi en Kasse fuld os ta'er
I en Butik, og siden maa
Manden gi' Penge ovenpaa.

Ja, fremad, Folk, hurræ,
Petroleum, Petroleum,
De Andre det er Fæ,
Petroleum, Petroleum,
Alt kan vi faa, bum bummelum,
Naar vi kun har Petroleum,
Piger og Vin og saa tilsidst
Er hver en Kjæft jo Sjoselist.

Om Socialisme og Kommunisme.

Den virkelige Socialisme er i sig selv ikke saa aldeles forkastelig, som Mange mene, idet den dog indeholder adskilligt Fornuftigt. Men saaledes som den udøvedes i Paris, og som Dhrr. Brix og Geleff have søgt at indføre den hos os, bestaaer den af følgende Grundsætninger.

1) G u d s f o r n æ g t e l s e, idet de benægte Tilværelsen af en Gud.
2) Æ g t e s k a b e t s O p h æ v e l s e.
3) A r v e r e t t e n s T i l i n t e t g j ø r e l s e.
4) I n g e n E i e n d o m m e r e, men den dovne, og Drikfældige skal have Ret til at dele med den Flittige og Retskafne, hvad han har sammensparet. Hvorledes denne Deling

skal foregaa, have vi seet i Paris, hvor Mænd og Kvinder af den raaeste Pøbel myrdede og plyndrede, kastede Petroleumsfakler ind i Husene, og opbrændte de skjønneste Bygninger.

At Arbeidernes og den simple Mands Kaar trænge til en Forbedring, derom ere vi Alle enige, men der er langt derfra og til de Forbrydelser, hvortil Nutidens Socialister opfordre.

Og hvilke Folk er det nu, som have stillet sig i Spidsen for Bevægelsen her i Landet?

Det er en Hr. Brix, hvem man ikke kjender Andet til, end at han har gjort Fallit, og senere er blevet dømt for Overgreb paa Andres literaire Eiendom.

Endvidere Hr. Geleff! Hvem kjender denne Mand og hvilken Sikkerhed have vi for, at hvad han siger, er sandt? Den bekjendte Udvandrings-Agent M. Sommer, som en Tid fulgte disse Mænds Banner, har tydelig nok senere tilkjendegivet, at det hele er en Pengespekulation, som skulde begynde med at skaffe Menigmand bedre Kaar, for senere at kunne bruge ham som Redskab.

Nuvel, hvortil har da de mange Skruer og Arbeidsnedlæggelser ført? – Dertil, at Alle eller de Fleste have faaet større Arbeidsløn; men netop som naturlig Følge deraf er Alting bleve dyrere, og naar nu Nøden tvinger den fattige Arbeider til igjen at arbeide for ringe Løn, saa er det et Spørgsmaal, om Fornødenhederne ville blive billigere igjen – jeg troer det ikke!

Skomager Spannjer er død!

Vise om

Sølvtøiets Opbevarer, Sparsommelighedens Apostel, Husciergudeu og Tarvelighedens Prædikant, der tilsidst blev opsparet i Dødens Sparebøsse efterat en skammelig Sporvogn havde givet ham sit Knæk, saa at Petri Kirke nu arver ham og siger: Denne Vei med Sølvtøiet.

Synges til den alvorlige og opbyggelige Melodi:
Nu skal du ha' din varme Mad.

Med Beretning om den Afdøde.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

13. Skomager Spannjer er død!

Melodi: Nu skal du faa din varme Mad.

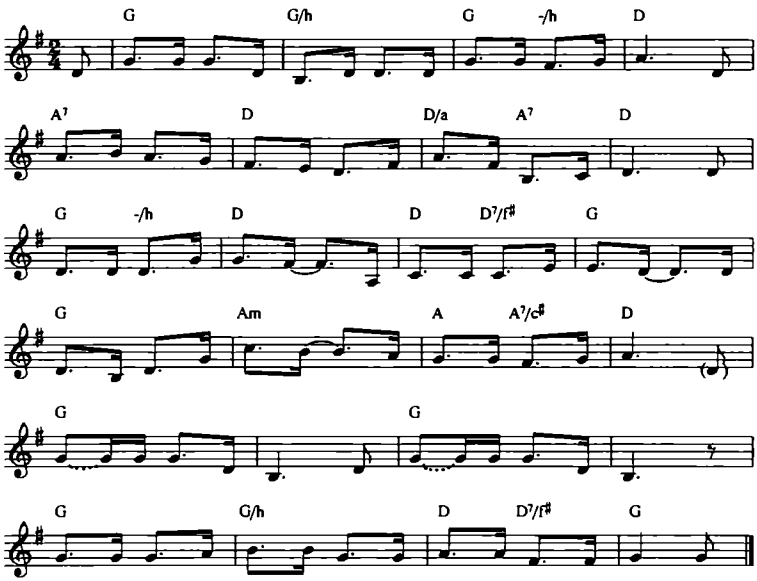

Se nu er Spannjer væk, væk, væk,
Det har I sagtens læst,
En Sporvogn gav ham jo sit Knæk,
Ja, der fik han sin Rest.
Det maa os Alle røre,
Naar vi nu faa at høre,
At han kom op og kjøre
Som ellers altid gik.
Men da han faldt ned, nu vel
Og slog sig omtrent ihjel,
Haabe vi, at han med Held
Fik Pengene tilbage.

Han var velgjørende som Faa
Skjøndt fattig selv han var,
En Million vel eller saa
Er Alting hvad han har.
Ja, han forstod at virke,
Og han forstod at pirke,
Nu staar da Petri Kirke,
Af Taarer ganske vaad,
Siger: Ha nu maa jeg le,
Han gav os jo Sylene,
Lo saa smaat af Hylene
Som Fattigfolk udstødte.

Han levede i stille Fred,
Og spiste Vand og Brød,
Bar selv sin Skarnbøtte ned,
Og Kaffe aldrig nød.
Han sig i Skjæbnen skikked,
I Huset tidt han tigged
Den gamle The og fik'et,
Hvad Andre havde brugt.
Manden kjendte ikke Smør,
Vidste, at man spare bør
Blev i skrækkeligt Humør
Naar Øl man vilde drikke.

Han led og stred og Seier vandt,
Hel usselt var hans Liv,
Mon ogsaa det kan være sandt,
Han brugte aldrig Kniv?
Med Fingrene fornøiet
Han greb i Syltetøiet,
Og sa'e: Hvad skal det Møiet
Naar man kan bruge Lidt.
Fattigfolk kom tidt til ham
Men det var en skjændig Skam
At fortælle det om ham,
At han gav Nogen Penge.

Alt hvad han profiterede
Af Sølv og saa af Guld
Han det testamenterede
Til Petri Kirke huld.
Og Kirkens Mænd fornøiet
De sier med Graad i Øiet,
Kun denne Vei med Tøiet,
For vi skal Mønten ha'e,
Byens Fattige den Dag
Han begraves skal, maa ha'
Et Glas Vand, hurra, hurra,
Det blier et Sold saa prægtigt.

Han laante villig til Enhver
Som vendte sig til ham,
Mod gode Renter, jo, jeg beer.
Det er jo ingen Skam.
Hans Klædning var lidt lappet,
Hans Frakke altid knappet,
For Linnedet, han slapp'et
Alt i sin Ungdomstid.
Væk er han, den gode Sjæl,
Alting, hvad han gjorde vel
Det er glemt i Verdens Spræl,
Saa, lad i Fred ham hvile.

Sørgelig Beretning

Den afdøde brave Skomagermester Spannjer gjorde meget Godt i sine Dage, naar han fik gode Renter for sin Velvillie.

Alt fra tidlig Tid udmærkede han sig ved Sparsommelighed, og det fortælles at medens han endnu var meget ung, ynkedes han tidt over at de fattige Børn spiste bart Smørrebrød, hvorfor han pillede Paalæget af sin Mad og gav det til Børnene imod at han fik deres Tinknapper og Toerter.

Hans store Formue skal han have erhvervet sig efter Rigsbankens Fallit, da han opkjøbte de daarlige Papirspenge for

en Ubetydelighed og siden, da Sagerne kom i Orden, fik deres fulde Paalydende udbetalt.

Spannjer var sparsommelig indtil Yderlighed: han nægtede sig Livets første Fornødenheder og i den hovedrige Mands Leilighed saae der værre ud end hos den usleste Tigger.

Saavidt vides, har han aldrig nogensinde ladet sig forlede til taabelig Godgjørenhed, og Rygtet fortæller, at han i det Hus, hvor han boede, anmodede de fattige Folk om at faa de brugte Theblade, hvorefter han et andet Sted fik kogt Vand til at komme paa Theen. Fløde kunde han ikke lide, og Sukker undværede han, da det er saa dyrt.

Istedetfor at han med sin uhyre sammenskrabede Formue kunde have stiftet særdeles meget Godt blandt sit Fædrelands Fattige, testamenterede han, der nu efter Datterens Død ingen Arvinger har, omtrent Alt til Petri Kirke, af hvilken Grund man ogsaa maa antage, at han er fløiet lige lukt ind i Helligheds evige Pauluner.

Da hans Datter engang var blevet forlovet, skal han have kasseret den tilkommende Svigersøn, fordi han erfarede, at han havde gjort sig skyldig i den skammelige Ødselhed at drikke en Flaske Firskillings-Øl til et Maaltid.

Hvilket Vanvid der havde grebet den gamle Mand, da han gav sig af med at kjøre paa Sporvogn – om han har fundet Billetten eller om en Anden har ladet ham kjøre frit, vides ikke med Bestemthed, men maaske han i et svagt Øieblik har ladet sig forlede af Nysgjerrighed, og da senere Samvittigheden vaagnede, er han af Skræk styrtet ned, thi det var et Fald fra Sporvognen der var Aarsag i hans Død.

Det kan medrette siges, at Spannjer i hele Danmark var den Skomager, der havde de fleste "Syle".

De Fattige græde ved hans Baare, om end ikke af Sorg over hans Bortgang, saa dog over, at et Menneske, der havde i sin Magt at stifte saa meget Godt, ganske har glemt Armoden.

Et rørende

Farvel til Voldene

Kjøbenhavnernes gamle Spadsere- og Elskovspromenade, som nu gaar i Stadsgraven, hvisaarsag Store Bededagsaften vel ogsaa snart gaar samme Vej og de varme Hvedetvebakker ligeledes.

(Aftryk af „Søndagsbladet").

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Holmensgade 18

14. Farvel til Voldene

Melodi: Her kommer jeg som et fælt Gespænds (benyttet)
eller: Borgervæbningens Ophævelse.

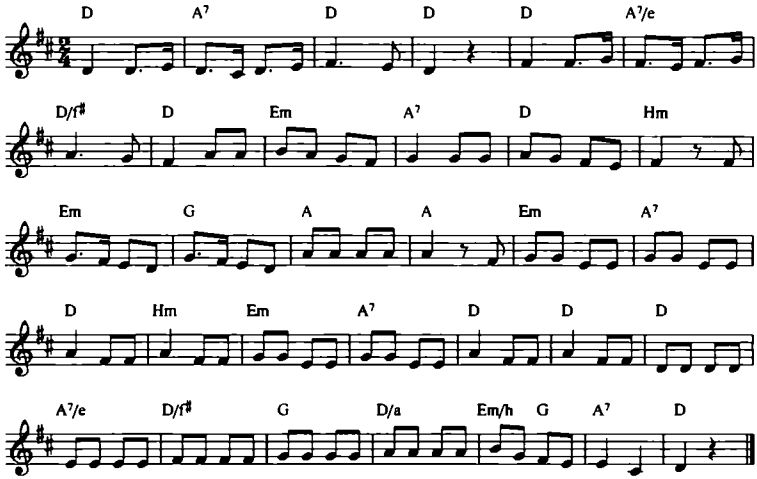

Snart synker Volden nu i Graven ned,
Stadsgraven mener jeg, De veed Besked,
Denne stærke Fæstningsvold,
Som har trodset Fjenden bold,
Hvor Møllerne de brændte, naar Terminen var for gold.
Ja, det var der at Svensken fik
Kanel, saa det dundred,
Dengang han løs paa Volden gik,
Det var sextenhundred
Ni og halvtreds i Februar,
Og det kan hænde sig, der var
Humør i vore Fædre – den er aabenbar.

Ja, disse gamle Borgere holdt Stand,
De smurte Fjenderne saa det gik an,
Men se, siden var det smaat
Nok med Volden, veed vi godt,
Den har i flere hundrede Aar nu staaet som Per Tot.
Men saa kom Krigsminister Han-
sen til Regimentet,
Han freded Volden som en Mand,
Det har vi set prentet.
Men som engang derop han red,
Saa sad der just en Hund og – bed,
Ministrens Hest blev sky og saa faldt Hansen ned.

Han blev nu græsselig mankerlig, ja
Det kan Enhver jo nok begribe, a'
Naar en Hund tør byde Trods
Til en Krigsminister, Ko's,
Saa maa det hævnes blodigt, og han gav sig til at slaas.
Med alle Hunde, som han saae,
Men saa blev det værre,
Han blev til Spot, og Saadant maa
Ej ske, nej Vorherre
Bevares, og se derfor sa'e
Sgu Krigsminister Hansen: "Ha,
Nu skal vi jage alle Hundene herfra."

Strax blev der sendt til Stokhuschefen Bud:
Hver Dag en Trop af Slaverne skal ud
For at fange Hundene,
De bør holdes bundene,
Og ellers skal der skydes, til de er forsvundene.
Aa, det var ret en Nydelse,
Det vil jeg ej dølge,
Naar Hansen red med Frydelse,
Derop med sit Følge
Af Slaver og af Hunde, som
De fangede, ja for de kom
Sgu dog derop, det var der ingen Spørgsmaal om.

En Tid saa frygtede man svært, hu, ha,
For at den dyre Vold skuld' brænde a',
Ingen maatte ta'e Cigar
Med derop, og derfor var
Der Skildvagt hele Volden rundt, det gjorde Sagen klar.
Men op paa Bastionerne
Man maatte ej komme,
For der laa jo Kanonerne,
Og skjøndt de var tomme,
Sa'e sjette Fred'rik, "Folkets Ven":
"Nix pille her ved Fæstningen!"
Og hvem man traf, blev transporteret til Vagten hen.

Mange om Somren ynder svært det Fri,
Derfor tog de paa Volden frit Logi,
Paa Kanonen laa de blødt,
Naar med Blyhat de var mødt,
Men mærked Kommandanten det, saa blev han grulig stødt.
Jo jo, paa Volden i det Fri,
Der er blevet stiftet
Tidt et og andet godt Parti,
Og naar Folk blev giftet,
Saa gik de op i Enighed
Paa Volden og tog "Perle" med,
For de fik mange Minder frisket op derved.

Bededags Aften var der altid Stads,
Folk myldred' op, der var et farligt Mas;
Klokkeklang var Alles Fryd,
Knapt man hørte Ørelyd,
Men derpaa stod den varme Tvebak der og vinked: "Ryd!"
Og hver Gang kom Prinds Ferdinand
Og saa Caveline,
Ak ja, de skjønne Dage svandt!
Med sørgmodig Mine
Vi gaa til Tomterne – ved dem
Vi ta'r vort Lommetørklæd' frem
Og græder Potteben – og traske sorgfuldt hjem.

J.S.

Nu er du fri, Moppe.

Glade Betragtninger over Hundenes Frihedsdag den 28de Auguſt, efterat de have ſiddet i Brummen i henved 3 Maaneder.

Sammenſat af

Bruder Eibeſkjøtt, Flæſlehandler og Næſelunſtner.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

15. Nu er du fri, Moppe

Melodi: Skomagermester løjdi.

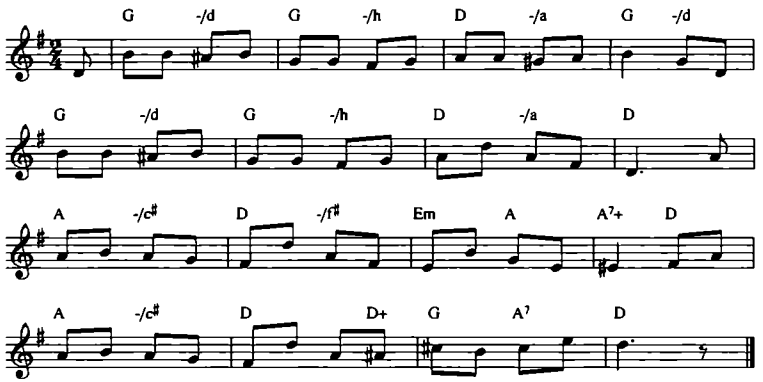

Recitation

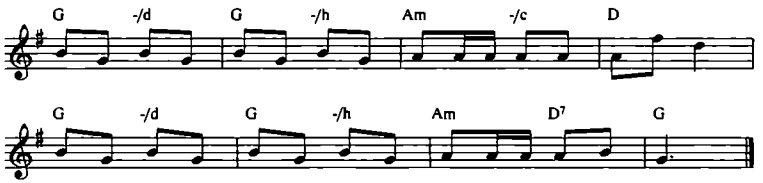

Se, nu er Moppe ganske fri,
Nu kan han gaa i Byen,
Det fæle Indeholderi,
Ja, det er nu forbi.
Med "Perle" gaar han atter op
Paa Volden og spadserer,
Og strækker frihedsglad sin Krop.
I Selskab med "Pasop".

Det var en fæl Brummetur, vi fik for vores gamle Synder – bundet til Bordbenet hele 3 Maaneder! Sikken en Borddands! – Og hvor De er bleven korpulent, Frøken Perle! Maa jeg byde Dem et Stykke Lunge, som jeg nylig stjal fra Slagteren!

:,: Hejsa, hopsa, hejsa, hopsa!
Hundedagene er forbi. :,:

Den Jagt var fæl fra først til sidst,
Men nu er her kun Glæde,
Den Stuetur, ja, den var trist,
Og farlig, det er vist.
Jeg drejer altid stille a'
Der ved Lavendelstræde,
For det var der, hvor de jo ga'
Hver Hund en slem Tør a'.

Den første Dag, jeg blev indeholdt, vilde jeg om Aftenen gaa mig en lille Maaneskinstur, men min Herre tog mig i Nakken og sa'e: "Nej, du er fri, Moppe, for det koster 12 Kroner." Men igaar satte han sig til at læse "Berlingeren", og da han var færdig, sa'e han igjen: "Du er fri, Moppe!" Og det var nok det Rigtige!

:,: Hejsa, hopsa, hejsa, hopsa,
Nu er den fæle Tid forbi. :,:

Ak, ringe var Forhaabningen,
Og sløj var Appetiten,
Og galt var det med Aabningen,
Ja, grulig galt min Ven!
Men da i Berlings Tidende,
Det stod, at fri var Moppe,
Og da det kom til Vidende,
Saa skulde De blot se!

Jøsses, hvor der strømmede glade Hunde ud fra alle Døre og Kjældervinduer, og begyndte straks at klemme paa med Slagsmaal og andre Adspredelser! – Der var ulykkelige Elskere, grove Bulbidere, næsvise Køtere, studse Filaxer og Alle gjorde Hundekunster. For mig stod der i det Øjeblik en Bøf med Spejlæg, men jeg lod Bøffen staa og sa'e: "Min Bøf for et Kongerige eller blot for en Promenade i Pilestræde, og vupti var jeg nede ad Trapperne."

:,: Hejsa, hopsa, hejsa, hopsa,
Nu er der Slag hos Slagteren. :,:

Jeg mødte straks en Missekat
Paa Gaden, den var værre,
For jeg tog Møssjø Misse fat
Og gav ham en Dravat.
Din dumme Kat, hvor tør du gaa,
Naar Hundene er løse;
Ja, du kan bare understaa
Dig til ved mig at gaa.

Min Frøken siger, at jeg er bleven saadan en sød og dannet Hund i al den Tid; – det kan jeg slet ikke mærke – jeg tænker blot paa den fæle amerikanske Olle og de mærkelige Klysterer, de gav mig! – Men alle de yndige Tremarker, som Hundefangerne fik for at gribe os – de bliver nu strøgne – hvad beha'r.

:,: Hejsa, hopsa, hejsa, hopsa
Nu kan man trække Vær igjen. :,:

Men nu er vi i Adelſtand,
Og Katten han er Jan.
God Morgen, mine Herrer, Tak
For ſidſt! jeg vil da haabe,
At Sagen nu er ſluttet, — ak,
Thi Manges Livstraad knak,

Men vær De rolige! De ſkal ikke komme til at ſavne de Ihjelſlagne! Vi ſkulle nok gjøre Spektakel for dem med — det har Trofaſt lovet; han kom igaar ud af Internatet, ſom jeg læſte de ſkjønne Artikler i Aviſen om, og Bobb med, ſom hele Tiden har levet i en Stald, hvor han maatte holde Forebrag for Køer og Svin.

Hejſa, hopſa, hejſa, hopſa!
Nu er det Slut med Viſen her.

Se, før var Katten Overmand,
Og Rotterne var bange,
Men nu er vi i Adelstand,
Og Katten han er Jan.
God Morgen, mine Herrer, Tak
For sidst! Jeg vil da haabe,
At Sagen nu er sluttet, ak,
Thi Manges Livstraad knak.

Men vær De rolige! De skal ikke komme til at savne de Ihjelslagne! Vi skulle nok gjøre Spektakel for dem med – det har Trofast lovet; han kom igaar ud af Internatet, som jeg læste de skjønne Artikler i Avisen om, og Boby med, som hele Tiden har levet i en Stald, hvor han maatte holde Foredrag for Køer og Svin.

:,: Hejsa, hopsa, hejsa, hopsa,
Nu er det Slut med Visen her. :,:

Viſe om
det mærkelige Misfoſter,
de to ſammenvoxede Søſtre,
Millie-Chriſtine,
ſom kan ventes til Kjøbenhavn.

Med fuldſtændig Beretning.

16. Det mærkelige Misfoster, de to sammenvoxede Søstre

Melodi: Klip klappeklap.

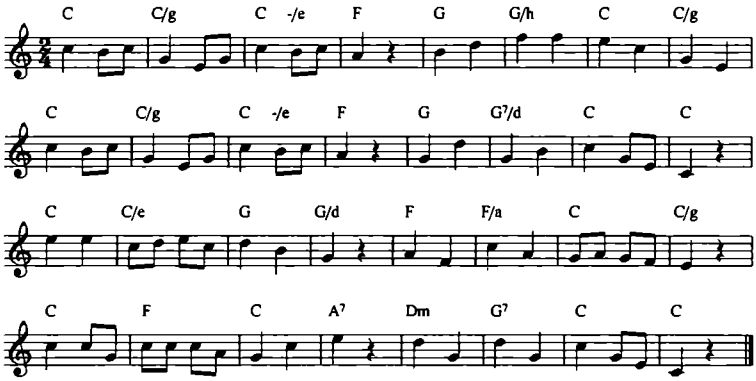

Pigebørn smaa gjør jeg meget a',
Kys Klap, Kys Klap, Kys Klappeklap,
Dog En ad Gangen jeg kun vil ha',
Kys Klap, Kys Klap, Kys Klappeklap.
Men nu venter vi jo hertil snart
To, som ikke rigtig har det rart,
For de er sammenvoxne begge helt,
Og man kan nu ej faa dem delt.

Millie-Christine det er deres Navn,
Kys Klap, Kys Klap, Kys Klappeklap.
Den, der skal tage den ene i Favn,
Han maa gi' den Anden Kys Klap.
Over Lænden er de sammengroet,
Det har jeg slet Ingenting imod,
Men Den, der gifter dem, kan ej gaa fri,
Han blier tiltalt for Bigami.

Saadan en Brud – for de To er jo En,
Hun kan give dobbelt Kys Klap,
Uf, men en Brud, som har fire Ben,
Den Fornøjelse bliver knap.
Kræmmerregningen blier dobbelt jo,
For hun skal dog pyntes begge To;
To Hjerter, eet Slag, ja, det er der,
Den Brud maa man faa d o b b e l t kjær.

Hvis vi blier Uvenner, hvem skal saa skænds?
Hvis vi slaas, hvem skal saa ha' Klaps?
Slaar jeg paa En, sier den Anden imens:
Au, au, au, du grusomme Laps!
Og til Bal, naar de to Herrer der
Hver vil ha'e En, er vi lige nær,
Og naar jeg saa vil være rigtig sød,
Hvem af dem skal sidde på Skjød?

Kostpenge gier jeg min Kone, jo jo,
Ingen lever blot af Kys Klap,
Ak, men jeg veed jo, hun spiser for To,
Der vil Pungen først faa sit Rap.
Vil jeg tale ganske hemmelig
Med min Brud, saa veed jeg temmelig
Sikkert, at vi konversere ej
Under fire Øjne, ak nej.

Men sæt, at vi regner dem for To,
Hver vil ha'e sin Mand og Kys Klap;
Ak, men saa bliver der slet ingen Ro,
Tvertimod, det blier kun Trip trap!
Sæt jeg vil spadsere med min Brud,
Og den anden Mand vil ikke ud,
Og siger: "Kone, du blier hjemme!" Ak,
Der vil blive Slagsmaal, jo Tak.

Et Par blier søvnig og de vil i Seng,
Kys Klap, Kys Klap, Kys Klappeklap,
Strax skal i Køjen da det hele Slæng,
Og de skjænds, naar En ej er rap.
Nej, Godmorgen, mine blanke Sko,
Maa jeg heller faa dem begge To,
Eller slet Ingen af dem, det gaar an,
Pokker skulde der være Mand!

J. S.

Beretning.

Paa Rundrejse i Europa er i vore Dag et mærkeligt Misfoster, er Sidebillede til de nu afdøde siamesiske Tvillinger, nemlig to sammenvoxede sorte Søstre: Millie-Christine, hvis fuldstændigt paalidelige Portrætter ere afbildede paa nærværende Vises Forside. De ere fødte i Juli 1851 og lod sig første Gang forevise i Paris i Sommeren 1873. Faderen var en Neger, Moderen en Mulatinde, som igjen var en Datter af en Rødhud. De to Piger ere fra Fødselen sammenvoxede over Lænderne, Fordøjelsesorganerne (Mave, Tarme osv.) ere ens for begge, og det samme Blod ruller i deres Aarer; men de have hver sin Hjerne og forskjellige Karakterer. Den ene Søster er glad og letsindet, den anden alvorlig og noget tungsindig. Millie-Christine taler Tydsk og Engelsk, og de kunne saaledes samtidigt tale, den Ene Tydsk, den Anden Engelsk.

Dette mærkelige Misfoster kan saaledes i mange Henseender siges, at være eet Menneske med to Hoveder og fire Ben, i andre Henseender kan det siges at være to Mennesker med én Fordøjelsesvirksomhed, altsaa legemligt en, sjæleligt to Naturer.

Det fortælles, at da de lode sig forevise første Gang, og Folk strømmede talrigt ind, sagde Christine til sin Søster: "Det gaar udmærket; bliver det saaledes ved, have vi om kort Tid Gaard og kunne kjøre i Vogn med fire Heste." Millie sukkede; formodentlig har hun i sit stille Sind tænkt: "Det var

bedre, om vi havde kunnet være Hver i sin Vogn!"

Men dette lader sig aldrig gjøre, skjøndt de virkelig have tjent mange Penge, thi ethvert Forsøg paa at skille de to ulykkelige Søstre ad ved en Operation, vilde ufejlbarligt medføre Døden. Utallige ere de Mennesker, der strømme ind for at se dem. Paa deres Rundrejse ville de formentlig gjæste Norden, og vi tør da haabe at faa dem at se her. Hvilke Ubehageligheder et Giftermaal med dem vilde kunne give Anledning til, er fremstillet i omstaaende Vise.

Det ſidſte Nye
om
Jordemoderen,
Reſtauratøren
og de mange Tiltalte
i den uhyggelige Sag, ſom tæller flere og flere Deltagere.

Med Beretning.

Kjøbenhavn.
Trykt i Chriſtianshavns Bogtrykkeri.

17. Jordemoderen, Restauratøren og de mange Tiltalte

Melodi: Peter Skjødt i Barndoms Alder.

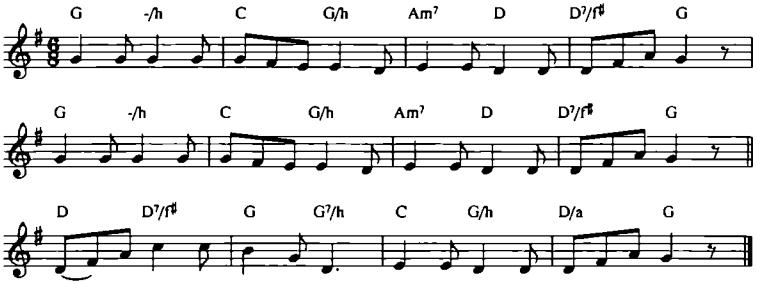

Man kan have tidt Medliden-
Hed med dem, der bliver "sat",
Thi man veed jo nok, at Tiden
Er lidt slem den lange Nat,
Men med Jordemoderen
Er det dog for galt igjen.

Unge Piger, smukke Enker
Faldt i Syndens fule Garn,
Nu med Rædsel de betænker,
Straffen haard for Drab af Barn.
Mange let i Synden faldt
Og har troet forglemt det alt.

Ja, i mangen pæn Familie
Er der Uro nu og Skræk;
Thi hvad der er sket med Villie,
Kan jo ej forklares væk.
Straffen rammer jo en Gang,
Den vil blive streng og lang.

Der i Fængslets mørke Gjemme
Sidder nu de Piger smaa,
Der er ej saa godt som hjemme,
Ak, hvorledes skal det gaa!
Vogt Jer, Kvinder, fremfor Alt
Tænk paa, hvad der bli'er fortalt.

A. A.

Beretning.

Skjøndt der jævnlig foretages nye Arrestationer i Fosterfordrivelsessagen, er denne dog langt fra endnu opklaret.

Jordemoderen B., der er 35 Aar gammel og tidlig blev fraskilt sin Ægtefælle, en Nybodersmand, har i over 5 Aar ført Forbrydelsen som Levevej, og hun gjorde ikke mange Omstændigheder, naar en besvangret Pige eller Enke henvendte sig til hende med Anmodning om forbryderske Hjælpemidler til at blive Skammen kvit. Hun havde ingen bestemt Taxt, men "saae sine Folk an," og hvem der havde Raad til at betale, maatte spytte i Bøssen, ofte adskillige hundrede Kroner. I Forhørene skal hun have paastaaet, at det, der især bevægede hende til at fordrive Fostre, var Medlidenhed med de Ulykkeliges Fremtid og de stakkels uægte Børns sandsynlige Vanskjæbne. I adskillige Familier er i denne Sag Ulykken uventet slaaet ned, og man maa anerkjende den Diskretion hvormed Øvrigheden i denne lyssky Sag søger at drage saa faa som muligt fremfor Offentligheden, medens den dog, under den dygtige Forhørsdommer kraftig og sikkert arbejder fremad.

Hidtil ere henved en Snes Personer arresterede, men mange flere have maattet møde for Skranken. Blandt de Fængslede siges at befinde sig to unge Damer af god Familie, og selv udenfor Kjøbenhavn har Forbrydelsen strakt sine Arme.

Det fortælles, at fra en Bondegaard i Sjælland blev forleden midt i den travle Høsttid hentet en Karl og en Pige, og fængs-

lede. Deres Forhold havde været tilsyneladende rosværdigt i al den Tid, de havde været paa Gaarden, men nu opdagedes det, at de for nogle Aar siden havde henvendt sig til den forbryderske Jordemoder, og Karlen maatte betale 200 Kroner, medens Pigen var sluppen med 40 Kroner. Deres Husbond var i forrige Uge her i Byen for at tilbyde 5000 Kroner i Kaution for deres Løsladelse i Høsten, da navnlig Karlen var hans bedste Mand. Sandsynligvis har han ikke faaet sin Kaution antagen.

Flere Personer skulle i Tide have taget Flugten.

Restauratøren har tilbagekaldt sin Tilstaaelse, ifølge hvilken han 4 Gange skulde have gjort sig skyldig i Fosterfordrivelse sammen med Værtshusholderenken.

Jordentreprenøren, der ogsaa strax blev indviklet i Sagen, nægter stadig, hans Husholderske, der eftersøges er bortrømt.

Dersom det er sandt, hvad der fortælles, at Jordemoderen ogsaa har ladet sig bruge til fødte Børns Drab, slipper hun neppe nogensinde fri.

Vi skulle slutte denne Beretning med den Bemærkning, at vel ere Mange implicerede i Sagen, men dog ikke Hundrededelen af, hvad Rygtet har fortalt.

Frk. Hudes Dom.

Viſe og Beretning.

Og:

Lille Karen.

Kjøbenhavn.
Faaes i Holmensgade 33 og Lille Kongensgade 39.
Trykt hos Th. Nielſen.

18. Frk. Hudes Dom

Melodi: Der sad en Fugl paa Lindekvist.

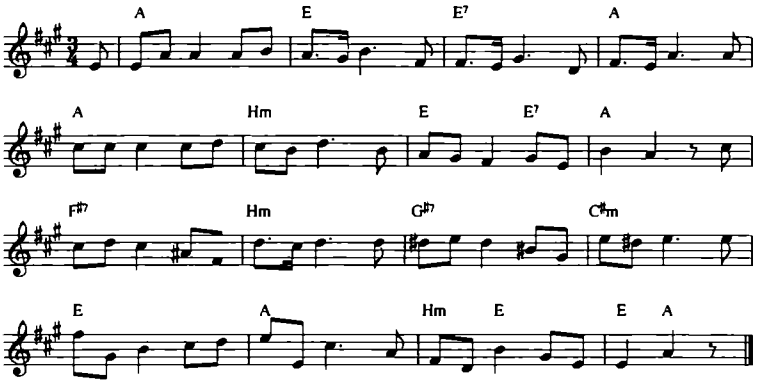

Ak, Anna Hude har faa't sin Dom!
:,: Har faa't sin Dom! :,:
Og trindt omkring den tales om,
Men Lov og Ret maa fuldbyrdes;
:,: Hun græmmer sig i sit stille Sind, :,:
Og Taaren væder den blege Kind,
Ved Tanken om de svundne Dage.

Hun stod saa prud i Ungdomsvaar,
:,: I Ungdomsvaar :,:
Og drømte ei om Synd og Skaar,
Hun tænkte kun paa sin Lykke;
:,: At en Gang hun ved sin Villies Magt, :,:
Saa vidt i Kundskab det ku' faa bragt,
Sit Navn til Hæder og Ære.

Mod onde Magter hun stred imod,
:,: Hun stred imod, :,:
Men Skæbnen var hende ikke god,
Hun segned dødstræt i Kampen;
:,: Men Sjælen atter til Liv blev vakt, :,:
Et Hævnens Offer hun jo har bragt,
Ak, derfor maa hun nu bøde.

O, skjønne Pige fat atter Mod,
:,: Fat atter Mod, :,:
Thi Lykken som Dig en Stund forlod,
Kan atter løse Din Trængsel,
:,: Kun stol paa Ham, som er Alles Ven, :,:
Et kærligt Haab han skænker den,
Som følger trofast hans Veie.

Beretning.

Ingen Retssag har i lang Tid vakt en saa stor Opmærksomhed og levende Interesse som Frk. Hudes. Under hele Proceduren har det været et almindeligt Thema for al Samtale, navnlig blandt Damer: Mon Frk. Hude faar nogen Dom, og hvordan vil den lyde? I Løverdags blev den endelig afsagt, og den Mængde Herrer og Damer der havde givet Møde for at høre Sagens Udfald, blev øiensynlig frapperede, da Dommeren, efterat have oplæst Konklusionen, sluttede denne med følgende Kjendelse: Anna Sophie Hude bør ifølge Straffelovens § 187, jfr. § 46, være at anse ifølge disse Lovbestemmelser (om Forsøg paa Forbrydelser) med Straf, der efter Omstændighederne bestemmes til simpelt Fængsel i 1 Aar.

Selve Sagen, der er meget udførlig behandlet, indtager ca. 7 Spalter i "Berlingske Tidende", er for vidtløftig her at gjengive; men af Akterne skal vi her fremhæve nogle Enkeltheder: Doktor Leerbeck, der var hendes Onkels Huslæge, kom ofte i Besøg hos Familien, og ved denne Leilighed misbrugte han sin Stilling som Læge, idet han overfor Frk. Hude viste en nærgaaende og uhøvisk Opførsel. Hun, der er ung og af en

noget excentrisk Natur, blev vel fornærmet over hans Adfærd, men undlod at meddele noget herom til sine Slægtninge, ja selv paa hans Anmodning om et Stævnemøde, samtykkede hun heri og mødte, hvilket gjorde ham dristigere, og saaledes fik hende overtalt til at besøge sig i Fiolstræde Nr. 38, hvor Madam Jakobsen boede. Leerbeck mødte hende i Gadedøren, førte hende op til 2den Sal, og efterat være komne ind i et Værelse, aflaasede han Døren, og indbød hende til at tage Plads. En fortvivlet Kamp opstod nu, som endte med, at hun i saa godt som bevidstløs Tilstand blev et Offer for hans Lidenskab. Efterat være kommet til Bevidsthed var det hendes Forsæt at dræbe sig ved at styrte ud af Vinduet, men opgav dette ved Tanken om den Sorg, hun derved beredede sin Familie. Samme Aften afreiste hun til sine Forældre i Roskilde, for endnu en Gang at tale med dem, forinden hun tog sig afdage. Hendes Ophold her gav hende den tabte Ro tilbage, og hun opgav Selvmordet. Hun tog atter fat paa sine Studeringer, kom i et Pensionat, hvor hun gjorde Bekjendtskab med en ung Mand, blev forlovet med ham, og Alt til Bryllup blev aftalt mellem dem og Forældrene, da Forholdet til Leerbeck atter vaagede hos hende og foranledigede hende til at hæve Forlovelsen. Hendes Sind blev mere fortvivlet, hun søgte at ombringe sig ved at drikke Kloral, men dette mislykkedes. Hendes Afsky vendte sig nu imod Leerbeck, Aarsagen til hendes Ulykke, og hun bestemte sig til at dræbe ham. Hun kjøbte en Revolver samt 50 Patroner, fik Underretning om hvor hun kunde møde ham, og da han d. 18de Juni Kl. 5 Efterm. passerede Læderstræde affyrede hun 2 Skud paa ham, af hvilke det ene saarede hans Øre, det andet 2 Fingre paa venstre Haand, uden synderlig Betydning. Man har under Sagen maattet støtte sig til hendes Forklaring, da Leerbeck, som bekjendt, aflivede sig i Arresten; men der er Intet som tyder paa, at denne er usand.

Hvorvidt Sagen gaar til Høiesteret er endnu usikkert, men da Straffen, ifølge Loven, er den mildeste der kan idømmes for nævnte Forbrydelse, er dette ikke sandsynligt.

Madam Jakobsen er idømt 1 Aars Forbedringshusarbeide. Hun har 2 Gange tidligere været straffet.

Viſe om

den fattige Skomagerſvend der vandt

25000 Kr.,

og kom hjem og ſlog de gamle Møbler i Stykker, ſamt ellers lidt Pilleri, ſom man kan læſe ſig til her.

Og: **Du er rig, du er dejlig, o Syd.**

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

19. Den fattige Skomagersvend der vandt 25000 Kr.

Melodi: Den søde Nikolaj.

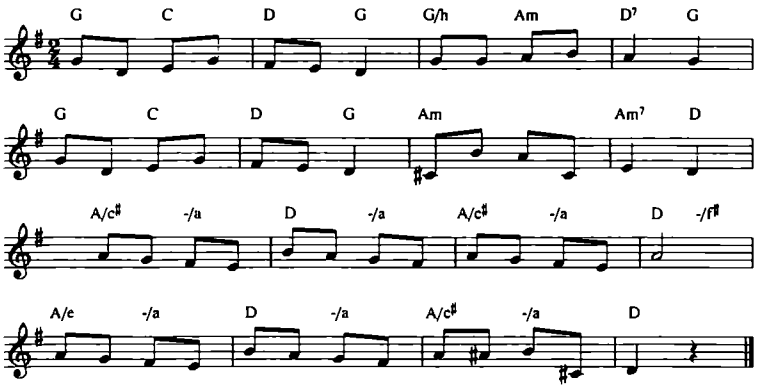

Recitation

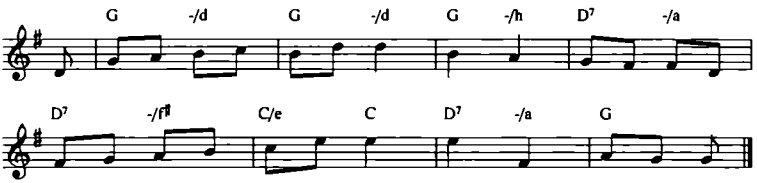

Jørgensen er Skomm'ersvend,
Men det vilde ikke
Gaa med den Geschæft, min Ven,
For han maatte ligge
Fyrig – det var ikke heller
Rart for Konen, nej!
Og de boede i en Kjælder,
Nærved Ørstedsvej.

Men den vilde ikke gaa med det Pløkkede, og i sin Ungdom havde Jørgensen været ret god til Fruensarbejde, men nu var han kjed af det. Stumperne røg – de havde kun et trebenet Bord og en Stol med halvandet Ben; – den peger ad Fattiggaarden til, Jørgensen! sa'e hun. Og Mutter græd, for de tre lange Drenge og den stakkels Tøs havde saadan en yndig Appetit.

Ja, Smalhans er en slemme Dreng,
Sli-sla-slemme Dreng,
Den Rige har det mer piveng,
Hu hej, mer piveng.

Saa en Dag tog han sit Uhr,
Mutter hun blev bange,
Fatter sa'e: Det skal ha' Fur,
Kaarene er trange.
Til en Laanekjælder gik han,
Det gik haardt nok paa,
Flere rare Kroner fik han,
Og han sa'e: Se saa!

Men han havde dog ingen Penge med hjem. Mutter spekulerede. "Tror du maaske, at jeg kom hjem med Lammesteg og Grønærter," sa'e Fatter, og saa satte de dem Alle om Bordet og tog dem et stort Glas Vand, og saa maatte de gaa sultne til Køjs. Mutter græd og regnede, Fatter tav.

Men Mutter sa'e: Den slemme Krop,
Sli-sla-slemme Krop,
Han har vist drukket Mønten op.
Mi-ma-Mønten op.

Næste Dag gik Fatter ud,
Han blev meget længe;
Hjemme sa'e de: Herre Gud,
Mon han skaffer Penge?

Over Middag kom han atter
Hjem i godt Humør,
Skreg: Her har I Jeres Fatter,
Men min Hals er tør!

Skaf en Flaske Vin! raabte han, og dandsede om paa Gulvet! – Og dette gamle Pjus vil jeg ikke se paa længer! Og saa tog han det trebenede Bord og slog den tobenede Stol i Stykker med. "Send Bud til Hofstolemageren og la' os faa et fin Møblement!" – "Men Herre Gud, Jørgensen," sa'e Konen. "Ja Herre Gud, Mutter," sa'e Jørgensen, "du mener vel, at jeg er fra Snøvsen – nej, min Pige, i Aftes satte jeg mit Uhr ud og kjøbte mig en Lodseddel, og i Dag har vi vundet 25,000 Kroner!" – "Nu besvimer jeg," skreg Mutter, og saa besvam hun.

Men Mutter kom sig snart og fandt,
Hu hej, ja, hun fandt,
At Jørgensen, han talte sandt,
Ja, han talte sandt.

Der blev hurtigt kjøbt et Bord,
Ja, og det blev dækket,
Børnene sang med i Kor:
"Nu er Sorgen knækket."
Mutter hun fik Silkekjole,
Fa'er fik Blyhat, naa!
Og med helt forgyldte Stole
Bor de ovenpaa.

Ja, se nu tror I vel, at Jørgensen skal have et pænt Skomagerværksted. Ikke sandt! Men I kan tro fejl, for han skal ha' et helt Skotøjsfabrik, og dersom I er Skomm'ersvende, kan I melde Jer til Arbejde.

Ja, Jørgensen er vel bekjendt,
Han er velbekjendt,
Og nu er hele Visen endt,
Nu er Visen endt.

Den fattige Dreng
paa Nørrebro.

Eftertryk forbydes.

København.
Bernh. Wennstrøms Bogtrykkeri.

20. Den fattige Dreng paa Nørrebro

Melodi: Fjærne Syd, nu skønne Spanien.

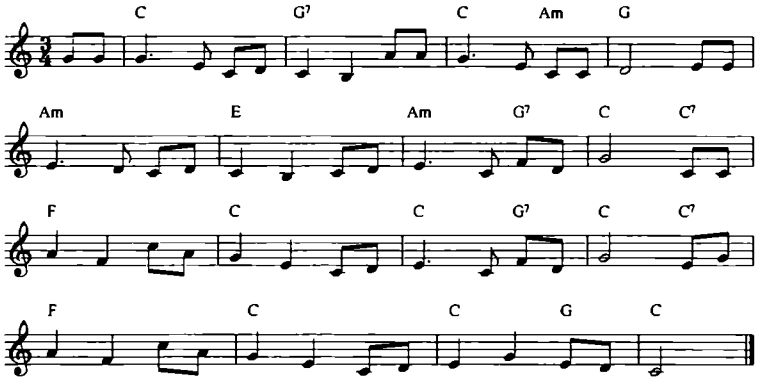

Jeg har kendt til bedre Dage,
Skøndt jeg er endnu saa ung,
Derfor lyder tidt min Klage,
Derfor er min Gang saa tung.
Midt i Rigdom stod min Vugge,
Der var varmt og hyggeligt,
Ingen Klager, ingen Sukke,
Ak, det Hjem var lykkeligt!

Fader ejed Gods og Penge,
Han var Veksellér en Gang,
Tænkte ej, vi skulde trænge,
Naar han gik til Hvilen lang.
Da de bar ham bort til Graven,
Hulked Moder ved hans Lig.
I vor Villa, der i Haven,
Sank hun om paa grønne Sti.

Moder græd ved Faders Baare,
Stille stod saa vor Bedrift,
Ak, hvor sørged Moder saare,
Aaret efter var hun gift.
Undrende vi Børn det skued,
Hendes Mand var ej vor Ven,
Dog, vi tænkte, naar han trued:
Fader kommer nok igen.

Nu begyndte Livet lystig:
Intet Arbejd', Glæde kun,
Moder fulgte Manden trøstig,
Men der kom en Alvorsstund.
Rask de fulgte deres Lyster,
Selskab, Bal, moderne Sving,
Jeg og saa min stakkels Søster
Vandred glemt, forladt omkring.

Strænge Mænd en Morgen mødte,
Alt blev skrevet op og talt,
Kort derefter blev vi stødte
Bort fra Hus og Hjem og alt.
Moders Mand snart tumled drukken
Bort, men prygled hende først,
Nu kom Droskekusk paa Bukken
Døjer han af Kuld' og Tørst.

Stakkels Søster bort de sendte,
Hvor er hun nu, arme Barn?
Sørgeligt min Moder endte,
Trukken dybt i Syndens Garn.
Midt paa Gaden fandt man hende
Liggende – og Ordren lød:
Til Arresten maa vi sende
Hende, men da var hun død.

Frændeløst gik mine Veje,
Længe tumlede jeg om,
Solgte Blomster, kom i Pleje,

Flygted og tilbage kom.
Fader, hvis du kunde skue
Dine Børn, som du forlod,
O, hvor vilde du da grue,
Du, som altid var saa god!

I den kolde Vintermorgen
Skuffer Isen jeg fra Dør.
Kulden bider – værre Sorgen!
Ingen dog min Klage hør'!
Ved vor gamle Villa staar jeg,
Fejer Sne i Stormens Hyl,
Derfor femten Øre faar jeg
Hjem og slipper saa for Prygl.

Jul. Strandberg.

Vise og Beretning

om

Bagerdrengens Mishandling

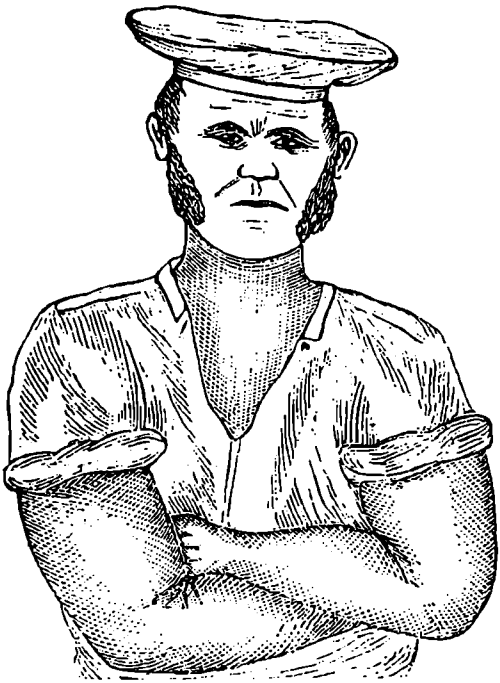

af Bagermester Hamann i Lyngby.

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Forlag og Tryk.
Faas i Holmensgade 38, ved Løxegade.

21. Bagerdrengens Mishandling

Melodi: Guds Himmel var saa mørk og graa.

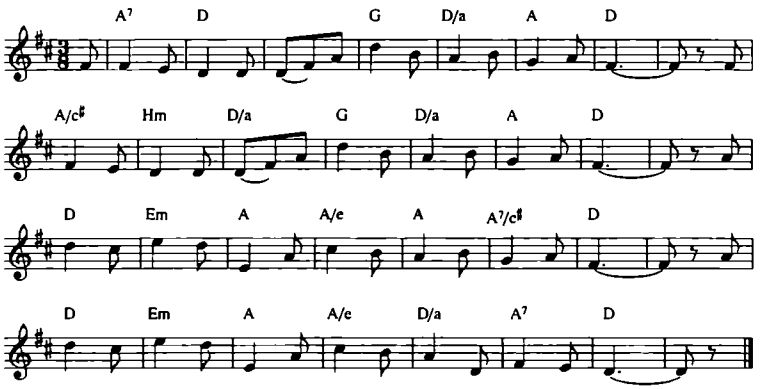

En stakkels Dreng, forladt og arm,
I Bagerlære stod
Hos Mester Hamann, i hvis Barm
Er Ondt til Overflod.
Fra Morgen og til Aften sent
Han prygled arme Dreng,
Til Drengens Bedste var de ment,
Men han var altfor streng.

Man læssed Byrder paa hans Ryg,
Som Ældre ei kan ta';
Man gav ham Spark og haarde Tryk,
Blev stadig ved at sla'.
Men Staklen kunde ei tilsidst
Sit Arbeid gjøre mer,
Til Sygehuset blev han bragt,
Men rask han bli'r ei mer.

En Krøbling, vanskabt er han nu,
En Byrde for sig selv;
Paa Fremtid seer han hen med Gru –
Et Vrag paa Livets Elv.
Hvor skal han finde hjælpsom Haand;
Hvor skal han finde Trøst?
Hvem vil vel styrke svage Aand
I kummerfulde Bryst.

Skal han, der grumt har ødelagt
Og paa tyranisk Vis
Mishandlet Drengen, i hvis Magt
Han var, til saadan Pris.
Skal Barbari og grusom Daad
Florere her i Nord?
Da vil kun Jammerskrig og Graad
Og Nøden bliver stor!

Beretning.

Der er i disse Dage faldet Dom i en Sag for nordre Birk, hvorunder Bagermester H a m a n n i Lyngby var tiltalt for Mishandling af sin Læredreng, der henhørte under Lyngby Fattigvæsen (og altsaa uden Forældre og Værge paa Fattigforstanderen nær), og hvorfor bemeldte Bagermester blev idømt en Bøde af 40 Kr.

Paa en Tid hvor der føres strengt Tilsyn med Dyrenes Behandling, at de ikke bliver overanstrengte eller mishandlede i utilbørlig Grad, er det ikke uden Interesse at erfare hvorledes en stakkels Læredreng bliver behandlet af en brutal Mester og hvilken Straf denne faar for et saadant utilbørligt Menneskeplageri. Et Øienvidne som tidligere har arbeidet som Mestersvend hos Bageren, beretter derom Følgende:

Det forholder sig fuldkommen rigtigt at Hr. Hamann pryglede Drengen, der kun var iført den for Bagere almindelige

Lærredsdragt, med et langt tykt Spanskrør, saaledes at hans Legeme fra den øverste Del af Ryggen og helt ned ad Benene var aldeles blodigt. Man kunde undertiden tælle dels blodige og dels opsvulmede Mærker paa Drengens Legeme efter 30 a 40 Slag. En Gang, da han havde været Gjenstand for en særlig brutal Mishandling og jeg havde vist mine Kolleger i Bageriet hans sønderflængede Ryg, opfordrede jeg ham til at anmelde Sagen paa Politistationen, men dette turde Drengen ikke indlade sig paa, da han i saa Tilfælde frygtede for at faa yderligere Prygl af Fattigforstanderen, hvem han nærede en sand Rædsel for. Mishandlingen af Drengen hørte ingenlunde til Sjældenhederne, men gik meget ofte for sig. Foruden en Mængde mindre Irettesættelser og som saadan maa her betragtes Slag med de blotte Hænder, Kneb i Armene som efterlod hele Rækker af blaa Mærker, var han 10 a 12 Gange i Løbet af et Aar, i hvilken Tid jeg arbeidede hos Hamann, Gjenstand for yderliggaaende brutal Behandlingsmaade. Denne fandt Sted paa følgende Maade: Hamann førte Drengen op paa Loftet, hvor Lemme og Luger blev lukkede og man hørte umiddelbart derefter Drengens hjerteskærende Skrig ned i Bageriet, saa Enhver der ikke havde et Hjerte af Sten, maatte blive rørt derover og opfyldes af Harme over denne skammelige Behandlingsmaade af et Menneske.

Ved Siden af denne Mishandling maatte Drengen, der var lille og spinkel af Bygning, udføre et Arbeide, der langt oversteg hans Kræfter. Som Bevis herpaa kan det anføres, at i den Tid Drengen har ligget paa Sygehuset, har flere Svende forladt Arbeidet hos Hamann fordi de fandt det Arbeide for overanstrængende, som Drengen tidligere maatte udføre, og derfor ikke vilde udføre det. Ofte har jeg været Vidne til at Drengen blev trykket aldeles skæv under Vægten af de svære Byrder, han maatte transportere, og undertiden hændte det at han formelig segnede om og tabte det friskbagte Brød, hvilket naturligvis indbragte ham en Dragt Prygl. Han var ofte ude af Stand til at bevæge Ryggen og led ulidelige Smerter som Følge af Mishandlingerne, men ikke desto mindre maatte han udføre sit Arbeide og kun en enkelt Gang lykkedes det mig paa mit og øvrige Svendes Ansvar, at faa ham til at gaa i Seng, da han øiensynlig paa Grund af en Dragt Prygl han

nylig havde faaet, var aldeles ude af Stand til at arbeide.

Drengen er som Følge af disse Mishandlinger indlagt paa Sygehuset, da en Betændelse i Ryghvirvlen har bevirket at han bliver pukkelrygget for Livstid og uskikket til strengt Arbeide. Kan 40 Kr. for en velhavende Mand være en passende Straf for en hel Række af Mishandlinger mod et fattigt, forsvarsløst Menneske? – Det er at haabe, at denne Sag paany bliver taget for og undersøgt; det b ø r ske i Menneskelighedens Navn!

Bager Hamann bekjendtgjør nu, at han som Følge af den stærke Kritik seer sig nødt til at appellere Sagen for Overretten. – Den var blevet appelleret alligevel.

Man vil vide, at Hs. Kgl. Høihed Kronprindsen har ladet Drengen forestille for sig og hørt hans Forklaring, samt givet ham en Pengesum til foreløbig Underhold, til Domstolen sandsynligvis ikjender Hamann Forsørgelsespligt til Drengen.

Nr. 26.

En dansk Casper Hauser.

Vise og Beretning

om det unge Menneske, som blev fundet paa et mørkt Loftskammer i Aagade, hvor han havde været indespærret i 10 Aar, samt

hans Portræt.

Eftertryk forbydes.

København.

Forlagt af H. C. Andersen,

Raadmandsgade 11, København, N.

Chr. Eltongs Bogtrykkeri.

22. En dansk Casper Hauser

Melodi: Peter Schøt i Barndomsalder!

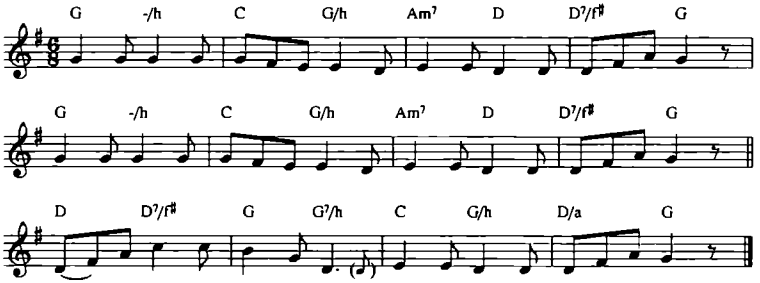

Her i denne skønne Verden,
Sker der mange skjulte Ting,
Man ser ikke Alles Færden,
Hvordan Alt gaar i en Ring;
Men hvad der i Mørket sker,
Tilsidst ved Dagens Lys man ser.

Saadan gik det i Aagade,
Hvor man havde skjult et Barn,
For en halv Snes Aar tilbage;
Indtil nu i eget Skarn,
Laa den Stakkel Dag og Nat,
Ganske ene og forladt.

Der paa Loftets mørke Kammer
Var han blevet spærret ind;
Og i al den Sorg og Jammer
Blev for Dagens Lys han blind;
Lyset ej hans Øje naar
Før af Smerte han forgaar.

Vadsket blev han ingensinde,
Snavs og Utøj aad ham op,
Og man kunde ikke finde
Spor af Klæder paa hans Krop
Kun hans lange Hovedhaar
Skjuler Alt hvad det formaar.

Neglene de er saa lange,
At de ind i Haanden gaa,
Man ku' blive ganske bange,
Naar man paa det Men'ske saa;
Her De ser jo hans Portræt,
Sig saa om jeg ej har Ret.

Han kan ikke mere tale,
Vilde Hyl udstøder han,
Og vel sagtens til de Gale
Man ham kun henregne kan;
Sløret er Forstandens Lys,
Som saa klart dog lyste nys.

Den Gang da at han var lille,
Var han en begavet Dreng;
Han var fuld af Aandens Snille,
Men saa brast hans Lykkes Streng;
Og i Vanvids mørke Nat,
Blev saa pludselig han sat.

Han som Barn var yderst venlig,
Vadsked' sig den hele Dag;
I at vadske sig, han nemlig
Fandt et grumme stort Behag;
Men det ku' Moderen ikke li',
Og derfor blev det snart forbi.

Nu han aldrig mer sig vadsket,
Brød sig ej om Renlighed;
Han som før i Vandet pjasked,
Over Vandet nu blev vred,

Saa han indespærret blev,
Og man ham til Vanvid drev.

Nu det stakkels unge Men'skes
Hele Liv det er forspildt;
Kan der noget værre tænkes,
End en Aand i Vanvid hildt.
Nu han bleven er som gal,
Sendt til Bidstrups Hospital.

Beretning.

Der indbragtes til Kommune-Hospitalet, fra 5. Sal i et Hus i Aagade, et ungt Mandfolk, han havde saa at sige kun et Bælte om Livet. Han var i høj Grad lyssky, Haaret var en Alen langt og naaede ned over Skuldrene, Neglene paa Fingrene var saa lange, at de vare voxede ind i Hænderne, Fodneglene groede opad i Spiraler, og han var dertil saa uren, at det er tydeligt, at han ikke har haft Adgang til Vand i flere Aar. Det var Politiet, som indbragte ham til Kommune-Hospitalet, hvor han strax med meget Besvær og ved Bistand af 4-5 Mand, kom i Bad, blev klippet o. s. v. Efter Badet besvimede han. Hans Ansigt og Krop var bedækket af et tommetykt Lag Snavs.

Han er Søn af en Typograf T., og havde som Barn en fuldstændig Renlighedsmani og vadskede sig næsten hele Dagen. Da han oftere fik Skænd, fordi han altid pladskede i Vand, og da han havde et meget halsstarigt Sind, der ikke taalte Irettesættelser, gik han til den modsatte Yderlighed og vilde aldrig vadske sig. Moderen var meget svag over for ham, hun fandt sig deri, vedblev at bringe ham Føde, men opgav fuldstændig at sørge for hans Renlighed, og skøndt modstræbende, fandt Faderen sig tilsidst ogsaa i Forholdet. Men da saa Moderen døde, gjorde Faderen Anmeldelse til Politiet om, at han hjemme havde liggende en Søn, der i mange Aar aldrig var bleven vadsket. Den unge Mand kom da paa Hospitalet. Han var i alle Maader i saa modbydelig svinsk Tilstand, at der ikke var

Tale om i et Nu, at gøre ham normal. Da han havde været i det første Bad, var Vandet saa sort som Tjære og vrimlede af Utøj. Han er 19 Aar gammel og har været indespærret siden han var 10 Aar gammel. Han er nu anbragt paa Bidstrup.

Ak, Du lieber Augustin! Nu er der evigt Grin.

En rigtig Slagvise om en gamell Grosserer og en ung Mediciner som „brændte sammen" paa Østergade, hvor der opførtes „Slaget ved Raahange".

Med fuldstændig Beretning om, hvad der hidførte Katastrofen, lige til den omgående Bevægelse i Pilestræde, hvor Afkølingen fandt Sted.

23. Ak, Du lieber Augustin!

Melodi: Ach, Du lieber Augustin!

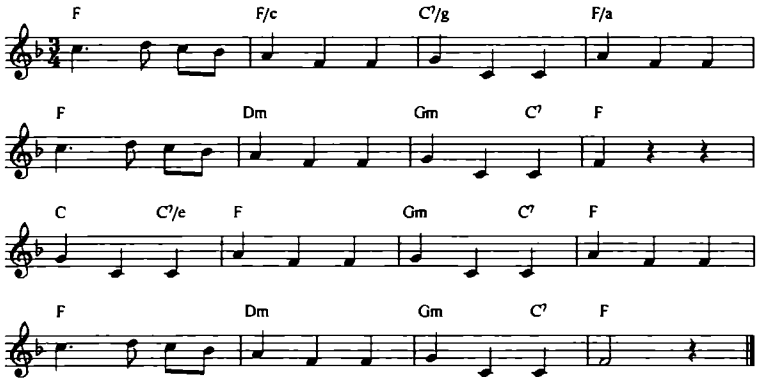

Ak, Du lieber Augustin!
Nu er der evigt Grin!
Sagen den er vel bekjendt
Med den Student!
Viceværtt blev han vel
For Augustin Gamell;
Men den kunde inte gaa,
Han var jo Raa-

hauge! Han var osse kras,
Han sa'e: Kom ei med Das!
Skal jeg gjøre strám Honnør.
Inte jeg kjør
I 3d'e Klasses Vogn,
Væk med den Kakelovn!
Deres egen Charabanc,
Den kan gaa an!

Augustin med Ordner paa,
Sa'e: La' nu Hanen staa!
Jeg kan kjøbe hele fem
Hundred' af Dem!
Barnagtigt Vrøvleri
Kan jeg slets inte li',
Og naar at De "tjener" mig
Mukker De ei!

Raahauge synes den var stram,
Kaffen ei smagte ham!
Der var vel for meget Vand
For hans L ø v e t a n d !
Skjøndt den var "ren Patent"
Posen var skyl't og vendt,
Lod han Zulukaff'ren staa
Med sin "Orden" paa.

Men saa en skjønne Sommerdag,
Saa blev der rigtig Slag
I Frikadellen, som man si'er,
Sikken en Svir!
Augustin mødte Raa-
hauge og Birch den smaa;
Ak, mein lieber Augustin!
Der fik Du Klin!

Første Slag var inte go',
For han fik hele to,
Hatten fik nok osse en
I en Rendesten.
"De skal ha' stor Respekt!"
"Ikke for en "Kaffeknægt!""
Efter megen Skraal og Skri'
Kom Politi.

Paa Stationen blev den k l a r,
Grums'en er inte rar!
Navnene blev straks ført ind,

Protokol saa trind.
I den offentlige Ret
Raahauges Pung bli'er let.
Ak, mein lieber Augustin!
La' nu vær' aa grin!

Da Beretningen
er i nært Familieskab med Visen, og har været trykt i mange tusinde Exemplarer af Hovedstadens Blade skal vi ikke besvære vore Læsere med en Gjentagelse.

Chriſtiansborg Slot
er brændt!

En Sang for det danſke Folk.
(Med Beretning).

Udgivet af „Lørdag-Aften"s Expedition.
Kontor: Landemærket 19.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Chr. Birch, Landemærket 19.
1884.

24. Christiansborg Slot er brændt!

Melodi: Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

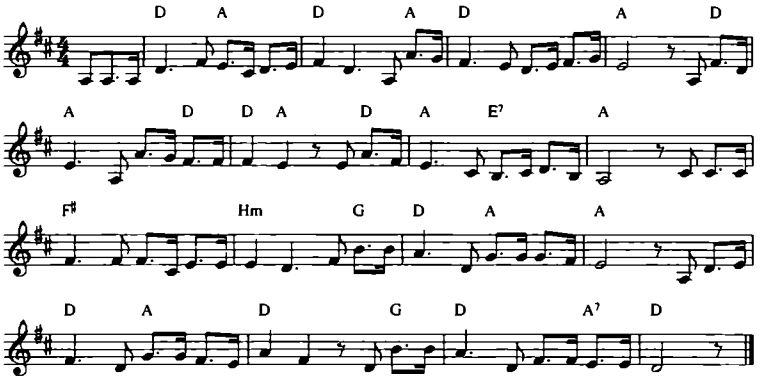

Hvor Øresundets sølvblaa Vover trille,
I gamle Dage laa en lille By.
Den laa saa venligt, fredeligt og stille;
Men snart den nævnet blev med Ros og Ry.
Ti i den dybe Havn laa Skuden rolig
Mens udenfor lød Bølgens Stærke Larm;
Og driftig Købmand snart sig fæsted Bolig,
Hvor ej ham kunde rokke Havets Arm.

Men hvor er Freden? – længer ej den rækker
End Næsten vil, og Mennesket er slet!
Gaar En det godt – Misundelsen det vækker,
Og lovløs Tid kun kender Næveret!
De frække Voldsmænd Østresaltet pløjed',
De skjændte, brændte, hvor de droge frem.
Med eget Guld de var kun lidt fornøjed'
Og derfor gik de løs paa Fredens Hjem.

Da kom Bisp A k s e l – fast han tømred Borgen,
Og snart han blev hver Røvers Banemand
Bag A k s e l s Hus, hver Moder stængte Sorgen,
Og hver en Fader kæmpede paa Stand!
Hver Røverskude blev med Rædsel jaget
Fra Købmandshavnen – ti de brave Mænd,
Der værned' den, var ej af Skræk betaget,
Men viste, at de bare Sværd ved Lænd!

Og Tiden gik – Aarhundreder henrulled,
Og Borgen faldt for Skud og Blidekast.
Men Folket ej i Tidens Døs blev lulled,
Men det bed fra sig baade kækt og hvast,
Da Svenskekongen vilde ødelægge
Ej Borgen blot, men hele Danmarks Land,
Da hed det: "Kan vi ej Tyrannen stække,
Saa døer i Reden Konge og hver Mand!"

Saa kom en Stund, hvor franske Sæder, Vaner,
Fik Bugt med Konge, Folk, ja, hele Land.
Et Slot paa F r a n s k, blev budet kække Daner.
Vi glemte rent, at vort Forsvar er Vand!
Vi Søen pløjer – der har vi vort Værge,
D e r er vi med, men ej til gyldent Fjas!
Naar Fjender troløst vil vort Danmark hærge,
Der er ej længer Tid til Gøgl og Stads!

Men Tiden stadig ruller sine Bølger –
Fra Despotisme gik til Frihed vi –
Med Kristians Borg til Minde stadig følger,
Kong Fredriks dyrebare Minde – thi
Han skjænked Folket Frihed fra dens Tinde,
Der lød det friskt og kjækt ved Sundets Bred:
I Dannemark er fri, hver Mand og Kvinde,
Thi Styrken min er F o l k e t s K j æ r l i g h e d !

Nu er Kong Christians Borg i Støvet sunken
De dyre Minder gaar dog ej i Støv!
Nej, Danmarks Folk er bleven ej saa lunken,

At det for store Minder bliver døv!
Og tro vi deler vor Landfaders Kummer,
Han ved at han hos os kan græde ud!
Skønt Sorgen knuger, endnu Plads vi rummer
Til ærlig Bøn for fælles Vel, hos Gud!

Beretning.

Den 3die Oktober 1884, Eftmdg. Kl. 4 1/2 udbrød der Ild paa Christiansborg Slot.

Kl. 5 var den Fløj, hvori Rigsdagen havde sine Lokaler fuldstændig omspændt af Luerne. Store Flammer slog ud gjennem alle Vinduer, og Kl. 6-7 var det desværre øjensynligt, at Slottets Hovedbygning var redningsløst fortabt.

Det er en sand Nationalsorg, der har ramt det danske Folk og at det vidste, hvad det gjaldt viste sig bedst hin ulykkelig Nat.

Kongen og Kronprinsen deltoge selv i Slukningsarbejdet, og Fædrelandet skylde d e m og de mange behjærtede Mænd Tak der ved Iver og Anstrengelse reddede Nationens dyrebare Skatte. Meget gik tabt – desværre saa vidt vides ogsaa mange Menneskeliv.

Beretningerne ere endnu for uklare, til at vi ret tør udtale os om de sørgelige Enkeltheder. Sorgen er stor, og hver ærlig Dansk deler Kongenfamiliens Følelser, og vil sikkert beredvilligt række Haand til at erstatte, hvad der k a n erstattes.

Vi forbeholde os en senere og mere omstændelig Meddelelse, naar korrekte Oplysninger foreligger.

Den nyeſte Viſe og Beretning

om

Skandalen paa Nørrebro,

hvor en Arbeider traf en galant Herre, ſom var gaaet i Søvne og uheldigvis havde lagt ſig i Konens Seng, ſamt hvorledes et „Kjærlighedens Baand" blev ſnoet om dem og Begge derefter kjørt til Politiſtationen.

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Forlag og Tryk.
Faas i Holmensgade 33, ved Laxegade.

25. Skandalen paa Nørrebro

Melodi: Den evigglade Kobbersmed.

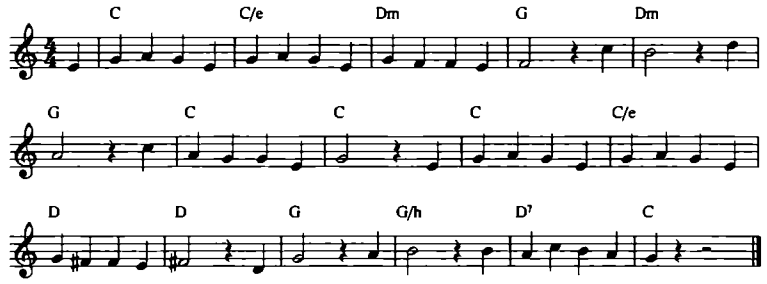

Recitation

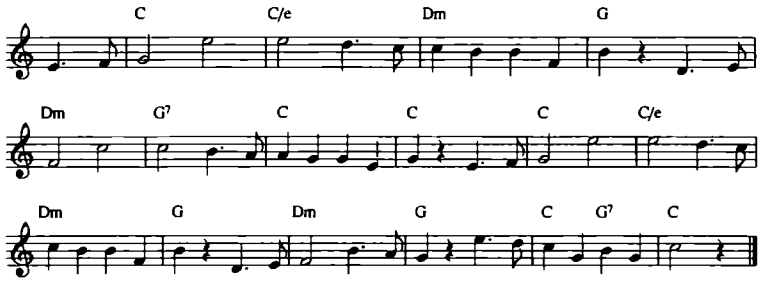

Hvor Ægtestanden dog er rar, det hør man No'ne siger,
En yndig Drøm for giftelystne Piger,
Men nu skal jeg fortælle Dem og sandt det er min Tro,
Hvordan det gik et Par paa Nørrebro.

Seer De, da de blev gift, holdt de grulig meget af hinanden i deres smaa Kaar; han spiste med Velbehag sine Gule Ærter 3 Dage i Træk, og hun, ja hun var evigglad med en Bomuldskjole paa – og blev hun lidt gnaven, strammede Fatter Humøret op med en gemytlig:

Tralalalalalalalalalala osv.

Men Kjærligheden den kan ogsaa stundom dufte bort,
Naar Livets Vilkaar falder noget haardt,
Og Mutter fik en grulig Lyst at være nobel klædt,
Hun havde kigget ind til Wessel, Bett.

Og lige med Et strammede Mutter sig saadan op – Kjoler med Atlaskes-Besætning, flot Kaabe og en ganske deilig Hat, som de glade Skommerdrenge sa'e til: Gaa væk, Skygge! Manden blev lidt forundret over al den Pragt, han vidste, at med 2 Kr. 25 Øre om Dagen kunde der ikke blive meget til Stads – Hvem klarer Pynten? spurgte han en Dag sin Kone; men hun svaredt med sit immerglade Smil:
Tralalalalalalalalalala osv.

Men Manden tænkte, den Ting skal vi nærmere ha' klar,
(Han var nu ei tilfreds med hendes Svar),
"I Nat saa skal jeg tjene mig en Ekstraskilling stor,
Du skal ei vente mig med Theen, Moer!"

"Hellegud, lille Mand!" og hun tørte sit Øie; "kom saa snart Du kan til din egen Putte! Farvel!" – Og Manden gik da ud af Døren nynnende den bekjendt:
Tralalalalalalalalalala osv.

Ved Midnats Tid saa kommer Fatter uformærket hjem,
Men hvad er det? Jo, den er rigtnok slem!
For Mutter er ei ene – nei, hos hende er en Mand,
Hvis Hjerte staar i heftig Elskovsbrand.

Halløj! sa'e Manden, "det er saadan fat! Nu skal jeg bare binde Jer lidt, at I ikke løber væk, saa skal jeg Strax være her igjen!" Og efter at være forsvarligt indbundne, hentede han en Droske, hvorefter de Elskovsfulde med bankende Hjerter og helt forfrosne (de var Begge i det blotte Linned) bleve kjørte paa Stationen paa Fælledveien, medens de i deres stille Sind tænkte: Ak, det var en kold En
Tralalalalalalalalalala osv.

Hr. Assistent! Maa her jeg præsentere Dem et Par,
Som jeg har fundet i min Seng saagar,
Jeg før dem her til for som et haandgribeligt Bevis,
Da jeg mig ønsker skilt fra denne "Gris".

"Ah, det er Dem, Hr. ****! Ja, gaa De kun, Sagen er klar nok! De har god Grund til Skilsmisse!" Og saaledes endte Historien; men Rygtet fortæller, at Forføreren, en bekjendt Handlende paa Nørrebro, har af Skamfuldhed forsøgt at tage Livet af sig ved Hængning, men blev forhindret deri.

Ny Vise og Beretning

om

Mordattentatet paa Konseilspræsident Estrup.

26. Mordattentatet paa Konseilspræsident Estrup

Melodi: Lille Egern sad.

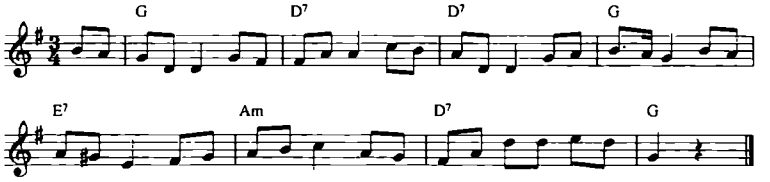

Har De hørt det Ny?
Rygtet gaar i By,
At en fæl K a n u t
Har paa Estrup skudt!
Kuglen ramte ei,
Gik en anden Vei –
Grib den Morder! Høit en Stemme skreg.

Tvende kom i Hast,
Holdt Mosjøen fast,
Indtil Politi
Fik ham mellem sig;
Til Station blev ført,
Hvor han blev forhørt.
Og sin Brøde tilstod synlig rørt.

Lidt før Klokken fem
Gik han fra sit Hjem,
Og begav nu sig
Ud ad Toldbodvei;
Og da han nu saae
Porten aaben staa,
Der hvor Estrup boer, han vented paa.

Med Revolver ladt,
Stilled' han parat,
Og han vented' paa
Porten op skul' gaa.
Estrup kom da ind,
Fyren skød i Blind',
Kuglen fløi dog nær ved Estrups Kind.

R a s m u s s e n er hans Navn,
Er fra Kjøbenhavn,
Ud af ringe Stand,
Typograf er han.
Man med Vished veed,
At han forhen led
Svært af det man kalder Fjollethed.

Ak, i denne Tid
Hersker Had og Nid
Mellem Mand og Mand
I vort kjære Land.
Ei ved Vold og Mord
Imod Ven og Bro'er
Værner man vor Frihed her i Nord.

Beretning.

Igaar Aftes, den 21de Oktober, gik det som en Løbeild gjennem Kjøbenhavn: Man har skudt paa Konseilspræsident Estrup! Skuddet har ikke ramt! Gjerningsmanden er paagreben! – Rygtet bekræftedes ved, at en Person ved Navn J u l i u s R a s m u s s e n, Typograf, havde Kl. 5 Eftm. affyret to Revolverskud mod Konseilspræsidenten, idet denne gik ind af Porten i den Eiendom han beboer paa Toldbodveien. To Herrer som passerede forbi, efter Sigende to Løitenanter, løb strax til og anholdt Personen, hvorefter han blev ført til Politistationen i Store Kongensgade. Han blev strax forhørt og tilstod sin Brøde. Man mener dog, at han har gjort det i et Anfald af Sindsforvirring; han skal tidligere have lidt heraf. Politiske Motiver synes ikke at have været Bevæggrunden. Nærmere Oplysninger ville snart fremkomme.

En ſørgelig Sang.

om

en Arbeidsmand,

ſom under ſit Arbejde paa østre Gasværk, fik en kroniſk Underlivsſygdom, og ſom efter lang Henliggen paa Hospitalet, er gjort udygtig til alt ſvært Arbejde, og nu med ſin Familie ſer en ſørgelig Fremtid i Møde.

Med Beretning.

(Eftertryk forbydes.)

Pris 10 Øre.

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Tryk.

27. En sørgelig Sang om en Arbeidsmand

Melodi: Der hvor Genfersøen krummer sig i Bugt.

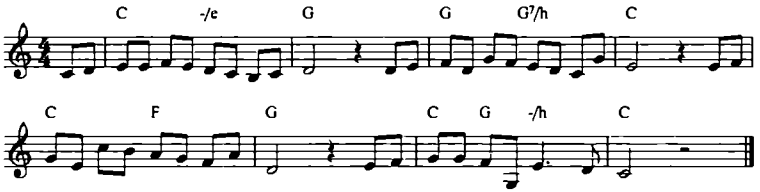

Kjære Venner, lytter til min simple Sang,
Med min Sorrig gaar jeg nu min stille Gang;
Jeg som før var glad og fro i Ungdomsaar,
Nu med et bekymret Hjerte gaar.

Al min Glæde fandt jeg Hist i Hjemmets Skjød,
Og jeg stræbte mig for et daglig Brød,
Ingen Sorg og Kummer trykkede mit Sind,
Sundheds Roser farvede min Kind.

Paa et Gasværk virked' jeg af al min Magt,
Sled som oftest længe til den mørke Nat;
Jeg var ung og kraftig, tog saa mangen Tørn,
For min Hustru kjær og mine Børn.

Men det svære Arbeid' svækked' mig før Tid,
Gassens Gift mig gjorde snart til Invalid,
I mit Legems Vaande, til min store Kval,
Blev jeg indlagt paa et Hospital.

Tænk, i tvende Aar jeg vaanded' mig i Nød,
Og jeg svæved tidt imellem Liv og Død;
Men man udskrev mig, skønt endnu svag jeg var,
Af en kronisk Underlivs-Katarrh.

Svag og kraftløs til mit stakkels Hjem jeg kom,
Nød og Savn det havde gjort saa tom;
Ak, men dog det var min allerbedste Trøst,
Hustru og Børn at trykke til mit Bryst.

Men jeg svage Stakkel var kun til Besvær,
Ei jeg kunde skaffe Brød til Børn saa kjær,
Mangen Taare tvang sig frem i Øiets Blaa
Ved den Nød jeg maatte skue paa.

Dog min brave Hustru stod mig trolig bi,
Skjønt vor Vandring gik ad tornefulde Sti;
Og hvor tungt end Hjertet bittert lide maa,
Er vi glade ved de kjære Smaa.

Dog, om Lykken end en Stund har mig forladt,
Og jeg føler mig saa svag og syg og mat;
Haaber jeg at Herren atter gi'er mig Kraft,
Sundhed, Held, som jeg jo før har haft.

Naar jeg gaar min tunge Vei fra mine Smaa,
Deres Taarer seer jeg da i Øiet staa:
"Kjære Fader, gaa nu ikke bort igjen,
Bliv hos os, Du er vor bedste Ven!"

Og jeg trykker dem af Glæde i min Favn,
Glemmer al min Kummer, Nød og Livets Savn;
Gudskelov, jeg har de tvende, kjære Smaa,
Skjønt jeg nu som Spillemand maa gaa.

Derfor vandrer jeg fra Hus til Hus med Sang,
Skjønt den har en dyb og lidt sørgmodig Klang,
Den som Hjerte har for sine Brødres Nød,
Skænker ogsaa mig et dagligt Brød.

Beretning.

Mine Forældre vare fattige, men retskafne Folk af Arbeiderstanden. Vi vare flere Børn, som det var haardt nok for mine kjære Forældre at skaffe Føden til. Da jeg vokste til, tog jeg Del i hvad Arbejde der laa for mig. Jeg har altid anset det for en Velsignelse, at kunne gjøre sig nyttig i Samfundet, og jeg har ikke sagt nei til noget Arbeide, selv om det oversteg mine Kræfter. Da jeg blev Familiefader, stræbte jeg efter et fast Arbeide; jeg kom paa østre Gasværk, hvor jeg har arbeidet i 3 Aar. Men her led mit Helbred et Knæk, som jeg maaske aldrig overvinder; 10 Maaneder laa jeg paa Hospitalet og led meget; indtil jeg blev udskrevet som lidende af en kronisk Mavekatarrh, der gjør mig uskikket til alt svært Arbeide. Jeg har forsøgt mig ved flere Arbejder, men har maattet ophøre dermed som Følge af Mavelidelser.

I denne min sørgelige Stilling, som Forsørger til Kone og 2 Børn, har jeg bestemt mig til ved min ringe Sang og mit Harmonikaspil at søge at erhverve et nødtørftigt Udkomme, at jeg ikke skal se mine kjære smaa Børn og min trofaste Hustru lide Nød. Og jeg haaber, at Enhver som kjender til et lykkeligt Familieliv, ogsaa ved en ringe Skærv vil bidrage til at lindre en ulykkelig stillet Arbeiders Kummer og Lidelser.

N. P. Olsen,
Arbeidsmand.

Carl er fuld!

Den evig glade Klinkevals fra Danseøvelserne i Aftenstjernen, Fualen og Valkyrien.
Forfattet af Carl selv.

Og: **Fuglen sit Øje lukker.**

28. Carl er fuld!

Melodi: Bekjendt Klinkevals
eller: Vi vil ha' Øl (benyttet).

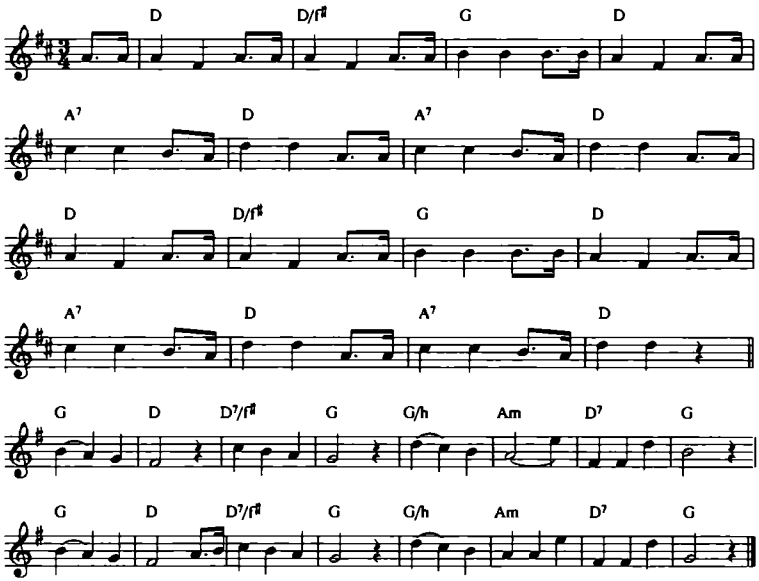

I den muntre Aftenstjerne,
Kommer Stine jo saa gjerne,
I sku' se blot, hvor hun smækker
Sig, ja hun er rigt'nok lækker.
Hendes Carl han møder osse,
Men saa drikker han, den Tosse,
Falder om, og Stine klynger
Sig til andre, mens hun synger:
Carl er fuld, sprøjtende fuld,
Carl er fuld, drivende fuld,
Carl er fuld indtil Dilerium,
Carl er drivende, sprøjtende fuld.

Naar de spiller Klinkevalsen,
Saa ta'r Carl sin Snut om Halsen,
Men han hurtig gaar fra Sansen,
For han slingrer fælt i Dansen.
Strax da raaber En og anden,
Men er Carl da fra Forstanden?
Stine sætter ham ved Bordet,
Og saa synger hele Koret:
Carl er fuld, sprøjtende fuld,
Carl er fuld osv.

Naar Musikken klinkelinker,
Saa gaar Carl omkring og hinker,
Til de andre Piger vinker
Han og kilder dem og blinker.
Deres Kjærester vil alle
Drikke Carl en rigtig Skalle,
Men saa ta'r de andre Ordet:
La' ham gaa, syng med i Koret:
Carl er fuld, sprøjtende fuld,
Carl er fuld osv.

Carl vil gjerne holde Taler,
Ved Buffetten højt han galer,
Men naar først han er i Varmen,
Slaar han voldsomt ud med Armen,
Flasker, Glas fra Disken falder,
Og man paa Betjenten kalder;
Men saa raaber strax hans Venner:
Hr. Betjent, vi Manden kjender;
Carl er fuld, sprøjtende fuld,
Carl er fuld osv.

Mangen Gang paa aaben Gade
Gaar han rundt og gjør Ballade,
Synger højt, saa gaar Ballonen,
Han maa kjøres til Stationen.
Men endnu han gi'r sig ikke,
Han forlanger mer at drikke,

Og i Porten selv han synger
Venligt til de glade Klynger:
Carl er fuld, sprøjtende fuld,
Carl er fuld osv.

Han er altid med paa Tralle,
Han gaar dristig paa hos Alle,
Er der Vrøvl, er Carl paa Pletten,
Og har altid Gas i Hætten,
Altid gaar han med en Gibser,
Ad Alverden kjæk han knibser,
Ler ad Drengenes Ballade,
Naar de synger i hver Gade:
Carl er fuld, sprøjtende fuld
Carl er fuld, drivende fuld,
Carl er fuld, han har Dilerium,
Carl er drivende, sprøjtende fuld.

Det glade Kjøbenhavns Udſtillingsviſe

med nogle velvalgte og inderlig mente Ord til de mange kjære Udſtillingsgjæſter.

Holdt! Lad mig komme med, jeg ſkal ind til Udſtillingen!

Og: **Hr. Adam og Frøken Eva.**

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlagsboghandel.
Vingaardſtræde, Nr. 18 Stuen.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

29. Det glade Kjøbenhavns Udstillingsvise

Melodi: O Gine, du dejlige Mø.

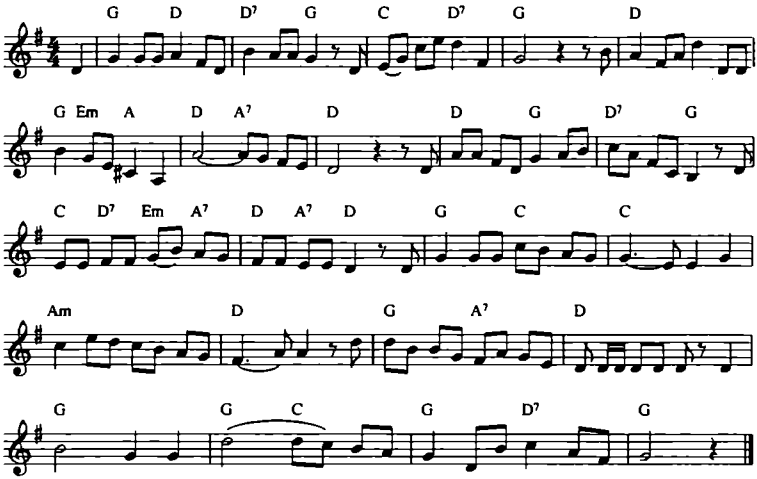

Velkommen, velkommen her til Kjøbenhavn,
Vi aabne saa glad vor Favn!
Her træffe I Landsmænd og Fremmede strax
Og Folk af alle Slags.
Og alle er vi glade og ved et godt Humør,
Vi kjøre alle lystig paa Glædens Trillebør.
Med Hilsen vi ser Enhver at komme,
Som bare har Penge i sin Lomme,
Og Lyst til at gi' dem villig ud – er De med paa den?
Saa træd bare an,
Vi skal more Jer alt, hvad vi kan.

De dejligste Piger med Øjne saa blaa
Og Fødder saa yndig smaa
Skal smilende hilse paa Vej og paa Sti
Hver Gang I gaa forbi.
O, I skal nok faa Lov til at danse med de smaa,
Og Bajere fra Karlsberg og Tuborg skal I faa.
I Tivoli skal vi ind Jer følge,
Og intet for Jer vi skal fordølge,
Naar bare I nu har Penge med, er De med paa den?
Fra Hytte og Sal
Skal vi møde Jer i National.

Med svensk og med russisk og tyrkisk Musik
I bli'r vartet op med Skik,
Koncerter og Møder og Middage skal
I daglig faa med Knald.
Og Tivoli er gratis for hver Udstillingsgjæst,
Og Frihedsstøtten vasked vi til den store Fest.
Panoptikon, Cirkus, Bullevarden
Er aaben for Eder, den er klar, den!
Men Sølvtøj ja, Sølvtøj skal der til, er De med paa den?
Ja saa gaa blot paa
Vi skal rumle, saa det kan forslaa.

Ja, Franskmænd og Tyske og Russere med
Har vi invitert herned,
Og engelske Lorder og Ladyer kry
Vil færdes i vor By.
Og alle Verdens Kunster og Kunstnere, ja se
Dem faar I samlet her i den samme store Ske.
Men bli'r I saa trætte, ih, du Milde,
Saa kjør' vi blot ud til Kirstens Kilde,
Og tømmer vort Bæger i et Telt – er De med paa den?
Og hører lidt Sang,
Ja, og ser, naar de danser Kankan.

I vore Butiker skal Varer I faa
Til langt under Prisen, aa!
I aner slet ikke vort kjærlige Sind

For hver, som kommer ind!
Og sikken Kølighed vore Bajere skal faa,
Ja, kom blot her og prøv, skal I bare smage, naa!
Og saa sikken Mad vi skal servere,
Ja, den maa I endelig probere,
Og "Kisten" og "Figaro", ja, tænk – er De med paa den?
Mod Aften, ja, saa
Kan I rask i Theatrene gaa.

Ja, kom blot, velkommen, du dejlige Flok,
Thi more Jer skal vi nok!
Vi venter og pynter og vi støver ud,
Og længes, det veed Gud!
Og har I intet Hjerte, naar baresten I har
En spækket Pengepose, ja, saa er Sagen klar,
For tro mig, at vi har dybe Lommer,
Og Plads til saa meget som der kommer,
Se derfor, nu veed I jo Besked, er I med paa den?
Velkommen hver Gjæst
Til vor yndige Udstillingsfest.

Viſe om

det unge 17-aarige Menneſke

ſom den 16. Juli Kl. 3½

ſprang ud fra Rundetaarn.

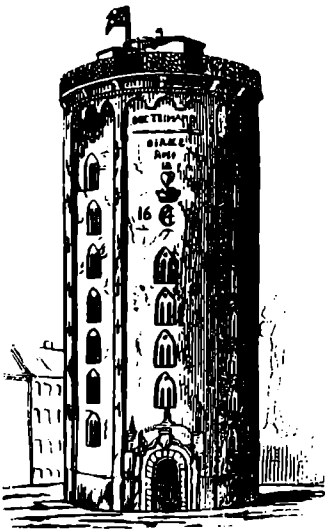

Samt: **Meddelelſe om den ſørgelige Ulykke.**

Kjøbenhavn.

Trykt hos Bernh Wennſtrøm.

30. Sprang ud fra Rundetaarn

Melodi: Der er saa stille i vor Gaard (benyttet)
eller: To Drosler sad paa Bøgekvist.

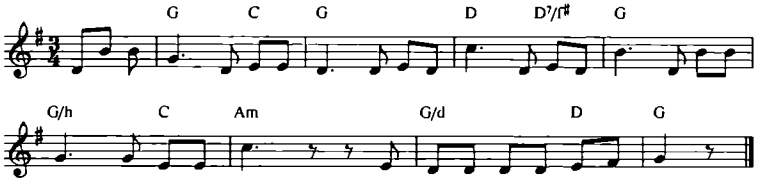

I Vaarens lyse skjønne Tid
Hans Skæbne nu ham kaldte did,
Hvor ingen Sorg og Kummer er,
Hvor ej man kjender til Besvær.

Som ung han vandred Dødens Vej,
Hvad Grunden var, det kjendes ej,
Men stor maa Sorgen være vist
Naar man skal ende saa tilsidst.

Fra Rundetaarnets Tinde svang
Han sig, fra Gaden Raabet klang,
Med Skræk man saae ham styrte ned,
En Dame segnede derved.

Uhyggeligt ved højlys Dag
At faa et saadant Hjerteslag,
At skulle se til Sorg og Meen
En Mand hel knust mod Gadens Sten.

De, som derhjemme vented paa,
At se ham rask og livlig staa,
De faa et haardt lemlæstet Lig,
De vil udstøde Rædsels Skrig.

I Fart man iled til og bar
Ham bort, thi hurtig død han var,
Hans Legem her, hans Sjæl hos Gud,
Af Livets Kval han frelstes ud.

Dog Gud bevare Hver især,
At vi se det Exempel her,
Og lægge paa os selv ej Haand,
Og fængsles ej i Sorgens Baand.

Nu hviler han i stille Fred,
Snart sænkes han i Graven ned,
Gud trøste dem han efterlod
Og dem berede Trøst og Mod.

J. Petersen.

Meddelelse.

Mandag Kl. 3 1/2 skete atter et af disse sørgelige Tilfælde, som synes at skulle blive Dagsbegivenheder, idet et ungt Menneske, Blikkenslagerlærling, er sprungen ud fra Rundetaarn og naturligvis i sønderknust Tilstand blev baaren bort fra Skuepladsen for den skrækkelige Daad. Den Ulykkelige havde knust Hovedet. Det er en uhyggelig Historie at være Vidne til, ligesom Folk i fredelige Tanker gaa paa Gaden, at se et Menneske styrte ned foran dem blødende og forfærdelig at se til. Dersom flere Tilfælde af den Art skulde indtræffe, turde der vel være Anledning til at sørge for skærpet Tilsyn oppe paa Rundetaarn eller til rent at forbyde Adgang dertil under visse Omstændigheder. Selvfølgelig ville Selvmord ikke derved forhindres, men man vilde dog opnaa det, at Folk i Ro

kunde færdes paa Kjøbmagergade uden at behøve at frygte, selv at blive ihjelslagen af de ærede Sportsmænd, der søge Døden paa denne ikke længer usædvanlige Maade.

Den Afdøde blev kørt bort i en Arbejdsvogn. Om Grunden til Selvmordet lyder mange Rygter, men foreløbig vides intet bestemt.

Hans Navn var Karl Nielsen.

En ny og bedrøvelig Viſe

om

Meyers Lig i Kalktønden.

Philipſen konfronteres med Meyers Lig.

Og: En Moder.

Kjøbenhavn. Rud. Foltmars Forlag og Tryk.

31. Meyers Lig i Kalktønden

Melodi: Stakkels Hanne.

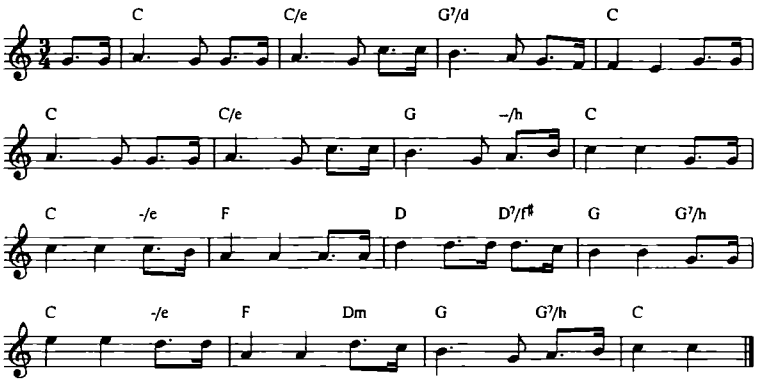

Meyers Lig er end'lig kommen,
Det som vil fuldbyrde Dommen!
Tænk, han laa med Hovedskallen
Nede dybt i Kalkeballen!
Haar og Skæg var filtret sammen,
Ikke mer han bruger Kammen.
Stakkels Meyer, stakkels Meyer!
Nu skal Retfærd vinde Sejer.

Han, som gik med Sølverknapper,
Gammel var, men holdt sig tapper,
Tragted' ej mod noget Større,
Færdig var han med de "Fyrre";
Han, som gik saa støt og rolig,
Vandred' er til "Lysets Bolig".
Stakkels Meyer, stakkels Meyer!
Ikke mer sit Indre plejer.

Uh, den fæle "Sæbesyder",
Sidder nu som en Forbryder;
Han der kunde snyde, stjæle,
Kunde "gamle Meyer" kvæle –
Denne Ildebrands-Anstifter
Gik paa Meyer(i)-Bedrifter –
Stakkels Meyer, stakkels Meyer!
Uh, den Philipsen, den "Reger".

Tænk, han putted' ham i Tønden,
Mens han hørte Meyers Stønnen,
For at ej sku' mærkes Noget,
Sømmed' til han Tøndelaaget,
Og han lod ham exportere
Som en Tønde Kalk med mere –
Stakkels Meyer, stakkels Meyer!
Man ham i Fustagen vejer.

Ak, det havde han vist ikke
Drømt: han skulde saadan ligge;
Han, som var loyal og stikken,
Skulde bort – til Republikken.
Kom afsted med Kløgt og Liste
Uh, i denne "Kalkekiste" –
Stakkels Meyer, stakkels Meyer!
Philipsen, den Lurendrejer!

Nu skal Tønden op i Retten,
I et "Kammer" vil man sætt'en,
Der skal Philipsen, den Fæle,
Vise hvordan han kan kvæle.
Er saa Meyer lagt i Kiste,
Vil den Anden Ho'det miste.
Stakkels Meyer, stakkels Meyer.
Sov i Fred, nu vandt Du Sejer.

De to Elskendes Død

for egen Haand

i Hotel „Rosen“ i Kjøbenhavn.

Med udførlig Beretning.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennstrøm.

32. De to Elskendes Død for egen Haand

Melodi: Guds Himmel var saa mørk og graa.

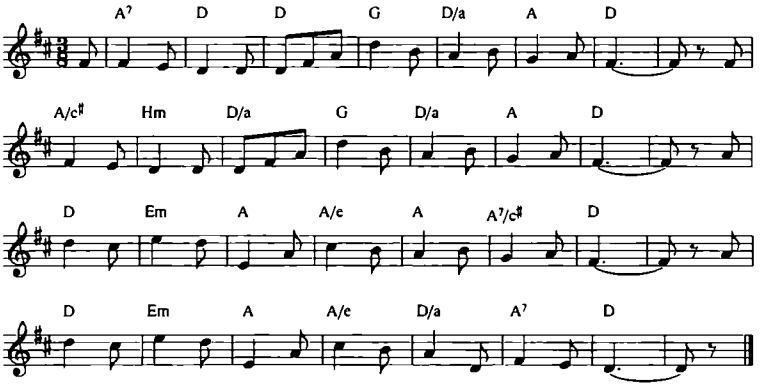

De levede i Kærlighed
I Ungdoms lyse Aar,
I Glædens skønne Blomsterbed
De nød den rige Vaar,
Men den Gang Fuglen tav i Høst,
Tav ogsaa deres Sang,
Og Sorgen drog til deres Bryst,
Og Barmen blev saa trang.

Du Verdens underlige Slægt,
Som kender Kærlighed,
Og veed, dens Saar bli'r aldrig lægt,
Men naaer til Gravens Bred,
Hvor ubarmhjertig dømmer du
Dog tidt den faldne Mø,

Saa at hun gaar i bange Gru
Og tror det bedst at dø!

Med denne Tanke gik de To
Til Dødens tavse Dal,
De kunde ikke her faa Ro,
Men hist i Lysets Sal,
Der vented de Barmhjertighed,
Derhen de vilde gaa,
Der samles de paa Glædens Sted,
Der vil dem Sorg ej naa.

Det var vel deres Tro, men vid,
Vor Skaber gav det Bud:
Vi maa ej flygte fra vor Tid,
Men kæmpe Striden ud.
Husk det, I Unge, Døden her
Kan vi vel finde let,
Men hisset, mon vi ogsaa der
Vel kan forsvare det.

De to Elskendes Ulykke.

Den 1ste November om Aftenen Kl. 10 kom til Hotel "Rosen" paa Vestergade et ungt Par, der lejede Værelse under Navnet Hansen og Hustru fra Lyngby. De boede flere Dage paa Hotellet, og var der kun om Natten, men syntes hele Tiden veltilfredse, og Torsdag Morgen, da Pigen bragte dem Kaffe, laa de Begge hver i sin Seng og talte fornøjede baade indbyrdes og med Pigen. Et Par Timer senere, da Pigen fejede Gangen, hørte hun et underligt Knæk inde fra Værelset, og et Øjeblik efter en Kvinderøst, som jamrede: "Carl, Carl, jeg kan ikke dø, jeg dør ikke!" og nu lød Herrens Stemme: "Tys, vær stille!" Hun ilede til Døren, der dog var aflaaset, og nu hørte hun igen den knækkende Lyd og et Skud. Nu vidste hun nok, hun ilede ned og tilkaldte Hjælp, og Døren blev sprængt.

Hver i sin Seng laa det unge Par i Natlinned, blodige, men endnu levende.

Dr. Bokkenheuser blev hentet, men saae straks, at Manden ikke kunne reddes, Han havde med den paa Gulvet liggende Revolver skudt sig i venstre Side af Brystet, og man saae et lille rundt Hul, hvorfra et Par Draaber Blod piblede; der var det, Kuglen var gaaet igennem. Skjorten var lidt forbrændt ved Saaret. Hans Ansigt var dødblegt, og han mægtede ikke at synke et Par Draaber Portvin, som Lægen vilde hælde i ham. Han døde et Kvarter efter.

Pigen vred sig i den anden Seng under heftige Smerter og stønnede: "Lad mig dø, lad mig dø! Vi ere saa ulykkelige!" Hun havde et Skudsaar i venstre Bryst og et gennem venstre Øje.

Hun blev ført til Kommunehospitalet, og var endnu saa stærk, at hun ved Lægens Hjælp kunde gaa ned til Vognen, men her besvimede hun og blev liggende bevidstløst paa Hospitalet.

De to unge Mennesker vare ikke gifte; han hed F. C. Hansen, hun hed Marie S. Paa et af hans Visitkort, der laa paa Bordet, med paatrykt F. C. Hansen, Commis, havde hun skrevet med rystende Haand: "Vær saa god at lægge os i samme Grav."

Han var for Tiden Urtekræmmersvend paa Hj. af Gothersgade og Nansensgade, og havde tidligere været Portør ved Kommunehospitalet. Hun havde været Husjomfru. Hendes Garderobe vidnede om proper Fattigdom; hun havde ingen Penge hos sig; han kun 35 Øre, men Hotelregningen var betalt.

Formodentlig havde de unge Mennesker i længere Tid staaet i Kærlighedsforhold og da Følgerne nu ikke kunde skjules længer, har de i Enighed søgt Døden. Han har rimeligvis skudt paa hende og derefter dræbt sig selv. Hans Principal roser ham som et flinkt og venligt Menneske.

Det er opdaget,

at Børnehjemmet „Kana's" Forſtanderinde, Frk. Møller, ſom bedrev Utugt med og i Fjor myrdede Drengen Sjøgren, at denne

Frøken Møller er et fuldſtændigt Mandfolk.

Samt Meddelelſe om Opdagelſen og dens Følger.

Eftertryk forbydes.

København.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

33. Det er opdaget

Melodi: Guds Himmel var saa mørk og graa.

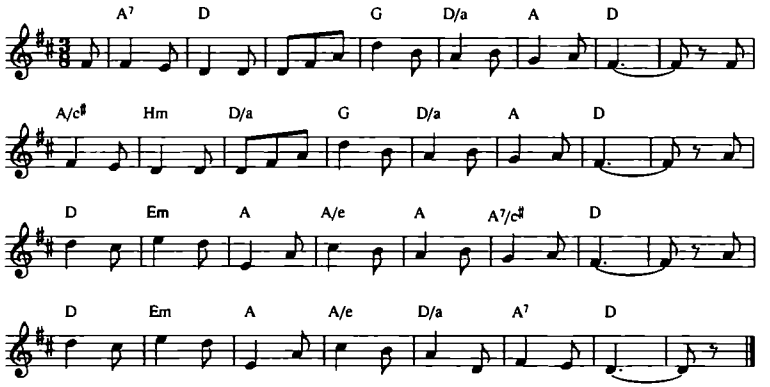

Der sendes tidt fra fremmed Land
Os saa mærkværdigt Nyt,
At næppe nok man tro det kan,
Men kom nu hid og lyt:
I Danmark har vi nylig set
Det Mærkeligste dog;
Vi sætter andre Lande Bet,
Som ellers forud drog.

Den Kvinde, Frøken Møller, som
Vi vel erindre kan
For Drengemord maa vente Dom,
Er en f u l d s t æ n d i g M a n d.
Fra Barndomstid han gaaet har
I Kvindeklæder om,
Han bly og ærbar altid var
Indtil i Synd han kom.

Først tjente han som Pige, ja,
Og det gik ganske bra',
Han pæne Skudsmaal bær derfra,
Men rapsed saa, hu ha!
Blev dømt som Pige, dog kun smaa
De Ungdomsfejler var,
Saa blev han hellig, ja og saa
Mod Heldet frem det bar.

Han talte pænt, som nu man hør',
Tilsidst man valgte ham
Til Kanahjemmets Inspektør,
Men det var dog en Skam;
Han blev som sin Forstanderske
For Skolen engagert,
Som Morderske, Giftblanderske
Han endte rent forkert.

Han først forførte Drengene,
Og leded dem til Last,
Og lokked dem til Sengene,
De troede Alle fast,
At han en Kvinde var, men sidst
Han myrded en af dem,
Da var det Slut, nu naaer han vist
Ej mer til Kanahjem.

I Fængslet blev han sikker bragt,
Men Skæggestubbene
Forraadte h e n d e, man gav Agt,
De blev saa "knubbene".
Se saa blev Vilhelmine ført
Til Fødselsstiftelsen,
Profes'ren saae og sagde tørt:
De er en Mand, min Ven!

Og Vilhelmine hedder nu
Kun Vilhelm – hva' behar'!
Og Vilhelm tænke maa med Gru

Paa Dommen, den er klar.
Ulykkelig, i Ensomhed
Med bitre Angersord
Han ønsker blot igen sin Fred,
Som bort med Brøden foer.

Digtet af Ohlsson, lyrisk Digter

Meddelelse om den mærkværdige Historie.

Det er bekendt nok, at Plejemoderen paa Børnehjemmet "Kana", Frk. Vilhelmine Møller, havde forført en af Børnene, Volmer Sjøgren, i hans 10-11te Aar og var vedblevet at pleje Utugt med ham ved at tage ham ind i sit Værelse hver Nat, og derpaa, da han var fyldt 15 Aar, forgiftede ham med Opium i et Glas Vin, der forvoldte hans Død.

Hun b e s v i m e d e, da man foreholdt hende Mistanken men bekendte sig tilsidst skyldig og sad længe arresteret.

Hun var meget religiøs, havde i adskillige Aar været Tjenestepige og begik et mindre Tyveri, men blev derefter, veltalende som hun var, valgt til Plejemoder i Børnehjemmet, hvor Drengene forgudede hende, indtil hun som nævnt, blev opdaget som Morderske.

Men nu kommer det Mærkeligste. I den lange Fængselstid begyndte Frøken Møller at faa stærkt Skæg, da hun ingen Barberkniv havde. Dommeren forundrede sig, og lod hende føre til Fødselsstiftelsen, hvor Overlægen efter endt Undersøgelse erklærede, at den formentlige Frøken Møller hverken var Hermaphrodit eller Kvinde, men ganske simpelt hen et Mandfolk. Han blev saa ført fra Kvindefængslet til Mandsafdelingen og fik Mandsklæder paa.

Det var en Overraskelse til alle Sider, og Frøken Vilhelmine Møller sidder nu og venter sin Dom som Vilhelm Møller.

Det er en enestaaende Begivenhed, som Verden vil forbauses over.

Storken
den ſad paa Bondens Tag.

Den nyeſte Revuevije
om
Storkereden paa Amagertorv.

Fri Bearbejdelſe.

Og: **Klokken lyder, Skibet ſkal gaa.**

Kobenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

34. Storken den sad paa Bondens Tag

Melodi: af Sommer-Revuen.

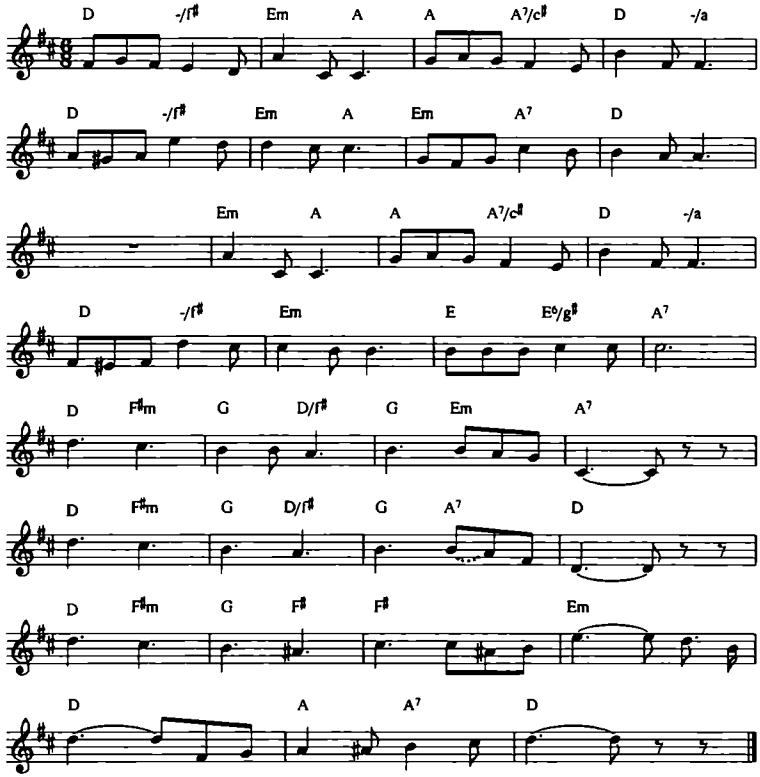

"Storken den sad paa Bondens Tag,
Gassede sig den hele Dag,
Den fra Ægypten bragte Børn,
No'en efter Bryllup, andre før'nd."
Men vor Forskønnelseskomité
Hented den ned, ja en-to-tre,
Sat den paa hin Fontæne stor,
Hvor den nu staar og glor.
Stork, Stork Langeben, den faldt dig for Bryst,
Stork, flyv heller til fjerne Kyst,
Flyv, Stork, flyv hen til Nilflodens Eng,
Flyv blot væk fra det grimme Frø-Bassin.

Storken flyver fra Bondens Gaard,
Pladsen paa Ama'rtorv den faar,
Ser saa fra Springvandets vaade Plads
Ned paa de glade Folks Kalas,
Hører paa Pøbelsværmens Hyl,
Ser, hvor der vanker de tørre Prygl,
Ønsker, den stod i Tivoli,
Helst ude i det Fri.
Stork, Stork Langeben, flyv kun din Vej,
Hvad vilde du dog paa den Galej?
Flyv, Stork, flyv kun, du dejlige Dreng,
Tag Reisaus fra det grimme Frø-Bassin.

Flyv heller ud til Stiftelsen,
Der hør du bedre til min Ven,
Der kan du staa og ha' dit Styr
Li'som i Andersens Eventyr.
Der kan du drømme frit og let,
Tænke paa Wessel og paa Bett,
Paa deres Børne-Udstyrs Stads,
Glemme al Støj og Mas!
Stork, Stork Langeben – tag kun din Billet,
Rejs til fjerne Lande saa net,
Flyv, Stork, flyv kun og hent os en Dreng,
Stik blot af fra det grimme Frø-Bassin.

Frøerne sprøjte Vand i Kor,
Ærgre saa fælt hver Ama'rmor,
Og Muskedonnerne de skal væk,
De har af Frosten faaet et Knæk.
Storken endnu med Vingen slaar,
Tænker: Hvor underligt det gaar!
Dette Bassin skal være fint,
Og saa bli'r det udgrint.
Stork, Stork Langeben, tag kun din Tørn,
Stork, flyv ud og hent flere Børn
Flyv Stork, Flyv kun fra Frøernes Slæng,
Og stik af fra det grimme Frø-Bassin.

J. Petersen.

Aa Dagmar, aa Dagmar!

Du maa blive min!

Nyeſte Varietéviſe til den bekendte Melodi, ſom ſynges af Frk. **Dagmar Hanſen.**

Og:

Hør, lille Pige, med det guldgule Haar.

København.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

35. Aa Dagmar, aa Dagmar!

Melodi: Laura hun var saa smuk og fin.

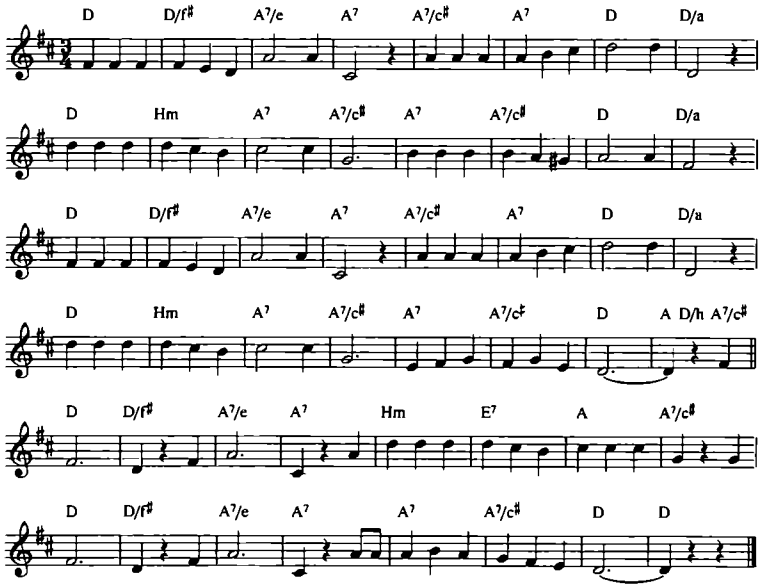

Da jeg var lille – saa stor som saa,
Vilde selv Drenge ej la' mig gaa;
Grinte og gnubbed sig op af mig,
Sa': Du er sød, jeg ku' elske dig!
Du er saa buttet og rund og rød,
Du er som Brystsukker, aa saa sød.
De vilde lege, og sa' jeg Nej,
Græd de og højt de skreg:
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Du dejlige Nøs, du yndige Tøs,
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Hvor jeg elsker dig voldsomt, aa Jøs!

Da jeg blev større og fik Forstand,
Rejste jeg bort til de Tyskes Land,
Var Danserinde og Bajadér,
Tyskerne klapped, det var Plasér.
De gav Champagne og fyrig Vin,
Alle de tysked: Aa bliv dog min!
De vilde trykke mig altfor haardt,
Sang, da jeg rejste bort:
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Vil du være min, saa vil jeg være din!
Aa Dagmar, aa Dagmar!
Gud bevar's, hvor jeg tog mig et Grin!

Først til Berlin og saa til Paris!
Der gik det til paa sædvanlig Vis,
Der var Humør, der var flest Poæng,
Herrerne sa'e: Hvor du er pivæng!
Jeg skulde spille Komedie,
Men det blev kun til Tragedie,
Thi Direktøren, da han saae mig,
Saa tog han straks paa Vej:
Aa Dagmar, aa Dagmar,
La' være og grin, du maa blive min,
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Jeg er skudt, la' dog være og grin.

Saa tog jeg atter til København,
Der kom jeg lige i Glædens Favn,
Herrerne for mig paa Knæer laa,
Hviskede: Dagmar, aa hør, du Smaa!
Høje og Lave de hængte i,
Ja, selv en Greve vil til mig fri;
Aa, hvor jeg tér mig i let Gevandt
Hjerterne straks jeg vandt:
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Din yndige Barm og dit dejlige Lin,
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Du fortryller mig, aa blive dog min.

Ja, og nu synger jeg her adræt,
Alle kan se mig – jeg klæ'r mig let!
Alle vil elske mig, som jeg tror,
Svaret er dog: Vil du hilse din Moer!
Ja, for jeg har jo min egen Ven,
Han har jo sat Melodi til den,
Som alle Herrer har sunget før,
Han si'er med Humør:
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Nu er du jo min, og jeg er jo din,
Aa Dagmar, aa Dagmar,
Gud bevar's – gør de Andre til Grin.

N. B.

Vi maatte ſkilles!

Sang fra Nædſelsnatten i Gentofte.

Af en Huſtru, ſom miſtede ſin Mand den Aften.

Og:

Beſkrivelſe af Nædſelsøjeblikket.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

36. Vi matte skilles!

Melodi: Paa blomsterklædt Bakke sad Hjalmar saa tavs.

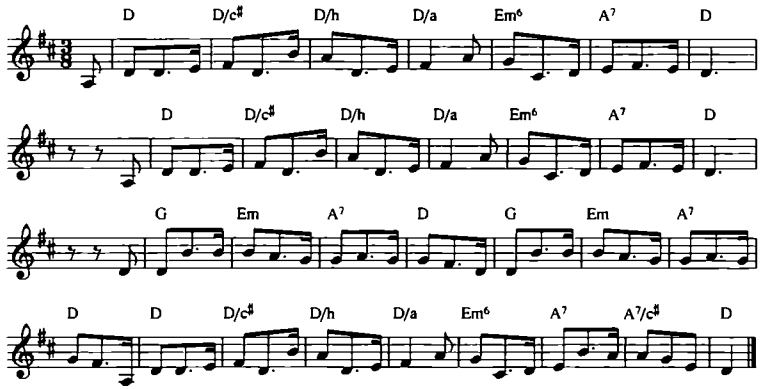

Vi leved saa lykkelig sammen, vi To,
Min Mand og saa jeg al vor Tid;
Vi glæded os daglig i hyggeligt Bo,
Og Velstand belønned vor Flid.
Min Mand var mit Alt, og naar Sorgerne trykked,
Vi delte dem tro og paa Fremtiden bygged,
Da ramte os Skæbnen, da svigted alt Held,
Min Mand sukked: Ak, vi maa skilles, Farvel.

Vi drog ud til Skoven saa dejlig en Dag
I Vaarens det skønneste Flor,
Hjem vilde med Toget vi, da kom et Brag,
Det bragte os Ulykke stor.
Vi laa blandt Ruiner i skrækkelig Jammer,
Vi var overkørte – saa Ulykken rammer,
Jeg laa der og tænkte: Hvor ender det vel,
Jeg sukked: Ak, skilles vi maa vist, Farvel.

Blandt blodige Døde vi blev samlet op,
Dog leved min Mand jo endnu,
Vi kørte ham hjem med en lemlæstet Krop,
Han stønned: Ak, det var en Gru.
Jeg sad Dag og Nætter trofast ved hans Leje,
Jeg trøsted ham, gav ham den ømmeste Pleje,
Skøndt selv jeg var saaret, da sa'e han i Kvæld:
Ak, vi maa vist skilles, min Elskte, Farvel.

Saa sukked han stille, og Sjælen drog bort,
Min Taare saa bitterlig randt,
Hvor Lykken dog ofte i Livet er kort,
Min Glæde min Lykke forsvandt.
Ak, den Dag i Livet ret aldrig, jeg glemmer,
Og ofte ved Aften jeg hører som Stemmer,
Der hviske: Min Hustru, min Fryd og min Sjæl,
Ak, vi maatte skilles, min Elskte, Farvel.

Fra Rædselsstunden.

Forfærdeligt var det Øjeblik, da Sammenstødet ved Gentofte fandt Sted. Min Mand og jeg havde været i Søllerød og besluttede at tage hjem fra Nyholte med Toget. Vi traf nogle Bekendte, som ogsaa skulde med, men da de vilde i den forreste Vogn, og jeg altid har villet køre bagest i Toget af Frygt for Sammenstød, fik vi Plads i den sidste Vogn. Netop da vi sad og ventede paa Afgang, fik vi et Stød – jeg tror, jeg et Øjeblik var besvimet, men da jeg straks kom til mig selv, laa jeg mellem en Ruinhob; jeg mærkede en Smerte over Brystet, men lidt efter blev det lettere, thi der brast en hel Bunke sammen over mig, og jeg saae, hvorledes en tung Bjælke faldt ned og knuste Hovedet paa en ung Mand ved min Side. Min Mand laa indeklemt mellem en Del Tømmer; han blødte ikke, men han havde faaet knust noget inden i sig. Han laa stille hen, men var rædsom gulbleg.

En ung Pige i samme Kupé havde faaet sit Ansigt saaret, og rimeligvis Arme og Ben sønderflaaede, hun hvinede af Smerte, da faldt igen en Mængde Jern og Tømmer ned over os og den unge Pige blev tavs; hun var død. Lidt efter kom nogle

Soldater og bar mig ud; min Mand blev lagt ind i et Værelse; jeg kunde slæbe mig afsted, og vi fik tilsidst en Vogn, der kørte os hjem, da min Mand lidt efter lidt kom til sig selv, og mente, at han helst vilde hjem. Men Dagen efter begyndte han at klage over indvendige Smerter; Lægen kunde ikke hjælpe. Tre grufulde Dage tilbragte jeg ved min Mands Side; grufulde ved Erindringen om det oplevede, og grufulde ved den sikre Udsigt til, at Døden vilde gæste os. Tre Dage efter døde min Mand i mine Arme, vi levede saa lykkeligt sammen, nu er det forbi.

Kommentarer

1. Det aarsgamle Barn Tivoli's vidunderlige Fremskridt

Denne skillingsvise er fra 1844, et år efter at Tivoli åbnede. Forsideillustrationen er ikke fremstillet til lejligheden, men i stedet – meget typisk for skillingsviseproducenterne – genbrug fra andre viser.

Fra indholdet skal her kun nævnes referencen til Københavns "Guvenør", der mod forventning gav mulighed for etableringen af Tivoli på byens fæstningsterræn.

Det falder vel!

En munter Viſe med Lidt om Fyrværkeriet paa Tivoli, Sergeant-Grovheder og meget Andet, ſom det kan være godt at lægge ſig efter.

Og:

Hvad Pigen græd for.

Kjøbenhavn.

P. Strandbergs Forlag.

Faaes i Commiſſionshandelen i Holmensgade 18, i Stuen, (tætved Vingaardſtræde).

Trykt hos H. G. Brill.

En af mange skillingsviser om Tivoli. Udgivelse fra 1862.

2. Tardinis femte og sidste Luftreise og Død

Den italienske ballonskipper Tardini var i 1851 blevet hyret af Tivoli til at foretage opstigninger fra haven. Efter at have gjort dette nogle gange med succes ville han give den afskedsforestilling, der endte så tragisk.

Flere skillingstryk udkom om ulykken.

Mindesang

over

Luftseileren

Cardini.

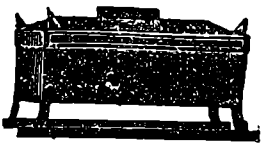

Priis: 2 Sk.

Faaes i Aabenraa Nr. 223, 2den Sal.

Kjobenhavn.

Trykt hos C. J. Meldola.

1851.

3. Optøierne i Kjøbenhavn Aaret 1860

Forfatterangivelsen "Jørgen Sennopskværn" er sikkert pseudonym for Julius Strandberg.

4. Den tredobbelte "Barnemorderske"

Naturligvis blev der som altid udgivet mange skillingsviser om mord og henrettelser, og da ikke mindst når der var tale om sjældne sager med en kvinde i hovedrollen.

Vise i kommission hos bl.a. Strandberg om henrettelsen 21. december 1861 på Rødovre Mark.

5. For Morskab blot! eller: Livet i Kjøbenhavn

Skillingsvisen er fra 1861-62. På forsiden henvises der til Københavns gasbelysning, der blev introduceret 1857, og som i mange år blev samtaleemne.

6. Den vilde Menneskeæder

I kommission hos bl.a. Strandberg 1862. Det illustreres med al tydelighed, at også rygter – ja, alt hvad der blev talt om, sandt eller usandt – kunne bruges af nyheds- og viseproducenterne.

En gemytlig og vistnok sandfærdig

Vise

om ham **den virkelige**

Menneskeæder fra Amager,

der, efterat have skambidt Flere paa nævnelige og unævnelige Steder, endelig forleden Dag bar taget sig nogle løffre Mundfuld udaf en Amagerbondes Kindtoi, saa Øvrigheden nu har ladet forfærdige en forsvarlig Mundkurv til Bæster.

Ved en kort Beretning

af

Jokum Solderup.

Kjøbenhavn.

Faaes i F. Bichlers Commissionshandel, St. Regnegade 17.

Vise, der udkom lidt senere på året, men om samme rygte. Trykt hos Strandberg-konkurrenten A. Friberg.

7. Matrosens eventyr i Gothersgade

Lidt vovet vise fra 1862, især møntet på Strandbergs mange kunder blandt sømændene.

En af de mest kendte viser i denne genre er i øvrigt "Skorsteensfeieren og Sidse eller Hvorledes Bondepigen lærte at tage rigtig paa Skorsteensfeierens Skaft, og lærte Ting, som hun aldrig havde anet". Denne vise blev i 1872 af politiet erklæret for utugtig – efter den havde været til salg i 10 år og ved en tilfældighed blev opdaget af politiet.

Endelig udgav Strandberg "lukkede Sange", der blev solgt med omslag, enkelte endog uden illustration på forsiden, hvorefter der inde i hæftet kunne være dristigt påklædte kvinder mv. Også disse viser skulle Strandberg svare for i forhold til politimyndighederne – uden at de dog blev beslaglagt.

Litteratur:
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s.103-5.

Ny Viſe om

Skorſteensfeieren og Sidſe,

eller hvorledes Bondepigen lærte at tage rigtig paa Skorſteensfeierens Skaft, og lærte Ting, ſom hun aldrig havde anet.

Og:

Her er Liv og Leier.

Priis: 4 Skilling.

Kjobenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag

Faaes i Bog- og Commiſſionshandelen, Holmensgade 18, i Stuen, (ligeoverfor Tobakſpinderen).

Trykt i det Brillſke Bogtrykkeri ved C. Lund.

8. Hvad Skomagerdrengen saae paa Sporvognen

22. oktober 1863 åbnedes sporvognsdriften i København, hvilket naturligvis blev stærkt omtalt i de københavnske medier. Flere skillingsviser blev udgivet herom.

9. Ole Nilen som reiste til Kjøbenhavn

Strandberg-vise fra ca. 1865 med det evigt aktuelle tema "Tag Jer ivare for Kjøbenhavn!"

En Tour til Alleenberg og Frederiksberg.

Indhold:

Jeg træffer en Mø i Spoorvognen og hænger i med hende. Vi gynger og drikker Toddy paa Alleenberg, plukker Blomſter i Frederiksberg Have, hvor jeg ſmudſker mine hvide Beenklæder.

Forfattet af mig ſelv.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Papirhandelen Holmensgade 18, Stuen.
Trykt hos Ernſt Lund.

10. Prindsesse Dagmars Afsked fra Danmark

I 1866 forloves den danske prinsesse Dagmar med storfyrst Alexander af Rusland, den senere zar. I og med kongeligt stof også dengang var interessant stof, blev der udgivet en del viser fra viseproducenterne om emnet, bl.a. "Prindsesse Dagmars Afsked fra Danmark" forfattet september 1866 af Julius Strandberg selv og naturligvis en vise om selve brylluppet.

Litteratur:
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 94-96.
Thomas Thomsen: Min Amanda var fra Kerteminde. To dusin skillingsviser om kærlighed og mord (Århus 2003), s.54-57 og 153.

Sang ved

Storfyrſt Alexander og Prindſesſe Dagmars Forlovelſe,

den 23. Juni 1866.

Med de unge Forlovedes Portraiter.

Og:

Du lille Fugl, ſom jeg har kjendt ſaa kort.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18, Stuen.

Strandberg-vise udgivet 3. juli 1866.

11. Ex-Bryderkongen Heygster

Blandt de store fornøjelser for københavnerne var flere gange i 1800-tallet arrangerede brydekampe. Kunne de også have politiske undertoner som "dansken mod tysken" og helst med en lykkelig udgang, altså dansk sejr, så var succesen hjemme!

Skillingsviseproducenterne var på banen med mange viser – her i 1869 med en udgivelse af en af Strandbergs konkurrenter, Madam Jørgensen.

Julius Strandberg skrev selv en af sine største succeser "En gemytlig Vise om den stærke Bager Safft", mest solgt blandt hans nyhedsviser overhovedet med 8.300 eksemplarer.

"Peer Søvrens Beretning" herfra lyder:
"Ja, Børn, Sla'smaalet saae jei. Jeg saae føst paa Tysken; hille den gloende Istap, sikken Ka'l; vel er vor Præst derhjemme heel vellagt med Fedt; men Tysken var dog møiet værre. Og tænk, han har reist i syv Aar og er aldrig bleven ta'et. Jei saae op og nøer a' ham og tænkte: Den Fyr er af den Slags, som nok bliver staaende hvor man sætter ham. Saa kom *Safft*. Han er nu ikke heller a' de Tyndeste, ikke, og jei trouer nok osse a' han bliver staaende hvor de sætter ham. Han saae saa fornøjelig yd at ded dou var en Lyst, og saa gav han Tysken Handen. Det vilde nu Tysken itte reitig, men saa var han dou saa pæn at gi'e Handen igjen. Saa begyndte de at sla'es! Hille den! Hvor de dou tog fat i Sulet paa hinanden! Ded varer nok længe, tænkte jei, for stærk er Tysken, aa Gyd give dou, at Dansken maatte vinde, for ded er dou saa flout at de Tyske skal skvadronere hertillands. Svup! sa'e ded idetsamme. Hva va ded? Sa'e jei. Ded var Tysken der faldt. Hurra, hurra, hurra! Skraalede de Alle, og jei blev saa glad, at jei sang af fuld Hals: Dansken har Seier vunden, hurra, hurra! Saa viste Tysken paa sit Bryst, a' Safft havde ta'et lovlig hart paa ham, men saa vaa ded forbi og Safft gik nøer og fornam de hundrede Daler. Saa kom han op og bukkede og jai bukkede saa dybt for ham, at min Agterdeel skuppede et Par pæne Damer væk. Da jei kom hjem i Kroen om Aftenen, troede jei, at jei osse ku sla'es, og jei tou lovlig tykt paa et Par Hesteprangere; men da de tou igjen, ku jei itte staae mei, ikke, og saa bankede de

mei, og smed mei ud. Men nu ska' jei nøer og bee Hr. Safft om han itte ku ta'e sei lidt a' de Ka'le. Favæl."

Litteratur:
Carl Elberling: Oehlenschläger som Gadevise-Digter (Kbh. 1872), s. 5.
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 133.

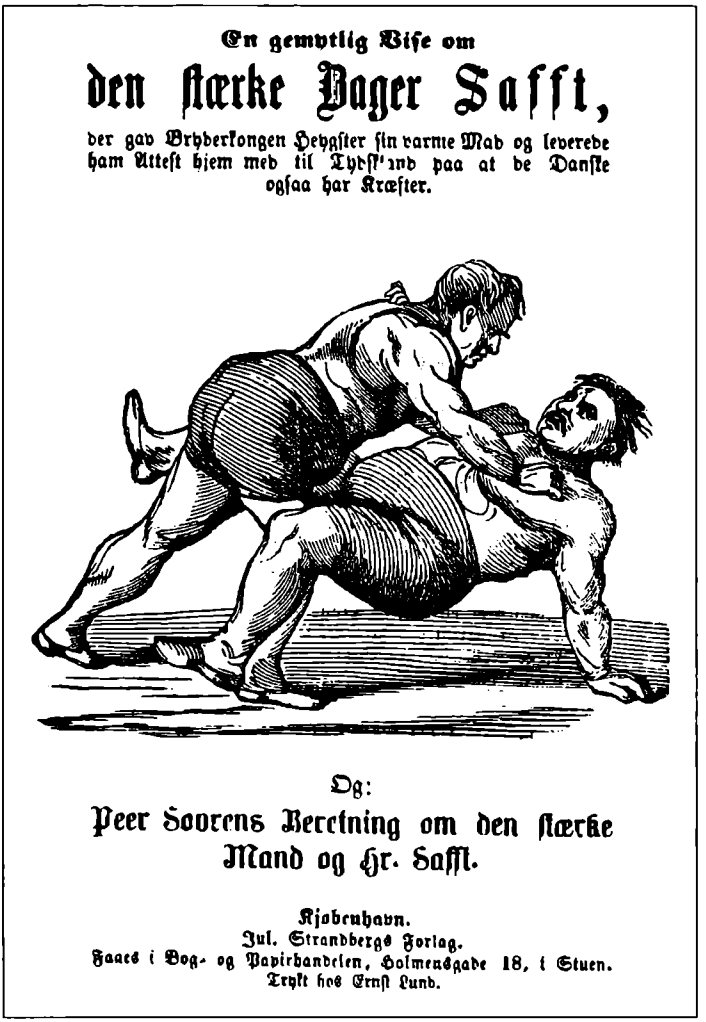
En gemytlig Viſe om

den ſtærke Dager Safft,

der gav Bryderkongen Hepgſter ſin varme Mad og leverede ham Atteſt hjem med til Tydſtland paa at de Danſke ogſaa har Kræfter.

Og:

Peer Soorens Beretning om den ſtærke Mand og Hr. Safft.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18, i Stuen.
Trykt hos Ernſt Lund.

Julius Strandberg-udgivelse 29. januar 1872 på et tidspunkt, hvor socialisme var på fremmarch i Danmark.

I øvrigt med hensyn til visens synspunkt meget betegnende for udgiverens beskrivelse af den nye bevægelse, idet Strandberg som forretningsmand først og fremmest undgik at være kontroversiel og i stedet indtog en ironisk distance eller signalerede neutralitet til slige sager.

Maj 1872 beskrev Strandberg i en visetitel slaget på fælleden således: "Tumulten i Kjøbenhavn den 5te Mai 1872, hvor Socialisterne havde sammenkaldt et Folkemøde paa Nørrefælled, som blev forbudt af Politiet, men dog af Pio, Geleff og Brix blev besluttet, hvorfor de bleve arresterede. Dette foraarsagede Opløb, saa at Husarer, Dragoner, Artilleri, Infanteri og Politi maatte skride ind. Beskrevet af Md. Sørensen. Med et Uddrag af Straffelovens Bestemmelser for Alle, der deltager i Opløb."

Den efterfølgende dom affødte en vise skrevet 6. august 1873 af Strandberg:

Et par Ord i Anledning af Socialistsagen.
At den afsagte Dom efter at være nogenlunde enstemmigt vedtagen i to Instanser maa anses for at være i Overensstemmelse med Landets Love, kan der vel ikke af noget fornuftigt Menneske rejses Tvivl om. Og hvad skulde der ellers dømmes efter, naar ikke Lovene skulde være Rettesnoren? At Enhver maatte anse det af de tre Fængslede begyndte Foretagende at være for voldsomt og omstyrtende, naar man skulde dømme efter deres Udtalelser, kan der neppe heller være flere Meninger om. Derimod synes der ikke at være tilvejebragt tilstrækkelig Bevis for at det var de Fængsledes Hensigt virkeligt at realisere i dets hele Udstrækning deres Program. Snarere synes det som om de ved deres voldsomme Sprog vilde vække Opsigt og derved samle Arbejderne om deres Fane. Men det er et Spørgsmaal, om de, hvis de havde faaet Lov til uhindrede at arbejde, vilde have været istand til at beherske den vakte Bevægelse eller standse den af dem selv fremkaldte Storm

naar rette Tid var. At de havde en god Villie, tør man ikke nægte, men at Evnerne, navnlig hos Brix og Geleff vilde have staaet i Forhold dertil, er ikke afgjort. Derfor maatte Samfundet itide være beredt paa at standse Bevægelsen; derunder ere de saakaldte Skruer ikke indbefattede, thi Ingen kan fortænke en Arbejder i, at han tager for sit Arbejde det Meste, han kan faa. Men Skruerne vare ogsaa kun en Del af de Fængsledes Program, og man kan ikke, selv med den bedste Villie, tro Andet, end at de mange Trusler, der i den mest bevægede Tid udstødtes, let kunne være traadt over i Virkeligheden, naar Øjeblikket havde været gunstigt.

Naar man derfor staar udenfor Partierne, kan man ikke overraskes af Højesteretsdommen, men man kan beklage, at de Dømte lidt efter lidt have ladet sig henrive til at bruge skarpere og skarpere Midler, og man maa haabe, at de bliver skjænkede endeel af deres Straf, naar det viser sig, at de ere tilbøjelige til, fremtidigt at gaa mere maadeholdent tilværks. Deres Defensor, Advokat Nellemann, opbød Alt for at stemme Dommerne mildere. Det lykkedes ogsaa for en ringe Del, idet Dommene, der før løde paa 6-5-4 Aar, nu bleve forandrede til 5-3-3 Aar, At Forhørsdommeren skulde have forværret de Fængsledes allerede forud nok som vanskelige Sag ved at give deres Udsagn til Protokollen et Anstrøg, som ikke stemmede overens med den Mening, de selv troede at have udtalt, har været antydet dels af Pio i hans Adresse til Rigsdagen, dels fra andre Sider. Men uagtet man ikke kan tillægge Protokolførerens og Retsvidnets Forklaringer i saa Henseende saamegen Vægt, som ønskeligt, maa man dog antage, at deres Defensor ikke vilde have fortiet, en saadan Omstændighed, dersom der var nogen Grundigt deri.

Dommen er altsaa falden, tilbage er der at haabe, at de Dømte, naar de atter gjenvinde Friheden, vilde vide at benytte den paa rette Maade.

Litteratur:

Thomas Thomsen: Farvel til Danmark. De danske skillingsvisers syn på Amerika og udvandringen dertil 1830-1914 (Århus 1980), s.63-72.

Thomas Thomsen: Jens med guldklumpen. 110 skillingsviser om

Amerika og udvandringen 1830-1914 (Kbh. 1982), s. 205-32
Iørn Piø: De rige og de fattige. Et essay om "Danmarks syngende Mand" og socialisterne (Sumlen. Årsbok för Vis- och Folkmusikforskning 1976), s.162-74.
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s.87-89.

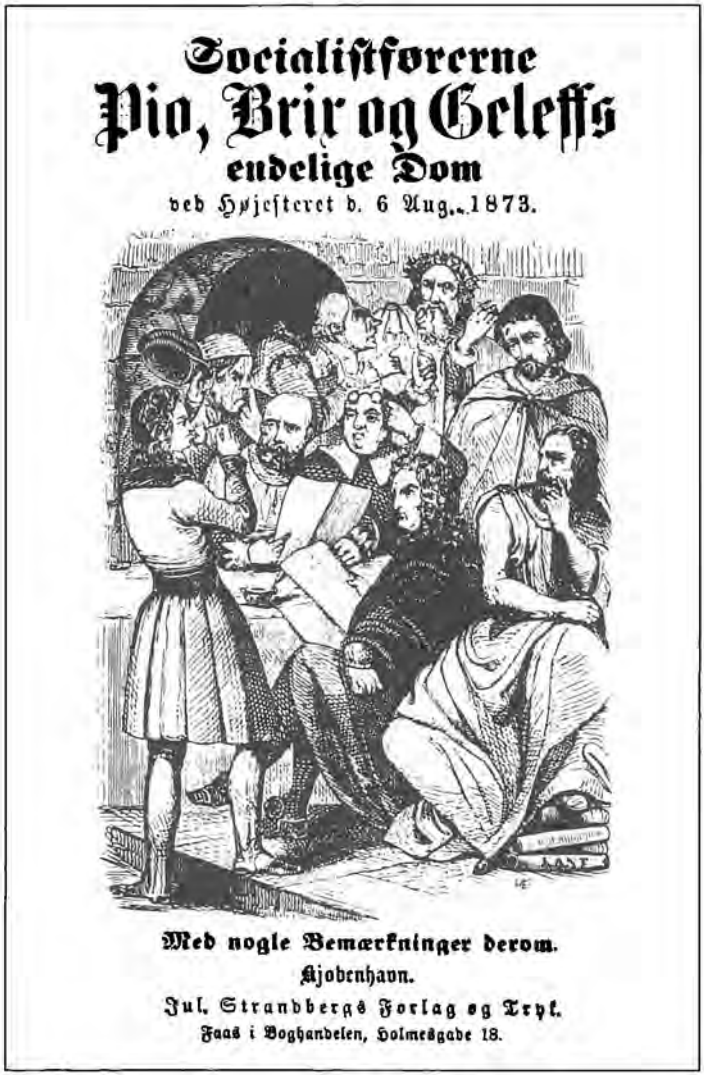

13. Skomager Spannjer er død!

I Julius Strandbergs dagbøger læses d. 24. august 1872: "Skrev en Vise om Spannjers Død."
Der er tale om en blandt mange viser om byens originaler, det være sig "Pudse-Peter", "Fløjte-Karl" m.fl.

Kjøbenhavns gamle Original
„Fløite=Karl"
(Carl Kattentid) er ikke mere!

Hans Barndom, Ungdom og Alderdom besunget og beskrevet af Peter Løidy.

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Forlag og Tryk.
Faas i Holmensgade 93, ved Lazegade.

Vise udgivet ca. 1887 af Strandbergs konkurrent Rud. Foltmar.

14. Farvel til Voldene

Vise forfattet af Julius Strandberg 7. maj 1873, herefter aftrykt i "Søndagsbladet. Ugeblad for samlende underholdende og nyttig Læsning" 11. maj og endelig udgivet som skillingstryk.

Omkring midten af 1800-tallet indså man, at et København inden for de gamle volde ikke længere var muligt. Den stærke tilflytning til byen, bolig- og sanitære forhold i det hele taget og ikke mindst kolerakatastrofen i 1853 gjorde en sløjfning af voldene uundgåelig. Herefter diskuterede man længe, hvordan dette skulle foregå, flere forslag blev fremlagt, en "sløjfningskommission" nedsattes, og i 1869 solgtes voldterrænet af regeringen til kommunen, idet en del skulle bevares som parkområde. Københavnernes farvel til voldene var en stor forandring og gav naturligt nok meget omtale i aviser, litteratur, ja, overalt.

Et andet eksempel herpå er H. V. Kaalunds digt "Da de rev Voldene ned" (i uddrag):

Hvad gaaer der af Dig, min Fødeby?

De har nu besluttet, de vise Mænd,
Du maa ej beholde
Det grønne Bælte, som krandser din Lænd:
Dine gamle Volde;
Du har havt det for kvalmt, min gode Stad,
Bag det trykkende Pandser ;
Dine Stadsgrave med deres Andemad
Har stødt vore Sandser.

Som Fæstning kan Du ej staa Dig mer
Mod de nye Kanoner;
Dine gamle Volde med Møller og træer
Og Bastioner
Fra Kjøkkenkurven ved Kallebodstrand
Og ud til Kastellet
Skal nu jevnes plat med det flade Land,
– Deres Dom er fældet!

Litteratur:
Steen Eiler Rasmussen: Byer og bygninger (Kbh. 1949), s.129-42.

15. Nu er du fri, Moppe

Vise fra Julius Strandbergs værksted 30. august 1876, jvnf. hans dagbøger: "Jeg havde meget travlt, og skrev en Sang "Nu er du fri, Moppe!" Mange Bestillinger."

Anledningen samt ophævelsen af forbudet til bekæmpelse af Hundegalskaben beskrives således i Berlingske Tidende:

Forbudet mod Hundegalskaben.
I en Artikel i "Ugeskrift for Læger" for i Løverdags hedder det bl.a.:

"Der har i den senere Tid været megen Dissents om Lovmedholdigheden af alle de trufne Foranstaltninger i Henhold til Loven ad 29de Decbr. 1857, ligesom man ogsaa paa mange Steder har meent, at mindre rigoristiske Forholdsregler vilde have kunnet føre til det samme Maal. Det maa imidlertid ikke glemmes, at Talen her er om en Sygdom, mod hvilken Kunsten endnu ikke har fundet noget virkelig curativt Middel, og hvor man kun er henviist til profylaktiske Forholdsregler. Betænker man nu, hvorledes Sygdommen langsomt, men sikkert rykkede frem mod Hovedstaden, saa at der kun hørte ringe Divinationsevne til at forudsige, at den ogsaa snart vilde brede sig til denne By, hvis talrige, tildeels herreløse Hundeskarer selvfølgelig vilde afgive et rigt Materiale for dens ødelæggende Virkninger, kan det ikke noksom anerkjendes, at Indenrigsministeriet uden altfor lang Tids Tøven fattede den resolutte Bestemmelse at bringe de kraftigste Forholdsregler, som Loven hjemlede, i Anvendelse. Resultatet har ogsaa været fuldstændigt; ligesom det i de sidste Decennier er lykkedes at holde Choleraen borte fra Kjøbenhavn, uagtet denne Sygdom har hersket paa adskillige Steder, med hvilke vi have staaet i livlig Communication, saaledes er det nu lykkedes at forskaane Byen for en af de for Mennesket farligste Epizootier, der med sikkre Skridt nærmede sig dens Grændser. Det er dette Moment, hvorpaa Hovedvægten skal lægges ved Discussionen af hele denne Sag."

Ifølge omstaaende Bekjendtgørelse fra Politidirecteuren, er *Forbudet af 1ste Juni om, at alle Hunde skulle enten dræbes eller holdes bundne, hævet i Kjøbenhavn. For Amtets Vedkommende ophæves Forbudet fra i morgen.*

Litteratur: Berlingske Tidende 28. august 1876.

Ny Vise
om
Hundegalskaben,

og hvorledes de stakkels forbenede Bæster i denne Tid faa svært paa Pusterøret, samt om dem, der ere komne i Pleje.

Ærbødigst forfattet af

Filax,
første Moppe hos Frøken Strutmejer.

Og: **Farvel til Danmark.**

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

Vise skrevet af Julius Strandberg 7. juni 1876 med samme tema.

16. Det mærkelige Misfoster, de to sammenvoxede Søstre

Julius Strandberg skrev visen den 10. september 1877, og der blev udgivet en del viser i samme genre, f.eks. om dværge, store kvinder, "vilde" (kannibaler, indianere og lign.), der blev forevist i byen.

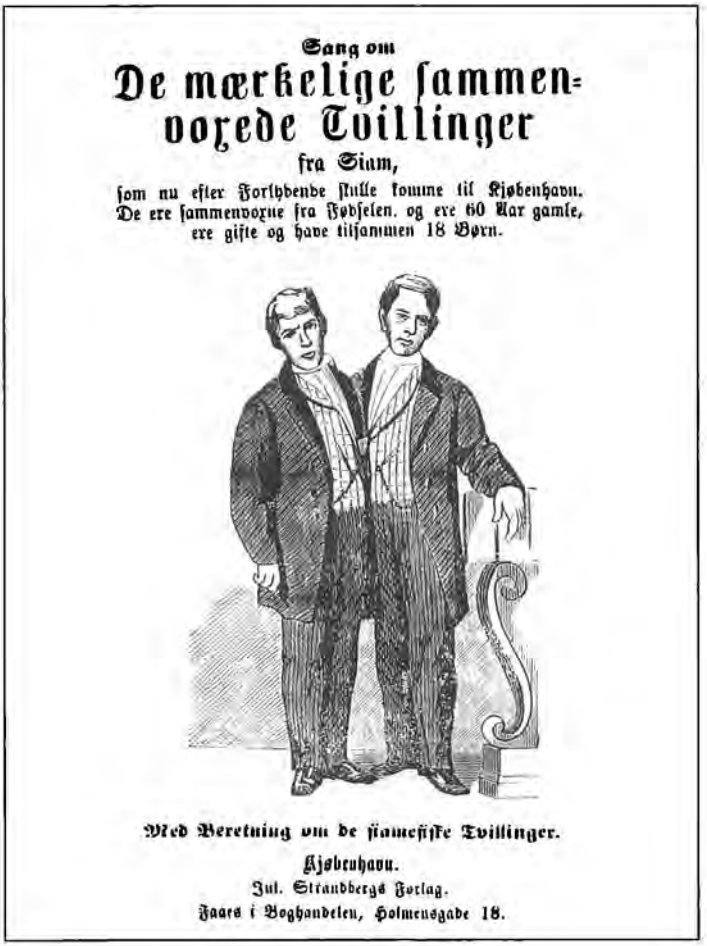

Sang om

De mærkelige sammen-voxede Tvillinger

fra Siam,

som nu efter Forlydende skulle komme til Kjøbenhavn. De ere sammenvoxne fra Fødselen, og ere 60 Aar gamle, ere gifte og have tilsammen 18 Børn.

Ved Beretning om de siameſiſke Tvillinger.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Boghandelen, Holmensgade 18.

Vise skrevet af Strandberg den 21. september 1869 om netop de siamesiske tvillinger, som viseberetningen om de to sammenvoksede søstre henviser til.

17. Jordemoderen, Restauratøren og de mange Tiltalte

I alt mindst 12 skillingsviser blev udgivet om den meget omtalte fosterfordrivelsessag.

Julius Strandberg producerede og forfattede selv tre, heraf "Jordemoderen, Restauratøren og de mange Tiltalte" fra 24. august 1877.

Også konkurrenterne var aktive, bl.a. C. Schoubo med otte illustrative viser om sagen.

Lise Falkenberg har forsket i sagens rette historiske sammenhæng:

"I sagen om restauratøren og jordemoderen kan man i forhørsprotokollerne læse, at i begyndelsen af juli 1877 indlagdes på kommunehospitalet i København Sidse Cecilie Jensen, enke efter værtshusholder Jørgensen. Indlæggelsen skyldtes øjensynligt en svulst i underlivet, men ved nærmere undersøgelse viste det sig, at Sidse Jensen havde været udsat for fosterfordrivelse på en sådan måde, at man inden for lægevidenskaben kunne forveksle den provokerede abort med enten livmoderfremfald eller en svulst i underlivet. Hospitalspersonalet underkastede hende et skarpt forhør, hvorefter hun tilstod, at hun i længere tid havde stået i forhold til restauratør Hans Olsen, og at han fire gange havde besvangret hende. Hans Olsen havde hver gang skaffet hende fosterfordrivende midler, så han blev afhørt og tilstod straks, at han for ca. kr. 50 havde købt fosterfordrivende midler hos den 35-årige eksaminerede jordemoder Amalie Marie Tønnesen, der tidligere havde været gift Bay.

Jordemoderen Amalie Tønnesen blev anholdt den 23. juli. Hun var fraskilt og havde solgt fosterfordrivende midler samt kvalt nyfødte børn i fødselsøjeblikket i hen ved fem år til priser op til kr. 500. Priserne varierede fra gang til gang, idet hun så folk an, og var de velhavende, betalte de mere end de mindre velhavende. Amalie Tønnesen omtaltes som et venligt menneske – også af sin fraskilte mand – og der var derfor grund til at tro hende, når hun sagde, at hun udelukkende havde handlet ud fra et menneskekærligt synspunkt, dels af

Nr. 4

af den rigtige og paalidelige

Beretning og Vise

om

Restauratøren og Jordemoderen.

Med Jordemoder, Mad. B.s Portrait.

Pris 5 Øre.

Kjøbenhavn.
Trykt hos C. Schoubo, Ravnsborggade 21.
1877.

Skillingsvise udgivet af Schoubo.

hensyn til de unge mødre, dels af hensyn til børnene, som kun ville have en sørgelig fremtid i vente. Hans Olsen, der var gift og havde børn, blev arresteret den 24. juli. Han bød kr. 20.000 for sin løsladelse mod kaution, men da han kort efter trak sin tilståelse tilbage, mistede han muligheden for løsladelse.

I den følgende måned fortalte Amalie Tønnesen i kriminal- og politiretten om de mennesker, hun igennem årene havde hjulpet, og i forhørsprotokollerne kan man derfor fortrinsvis læse om, hvem der havde et forhold til hvem og hvornår, hvad de betalte for fosterfordrivende midler, og hvor de forskellige provokerede aborter blev foretaget. Amalie Tønnesens beredvillighed til at afsløre navne på sine kunder afstedkom en mængde afhøringer, fortrinsvis af ugifte kvinder, der havde stået i forhold til gifte mænd. De kom fra det meste fra Sjælland og fra alle samfundslag.

Blandt de mest opsigtsvækkende af de arresterede var jordentreprenør Lauge Christian Madsen, der blev anholdt den 25. juli. Amalie Tønnesen påstod, at han havde købt fosterfordrivende midler til sin husholderske Helga Franciska Emilie Steffensen, som han havde stået i forhold til uden sin hustrus vidende. Lauge Madsen nægtede sig dog først skyldig og påstod, at Amalie Tønnesen havde nævnt ham som hævn for, at han et år tidligere havde afbrudt et kærlighedsforhold til hende. Den 10. august tilstod han dog. Husholdersken Helga Steffensen var imidlertid flygtet ud af landet, men politiet fandt hende i Liverpool på vej mod Amerika, og den 14. august sattes hun i arrest i København.

Arrestationerne stoppede den 15. september, hvor politidirektøren gav aktionsordre, og da blev der rejst sag mod i alt treogtyve – seksten kvinder og syv mænd. Tiltalerne var meget varierede og lød som følger: to kvinder tiltaltes for fosterfordrivelse og fostermord (bl.a. Amalie Tønnesen), tolv kvinder tiltaltes for fosterfordrivelse (bl.a. Sidse Jensen og Helga Steffensen), seks mænd for delagtighed (bl.a. Hans Olsen og Lauge Madsen), én kvinde tiltaltes for delagtighed, én kvinde tiltaltes for tyveri, og én mand tiltaltes for falsk forklaring i retten.

Dommen faldt den 3. november 1877. Amalie Tønnesen fik ti års tugthus, Hans Olsen, Lauge Madsen og Sidse Jensen fik femten måneders forbedringshus, og Helga Steffensen fik et års forbedringshus. De øvrige domme lød for mændenes vedkommende: fire fik otte måneders forbedringshus, og én fik fængsel på vand og brød i tre gange fem dage. For kvindernes
vedkommende var dommene som følger: én fik tre års forbedringshusarbejde, én fik atten måneders forbedringshusarbejde, tre fik et års forbedringshusarbejde, seks fik otte måneders forbedringshusarbejde, én fik fængsel på vand og brød i tre gange fem dage, en fik fængsel på vand og brød i to gange fem dage, og desuden blev en af de tiltalte kvinder udvist af landet efter udstået straf."

Litteratur:

Socialdemokraten 29. september og 6. november 1877.
Lise Lyng Falkenberg: Nyhedsformidling – gemt og glemt i skillingstryk (utrykt ph. d.- afhandling 2003, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet), s.15-16.

18. Frk. Hudes Dom

En dramatisk historie om Anna Hude, der senere blev kendt som Danmarks første kvindelige historiker. Sagen affødte mindst ni skillingsviser – her en vise trykt hos Th. Nielsen baseret på avisernes gengivelse af dommen, der blev afsagt den 6. november 1880.

Julius Strandberg udgav selv fire viser om sagen, bl.a. sin version af "Frøken Hudes Dom" forfattet af ham den 7. november.

Litteratur:
Berlingske Tidende 6. november 1880.
Jens Chr. Manniche: Damen der skød på doktoren. En bog om Anna Hude (Kbh. 1993).

Viſe om

Frøken Hudes Dom

for

Mord=Attentatet paa Doktor Lerbeck.

Med Uddrag af Dommen.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm, Brogade 14.

19. Den fattige Skomagersvend der vandt 25000 Kr.

Vise skrevet af Julius Strandberg den 24. januar 1881, der dokumenterer, at håbet om den store gevinst ikke kun er en nutidig foreteelse.

20. Den fattige Dreng på Nørrebro

Visen er skrevet af Julius Strandberg den 6. december 1882 – på det tidspunkt hvor en ny økonomisk depression satte ind, der varede til midten af 1890'erne.

☞

Tegning om lotterilykken fra "Søndagsbladet. Ugeblad for samlende underholdende og nyttig Læsning" 13. april 1873 .

(Fortſat).

Han begyndte nu at ſøge Lykken i Lotteriet, og ſpillede paa flere gode Tal.

Men ak, det ſtore Lod „faldt ikke paa ham".

(Fortſættes).

21. Bagerdrengens Mishandling

Udover udgivelsen fra Rud. Foltmar "Bagerdrengens Mishandling" skrev Strandberg "Den ulykkelige Bagerdrengs Mishandling i Lyngby" den 9. august 1883 i forbindelse med en domsafsigelse.

Den ulykkelige

Bagerdrengs

Mishandling

i Lyngby,

hvor hans Mester og Bagersvendene alle prygiede og overanstrængte ham, skjøndt han var svagelig, saa at han nu bliver Krøbling for hele Livet.

Med fuldstændig Beretning.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennstrøm, Brogade 14.

22. En dansk Casper Hauser

Der findes viser fra tre forlæggere – dvs. "En dansk Casper Hauser" fra H. C. Andersen baseret på artiker i Socialdemokraten oktober 1883, "Manden i Pakkassen" skrevet af Strandberg og endelig Rud. Foltmars "Den nøgne Mand i Aagade, som man fandt i en Tilstand, der neppe er at beskrive".

Litteratur:
Socialdemokraten 28. oktober, 30-31. oktober 1883.

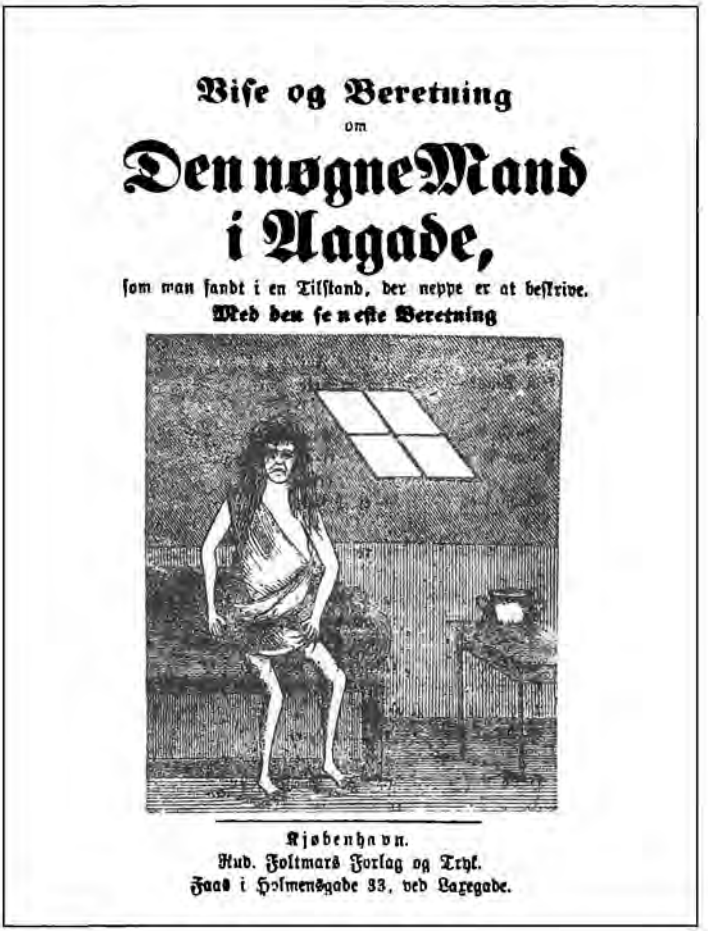
Viſe og Beretning
om
Den nøgne Mand
i Aagade,
ſom man fandt i en Tilſtand, der neppe er at beſkrive.
Med den ſeneſte Beretning
Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Forlag og Trykt.
Faas i Holmensgade 33, ved Lavegade.

23. Ak, Du lieber Augustin!

Episoden vakte kolossal opmærksomhed, og vi ved fra Strandbergs dagbøger, at han alene på sine to viser om Grosserer Gamel og Studenten solgte 50.000 eksemplarer.

Strandbergs konkurrenter var naturligvis også aktuelle med viser: Rud. Foltmar udgav "Ak, Du lieber Augustin!" og fra forlægger Christiansen udkom "Den er gnaven, Hr. Gamel":

Beretning.
Grunden til Sammenstødet mellem d'Herr' Grosserer Augustin Gamel og Stud. med. Johannes Raahauge paa Østergade Fredag Efterm. den 22de August 1884 var den, at Hr. Grosserer Gamel ifølge Hr. Raahauges Mening ikke fuldt ud havde vurderet den sidstes Fortjeneste, da han paa Foranledning af Hr. G. og efter Anmodning fra Lægekongressens Generalsekretær Dr. Lange, havde paataget sig en Viceværts Pligter. Hr. G. vilde blandt andet ikke tillade Hr. Stud. R. at kjøre i hans Vogn. Og ved Ballet i "National" udtalte Hr. G. endvidere, at han var i Stand til at "kjøbe" (skulde være "betale") som Hr. R., og dette tilligemed flere andre Smaating førte til "Slaget paa Østergade".

Den er gnaven, Hr. Gamél

eller

Ach, Du lieber Auguſtin.

En ægte, uforfalſket „Bønne“,
brændt paa Oſtergade
ved et Sammenſtød mellem Hrr. Grosſ. G. og Student R.

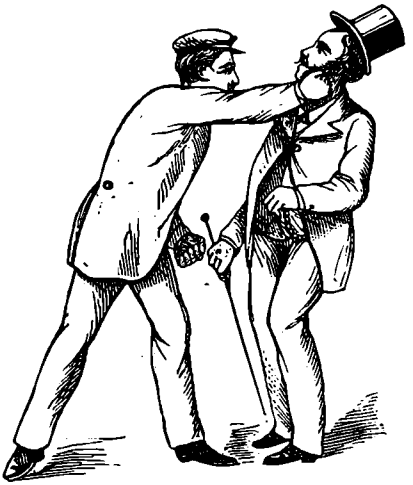

Med allerſidſte fuldſtændige Beretning.

Kjøbenhavn.
Udgivet og forlagt af Chriſtianſen.
Trykt hos Chr. Birch, Landemærket 19.

24. Christiansborg Slot er brændt!

Mindst 18 skillingsviser er kendt om ulykken i 1884.

Nyhedsmagerne var meget hurtige med vers og beretning. I dette tilfælde ses dette tydeligt gennem det sparsomme indhold i udgivelsen fra Chr. Birch, der også havde ansvaret for ugebladet "Lørdag-Aften".

Hele seks viser blev udgivet af Julius Strandberg og med så stor succes, at mindst 60.000 eksemplarer blev solgt af ham i løbet af en måned.

I dagbøgerne kan læses:

3. oktober
Christiansborg Slot nedbrændt. Kl. 5 blev jeg underrettet om, at der var Ildløs i Christiansborg Slot. Jeg ilede strax derhen. Det røg kun lidt, inde i Gaarden, men pludselig sloge Flammerne ud og jeg saae hvorledes hele det dejlige Slot blev et Rov for Luerne. Det var et rædsomt storartet Skue. Vi vare tilsidst Alle henne at se det. Kl. c. 2 kom vi Hjem, saa skrev jeg 2 Viser.

4. oktober
Stormende Handel med de to Viser om Slotsbranden. Jeg var hele Dagen i Trykkeriet. Skrev 2 nye Viser. Butikken blev næsten stormet. Vi solgte hen ved 13.000 Viser. Vi vare Alle i travl Beskæftigelse, 3 Drenge, 2 Piger, selv Annamutter maatte løbe efter Viser.

5. oktober
Slottets Kolonnade brændt. Fik de to nye Viser ud. Meget stærk Forhandling. Vi solgte i Dag for 100 Kr. (dvs. ca. 2000 viser). Vi vare Alle en Tour og henne at se paa Christiansborg Slots endnu brændende og rygende Ruiner. Skrev i Aften en ny Vise om den ved Slotsbranden omkomne Soldat.

6. oktober
Stigende handel med Viser. Fik den nye Vise ud om Soldaten. Vi have faaet mange Konkurrenter om Viserne, men vore gaaer dog udmærket endda. I Aften expederede jeg i Butikken.

Viſe om

Chriſtiansborg

Slots Ødelæggelſe

ved Ildebrand den 3. October 1884.

Med Beretning.

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faas i Boghandelen, Vingaardſtræde Nr. 18, Stuen.

Trykt hos Bernh. Bennſtrøm.

En af Strandbergs viser, skrevet den 4. oktober 1884.

7. oktober
Glimrende Forhandling endnu med de 5 Christiansborg-Viser. Nu gaaer det dog i Aften mere stille, da Konkurrenterne undersælger med det halve, og Nyhedens Interesse har tabt sig. Men til Provindsen solgte vi mange Hundrede.

8. oktober
Sendte mange af de nye Viser om Branden til Provindsen. Begyndte i Aften paa en 36sidig Beskrivelse af Branden.

16. oktober
Skrev strax i Morges en Vise om den i Dag begravede Ingeniør fra Slotsbranden. Meget god Forhandling til Provindsen. Fik den nye Vise ud og solgte adskillige.

Litteratur:
Iørn Piø: Skillingsviserne om Christiansborg slots brand 1884 (Kbh. 1959).
Iørn Piø: 80'er-viser fra Julius Strandbergs skillingsvise-værksted (Kbh. 1980) s. 39-40 og 45-47.
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 76-78 og 133.

25. Skandalen på Nørrebro

Foltmars vise er inspireret af en tilsvarende forfattet af Julius Strandberg den 23. januar 1885.

I sidstnævntes dagbøger læses bl.a.:

24/1: "Af den nye Vise solgte vi 1300 eller mere."
26/1: "Den nye Vise gaar godt."
27/1: "Af Visen om Nørrebro solgte vi brillant. Der er nu solgt c. 5.000 Expl."
28/1: "Solgte adskillige af den nye Vise; der er nu kommen en Konkurrent til den."

Beretningen herfra lyder:

"Om det bekjendte Ægteskabsdrama paa Nørrebro meddeles der tildels efter "Socialdemokraten":

En paa Nørrebro boende Arbejder bemærkede, at hans Hustru i den senere Tid havde Raad til at anskaffe sig flotte Klædningsstykker og var bedre beslaaet med Sølvtøj end det kunde slaa til af Mandens Fortjeneste. Af Naboer og bekjendte erfarede han samtidig, at en i Nærheden boende Handlende nærede ømme Følelser for hans Kone, og han besluttede nu at gjøre en brat Ende paa Skandalen. Til sin Kone fortalte han da, at han skulde arbejde hele Natten, og derfor ikke kunde ventes hjem før om Morgenen.

Ved Midnatstid kom han nu uformærket hjem og træffer der den omtalte handlende. Hurtig besluttet tager Ægtemanden et solidt reb og binder dermed dem begge forsvarligt til et større Møbel i Værelset, henter en Droske og tvinger derpaa den fremmede Herre i et meget luftigt Kostume – kun Skjorte og Strømper – ned i Vognen, og kjører til Stationen paa Fælledvejen, hvor Arbejderen præsenterede den Handlende i sin lette Paaklædning for Politiet, for at man kunde se, at hans Fordring paa Skilsmisse var berettiget.

Man paastaar, at den Handlende er gaaet i Søvne og kommen ind i en fejl Lejlighed; dette er jo ikke umuligt, men det er rædsomt uheldigt, at det netop skulde ske den Nat, da Manden var ude."

Strandberg-visen var med 5.000 solgte stk. blandt hans mest populære nyhedsviser overhovedet.

Litteratur:
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994) s.133-34.

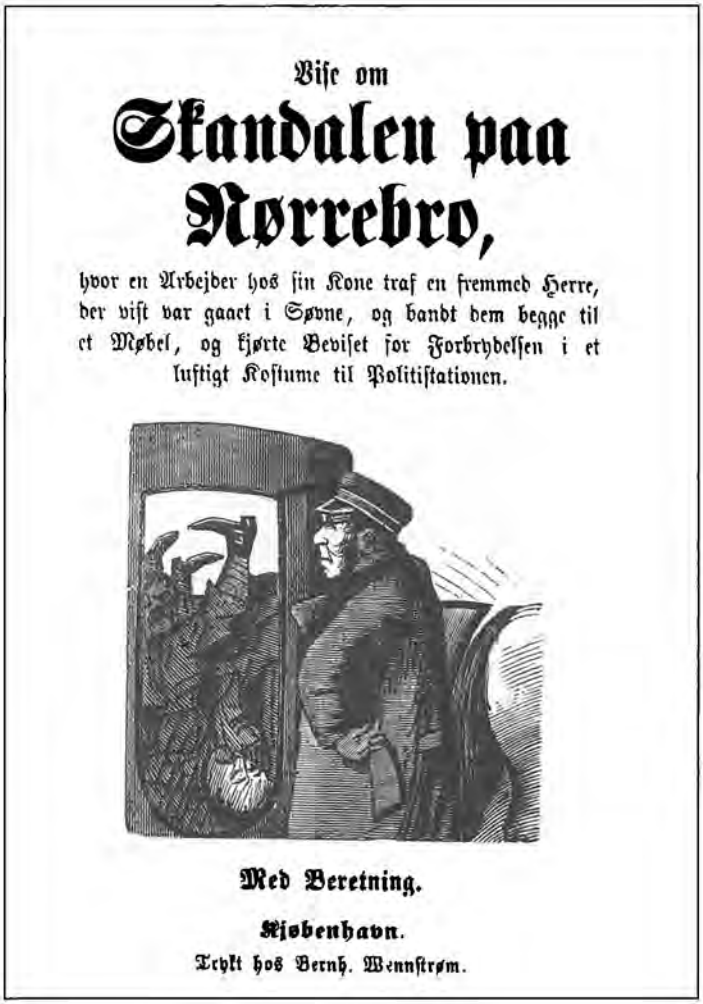

Viſe om

Skandalen paa Nørrebro,

hvor en Arbejder hos ſin Kone traf en fremmed Herre, der viſt var gaaet i Søvne, og bandt dem begge til et Møbel, og kjørte Beviſet for Forbrydelſen i et luftigt Koſtume til Politiſtationen.

Med Beretning.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

Strandbergs version af Skandalen.

26. Mordattentatet paa Konseilspræsident Estrup

Attentatet på Estrup 1885 gav travlhed hos producenterne, og Strandberg konstaterer således i sin dagbog, at der "solgtes en stor Mængde Estrupviser".

Der blev udgivet viser i alle de forskellige faser frem til domfældelsen, dvs. fra Rud. Foltmar selve "Mordattentatet", "Julius Rasmussen i Fængslet" samt "Dommen er fældet over Julius Rasmussen".

"Beretningen" til "Dommen er fældet over Julius Rasmussen" er flg.:

"*Julius Rasmussen,* som udøvede Attentatet paa Konseilspræsident Estrup, har nu endelig faaet sin Dom, som lyder paa fjorten Aars Tugthusstraf.

Han har, efter hvad man vil vide, under hele sin Fængselstid ikke vist synderlige Tegn paa Anger og Fortrydelse over sin Gjerning, men lever i den sørgelige Tro og Overbevisning, at han ved at begaa Attentatet har gjort noget for Landet heldbringende og fortjensligt. Han paastaar vedblivende at være uden Medskyldige, men at Tanken er opstaaet hos ham alene. Han er tavs og indesluttet, og venter med Fatning at høre sin Dom forkyndt. Han modtager kun faa Besøg af sin Moder, som han inderlig holder af. Den Formodning, at han led af en Sygdom, der svækkede hans Aands- og Legemskræfter, har ikke bekræftet sig; man anseer ham for fuldstændig normal.

Den 21de Oktober 1885 - Attentatdagen - vil være en Mærkedag i den danske Historie; den er et Tegn paa den Strid og Utilfredshed der hersker i Befolkningen og som ved Attentatet har givet sig et saa beklageligt Udslag. Julius Rasmussen lod sig rive med i den politiske Malstrøm og vandt derved en sørgelig Berømmelse, der førte ham paa Forbryderbænken.

Hvorvidt Dommen bliver appelleret er endnu ubestemt, men meget sandsynligt."

Litteratur:
Axel Breidahl og Axel Kjerulf: Københavnerliv gennem et halvt aarhundrede 1883-1937 1-2 (Kbh. 1938), bind 1 s.61-62.

Iørn Piø: 80'er-viser fra Julius Strandbergs skillingsvise-værksted (kbh. 1980), s. 47-48 og 52-53.
Vagn Nygaard : Julius. Typografen der satte Estrup pistolen for brystet - og sit liv over styr (Kbh. 1999).

Viſe og Beretning.

Dommen er fældet over Julius Rasmussen,

ſom udøvede Attentatet mod Eſtrup.

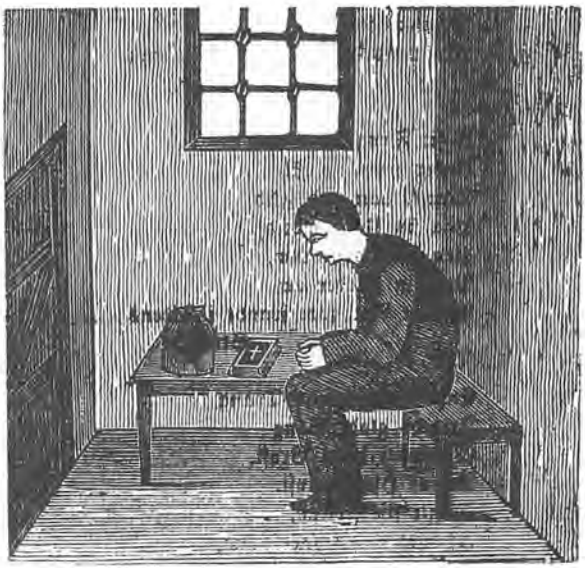

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Tryk.
Haas i Holmensgade 33, ved Lavegade.

27. En sørgelig Sang om en Arbejdsmand

Der findes flere næsten identiske sange om arbejdsmænd, der udsættes for en ulykke og får en sørgelig skæbne.

Julius Strandberg skrev 11. marts 1885 "en Vise for en Arbejder, der siger sig at være svækket paa Synet, og vil rejse med Visen".

11. maj skrev Strandberg "vise om en ung Arbejdsmands ulykkelige Skæbne, og hvordan han nu med svækket Syn maa gaa om og fortjene sit brød som Spillemand": Denne vise er underskrevet af Chr. Olsen og må anses for opdigtet.

Rud. Foltmar forsøger tydeligvis at plagiere Strandberg via en vise "digtet af Christian Olsen, Gasværksarbejder" om "En Arbeidsmands sørgelige Skæbne, som ramte ham under hans Arbejde".

På baggrund af de tre tidligere nævnte viser er der grund til at antage, omend det ikke vides med sikkerhed, at Foltmars "En sørgelig Sang om en Arbeidsmand, som under sit Arbejde paa Østre gasværk fik en kronisk Underlivssygdom..." ligeledes er opdigtet.

Litteratur:
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 70-72.

En Arbeidsmands ſørgelige Skjæbne,

ſom ramte ham den 23de November 1883 under hans Arbejde.

Jeg ofte ſorrigfuld fra Hjemmet monne drage,
Naar jeg Farvel ſkal byde mine Smaa,
Saa kan ej Taaren holde ſig tilbage,
Men jeg maa dog alligevel fra Hjemmet gaa.

Med Beretning.

Pris 10 Øre.

Kjøbenhavn. Rud. Foltmars Tryk.

28. Carl er fuld!

Ikke "Carl selv", men Julius Strandberg har skrevet visen den 21. februar 1887.

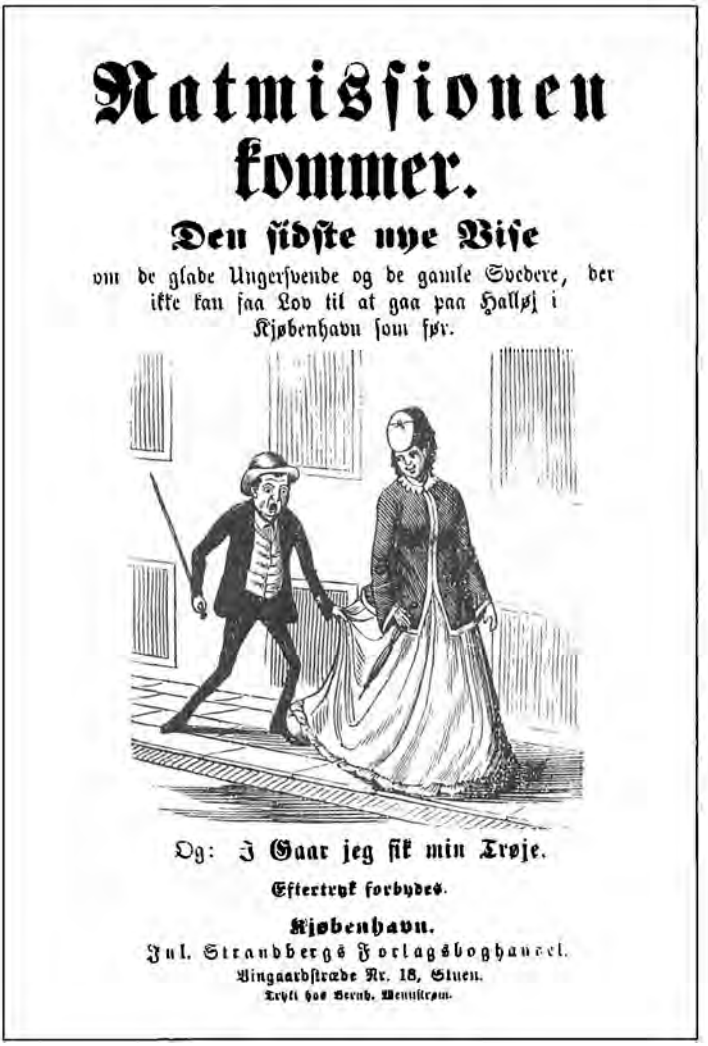

Natmisfionen kommer.

Den ſidſte nye Viſe

om de glade Ungerſvende og de gamle Svedere, der ikke kan faa Lov til at gaa paa Halløj i Kjøbenhavn ſom før.

Og: I Gaar jeg fik min Trøje.

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlagsboghandel.

Vingaardſtræde Nr. 18, Stuen.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

En af mange viser med tema fra det københavnske natteliv. Denne er skrevet af Strandberg den 2. april 1887.

29. Det glade Kjøbenhavns Udstillingsvise

Den nordiske industri-, landbrugs- og kunstudstilling i 1888 vakte stor interesse, og allerede året forinden blev de store forventninger udtrykt af Strandberg således: "Millionen kommer! Fornøjelig Vise om de rare Udsigter, naar Udstillingen kommer."

Frem til åbningen af udstillingen 1888 udgav Strandberg yderligere tre viser, heriblandt "Det glade Kjøbenhavns Udstillingsvise".

Strandbergs omsætning ses af hans dagbøger fra den 18. maj:

"Af Udstillingsviserne solgte vi i Alt 22-2300, hvilket dog var ret godt efter Omstændighederne. Udstillingen aabnet."

Også Strandbergs konkurrent Rud. Foltmar udgav viser, bl.a. "Den rigtige Sang Millionen kommer", der reelt plagierede Strandbergs udgivelser.

Millionen kommer!

Fornøjelig Vise om de rare Udsigter, naar Udstillingen kommer.

Forfattet af Palle Petersen, Opvarter.

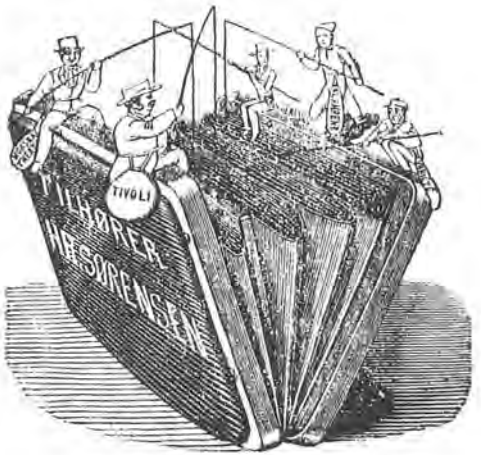

Og:

Slesvig, vort elskede omstridte Land.

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.
Jul Strandbergs Forlagsboghandel.
Vingaardstræde Nr 18, Stuen.
Trykt hos Bernh. Wennicke.

Visen er ikke forfattet af "Opvarter Palle Petersen", men af Strandberg den 18. maj 1887.

30. Sprang ud fra Rundetaarn

For viseproducenterne gjaldt det om at være på stedet, hvor begivenhederne skete, og så skulle der ellers skrives, trykkes og sælges. Selve hurtigheden var naturligt nok meget væsentligt, og i dette tilfælde gik der iflg. Julius Strandbergs dagbøger kun 1/2 time fra den uhyggelige hændelse havde fundet sted, indtil en vise var i trykken, og herefter under tre timer inden samme var til salg på gaden.

Det kan i øvrigt bemærkes, at det hverken var første eller sidste gang, at Rundetårn var i centrum for lignende episoder- f.eks. havde Strandberg kort forinden, den 8. maj 1888, skrevet visen om "Drejeren der sprang ud fra Rundetaarn".

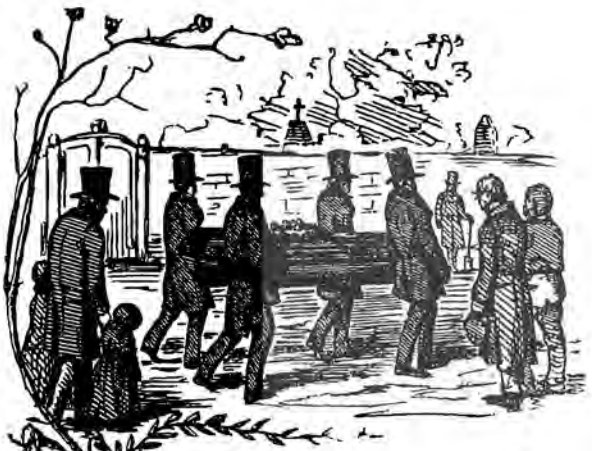

Sørgelig Vise

om

Drejeren,

der sprang ud fra Rundetaarn

den 8. Maj 1888 om Middagen, og nær havde slaaet en anden Mand ihjel.

Med Beretning.

Kjøbenhavn.

Søren Petersens Forlag.

Trykt hos Bernh. Wennstrøm.

31. Meyers Lig i Kalktønden

Der blev udgivet mindst 12 skillingsviser om det meget omtalte mord i Store Kongensgade i 1890, domsafsigelsen mv. Vi kender fem, heriblandt "Meyers Lig i Kalktønden", udgivet af Rud. Foltmar og seks skillingstryk fra Strandbergs viseværksted. De to tidligste udgivelser fra sidstnævnte blev solgt i 18.000 eksemplarer. Dernæst blev "Tønden med Meyers Lig" udgivet den 12. maj 1890; den blev trykt i 2.000 stk., hvoraf 1.000 solgtes på udgivelsesdagen, og i trykket berettes:

"Om den skrækkelige Tønde.
Det er bekendt, at cand. Philipsen, efter at have kvalt Carl Lunds Bud, den gamle brave Meyer, afførte Liget dets Klæder, eftersøgte Lommerne, hvori han kun fandt en mindre Sum, og derefter stoppede Liget i en Tønde, fyldt med Kalk. Klæderne forærede han sin Karl, som i den Anledning blev anholdt, og dette var en medvirkende Aarsag til Forbrydelsens Opdagelse. Tønden med Liget lod Philipsen derpaa sende til Amerika, under Paaskrift: Beresford, Brothers, Racine, Wisconsin, via New York, og sagde Karlen, at det var en Tønde med Prøve af Sæbe osv., samt at det hastede med at faa den derover. Ved den ihærdige Nedhejsning af Tønden forskød Hejsetovet sig, og Tønden var nær gledet ud af Surringen og styrtet ned paa Gaden, hvorved den vilde være bleven knust, og Liget saaledes opdaget. Imidlertid naaede Tønden jo sit Bestemmelsessted, medens Philipsen selv blev greben paa Elben, hvor det Skib, hvormed han vilde flygte, strandede.

Da man i New York fik Efterretning om Indholdet af den sendte Tønde, der endnu henstod der, fordi der intet Firma af det opgivne Navn fandtes i Racine, lod man Tønden aabne. Det var et skrækkeligt Syn, der frembød sig, da Bunden blev slaaet ud. Den Myrdede sad derned i en foroverbøjet Stilling; den ene Haand var rakt op foran Ansigtet; paa denne Haands Finger sad en glat Guldring. Ansigtet var let kendeligt, skøndt Skægget enkelte Steder var ædt bort af Kalken. I øvrigt bar Legemet ikke Spor af Vold, kun Halsen var snøret sammen efter Kvælningen. Det var et gruopvækkende Syn, meddeler de amerikanske Blade, da det ligblege, kalkede Hoved nikkende kom frem af Tønden, der derefter blev slaaet til.

Vise udgivet af Rud. Foltmar, efter at Højesteret i juli 1891 havde ændret dødsdommen til livsvarigt tugthus.

For ikke at vække Opløb i New York ved Indskibningen i Dampskibet "Norge" blev der af den danske Gesandt i Washington sørget for, at Tønden blev lagt i en Kasse, der var af samme Størrelse og Udseende som fem andre Kasser, der kom ombord tilligemed den, og blev anbragt i Lastrummet, hvorfra den først den 11te Maj kom op paa Dækket i Kristiania. Her havde der ved Skibets Ankomst Kl. 10 Aften samlet sig en stor Menneskemasse for at se Tønden, men dens Tilstedeværelse blev benægtet.

Den kostede i Fragt 15 Kr. i Overrejse som "Prøver", men Tilbagerejsen "som Lig" kostede 500 Kr. Skøndt det var Bestemmelsen, at Meyers Lig skulde omlades i Kristiania, fandtes dette dog for omstændeligt, og Tønden blev derfor bragt i Land ved Larsens Plads i sin Kasse, og derefter ført til Johannesstiftelsen, hvor Philipsen vil blive konfronteret med sit Offer, der derefter vil blive udleveret til Familien, for at denne kan lade Begravelsen foregaa.

Litteratur:
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 133 og 135.
Kristian Albrechtsen: Femti danske Kriminalsager fra vor tid (Kbh. 1958), s. 84-88.

32. De to Elskendes Død for egen Haand

En selvmordsmani prægede Danmark omkring 1890, hvoraf det mest kendte naturligvis er det dobbelte selvmord 1889 af løjtnant Sixten Sparre og Elvira Madigan.

Dramaet i hotel "Rosen" affødte en vise forfattet af Strandberg den 4. november 1892, der udkom dagen efter og solgte 700 stk.

33. Det er opdaget

Denne sag om mord og utugt, ja sågar en morderske der viste sig at være mand og ikke kvinde, vakte stor opsigt i samtiden. Dommen lød i 1894 på dødsstraf, senere ændret til tugthusstraf på livstid.

Fem skillingsviser kendes, heraf tre fra Strandberg og to fra Rud. Foltmar. Ved en sammenligning af visernes og i øvrigt også flere avisers beskrivelser med retssagens akter ses det tydeligt, at sensationer var vigtigere end præcise facts for udgiverne.

Den fantasifulde og underholdende vise "Det er opdaget" er skrevet af Strandberg den 8. november 1893 og solgte dagen efter, på udgivelsesdagen, 300 stk., hvilket blev beskrevet i dagbøgerne som "ret godt, men Intet mod forhen."

Rud. Foltmar udgav bl.a. "Vil De nu ta' Skjorten paa", hvor forsiden er en tegning af den skyldige.

Litteratur:

Kristian Albrechtsen: Femti danske Kriminalsager (Kbh. 1958), s. 101-4.

Lise Lyng Falkenberg: Nyhedsformidling – gemt og glemt i skillingstryk (utrykt ph.d.-afhandling 2003, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet), s. 74-80.

Vil De nu ta' Skjorten paa.

En pikant Vise

om

Vilhelmine Møller som Kvinde og Mand.

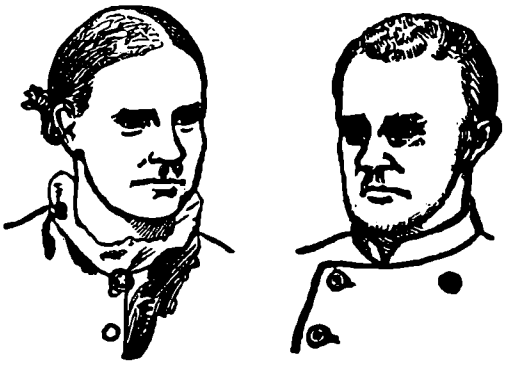

Er det sandt, som man fortæller,
Eller er det blot en Aand?
Hun som for en Kvinde gælder,
Nu skal være klædt som Mand?

Og: Kykeliky.

Kjøbenhavn. Aud. Foltmars Tryk.
Faas i Lille Kongensgade 39 og Frolstræde 19 o. S.

34. Storken den sad paa Bondens Tag

Da Storkespringvandet blev afsløret, vakte det fra starten meget kritik fra kunstkritikere o.lign., men blev til gengæld hurtigt en del af byens forlystelsesliv med flere tusinde mennesker, der samlede sig omkring den spændende nyhed.

I Strandbergs dagbøger læses:

10. oktober 1894: "Skrev en Vise om "Storkereden", det nye Springvand paa Amagertorv, hvor Folk gør Halløj om Natten, og fik den ud i Aften."
11. oktober: "Vi lod trykke 2.000 til af "Storkereden"; paa Amagertorv er der hver Aften stor Ballade og mange Anholdelser. Endnu Kl. henad 11 solgte vi Viser."
12. oktober: "Vi solgte i Dag igen 1000 af "Storkereden", men nu blev den af Politiet forbudt at falbydes af Konerne paa Gaden. Tumulterne vedvare."

Et par måneder senere, 22. januar 1895 hentes af Strandberg inspiration i en revuevise med parodien "Storken den sad paa Bondens Tag".

Også Foltmar forsøgte sig i lighed med Strandberg dels med "Storken sidder paa Bondens Tag" dels med "Den rigtige gemytlige Storkerede- Vise":

Litteratur:
Axel Breidahl og Axel Kjerulf: Københavnerliv gennem et halvt aarhundrede 1883-1937 1-2 (Kbh. 1938), bind 1 s. 286-87.

Den rigtige gemytlige

Storkereds-Vise

om

Springvandet paa Høibroplads, og alt det Halloj som „Storkeungerne“ laver der.

Og: Jeg kom fra Syden, fra mit varme Hjem.

Kjøbenhavn. Rud. Foltmars Try.

35. Aa Dagmar, aa Dagmar!

Olfert Jespersen skrev 1895 den oprindelige vise "Oh Dagmar", der blev syngepigen Dagmar Hansens største succes. Såvel Dagmar Hansens kostume som teksten var efter samtidens opfattelse erotisk ophidsende, og visen blev så populær, at turister, der besøgte København, fik det indtryk, at der var tale om Danmarks nationalsang.

Og visen blev en landeplage de næste 15-20 år, ligesom den hører til blandt de variete-/revyviser, der er kendt den dag i dag.

Julius Strandberg brugte naturligvis også succesen, idet han skrev og udgav sin egen lidt ændrede version den 16. januar 1896 "Aa Dagmar, aa Dagmar! Du maa blive min!"

Generelt må man sige, at Strandbergs mange bearbejdninger af revyviser var på kanten af ulovligt plagiat, og i enkelttilfælde blev der da også anlagt sag mod ham. Strandberg slap godt fra de sagsanlæg, han var impliceret i, og benyttede dem endog til at lave flere viser over samme læst ud fra synspunktet "enhver omtale i pressen har en brugbar reklameværdi".

Litteratur:

Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 105-10.
Allan Mylius Thomsen: Sangerinde-uvæsenet. En nostalgisk odysse gennem Københavns berygtede sangerindeknejper i tiden 1820-1920 (Kbh. 1996), s. 96-107.

Viſen om

den lille Anna

med det krollede Haar,

og hvorban hun kom ſværk forkert i Byen i København.

Og:

1) I Skovensbar jeg hjemme.
2) Om Glæden end betegned.

København.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

Endnu en skillingsvise skrevet af Julius Strandberg 7. februar 1896, der også er en variant af en Dagmar Hansen-vise.

36. Vi maatte skilles!

Strandberg skrev "Vi maatte skilles!" den 21. juli 1897. Han udgav i alt fem viser om den store ulykke, og udgivelserne var en stor succes med i alt 90.000 solgte eksemplarer.

Blandt skillingstrykkene var også "Det nyeste om Jernbane-Ulykken".

Litteratur:

Axel Breidahl og Axel Kjerulf: Københavnerliv gennem et halvt aarhundrede 1883-1937 1-2 (Kbh. 1938), bind 1 s. 342-43.
Iørn Piø: Visemageren (Kbh. 1994), s. 80-81 og 133.

Det nyeſte om
Jernbane-Ulykken
ved Gentofte.
116 Døde og Kvæſtede.

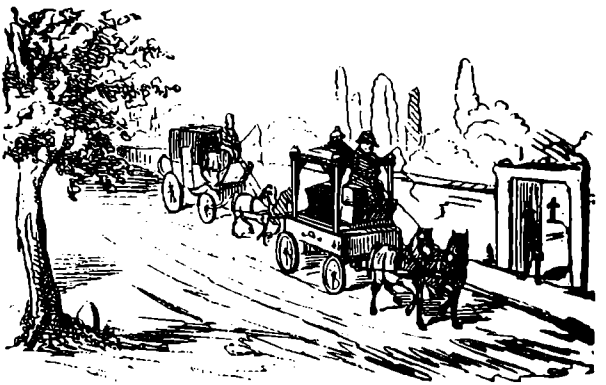

De kjøres bort fra Skovens Glæde,
Nu kjøres de, men vi maa græde.

Og:

Nyeſte Beretning fra Ulykkesſtedet.

København.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

De danske skillingsviser fortalte i flere hundrede år om verdens skæve gang, fortællinger om byernes og gadernes folk, især de pikante og morderiske. De blev læst og sunget som en slags lokalhistorie til skræk og advarsel, glæde og fornøjelse.

Skillingsviserne endte ofte som døgnfluer. En af de få undtagelser er schlageren om Dagmar, der blev udødeliggjort af syngepigen Dagmar Hansen i 1890erne og i tyve år efter sigende var så populær, at den af nogle vildfarne turister blev taget for at være Danmarks nationalsang!

Thomas Thomsen har med *Åh Dagmar, åh Dagmar* – 3 dusin skilllingsviser fra København – skrevet en kulturhistorie om dengang på grænsen mellem de gode, gamle dage og de knap så gamle og bestemt ikke nær så gode eller farverige moderne tider.

Noder og becifringer ved Torben Jørgensen.

ISBN 87-7739-711-8

Hovedland

9 788777 397110